

İHSAN AKAR
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR
ULUDAĞ BAĞIMSIZ DENETİM VE Y.M.M A.Ş
Cumhuriyet Mah. FSM Bulvarı Yağmur(150) Sok. Rızvanoğlu-Çamlık S. No:12 A Blok
Kat: 7 D: 13 Nilüfer /Bursa
Tel: 0 541 3966882 -0 224 2401329(pbx.) 0224 2401329
www.uludagbagimsizdenetimymm.com.tr

Sirküler No : 2023/26

29.03.2023,Bursa

Konu : 1 Seri Nolu 7440 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması Genel Tebliği Hakkında

7440 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 12/3/2023 tarih ve 32130 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmış ve Kanunun bazı alacakların yeniden yapılandırılmasına ilişkin hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir. 25/03/2023 tarih ve 32143 sayılı Resmî Gazete'de 1 Seri Nolu 7440 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması Genel Tebliği yayımlanmıştır. 7440 sayılı kanunun kesinleşmiş alacaklar, kesinleşmemiş veya dava safhasında alacaklar, inceleme ve tarhiyat aşamasında bulunan vergiler, matrah artırımı, işletme kayıtlarının düzeltilmesi hükümlerine ilişkin **241 sayfalık** 1 Seri Nolu Genel Tebliğ'de yer verilen özet olarak aşağıda yer verilmiştir.

I-A- HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞINA BAĞLI TAHSİL DAİRELERİNCE TAKİP EDİLEN AMME ALACAKLARI

7440 sayılı Kanunun 1. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1), (2) ve (3) numaralı alt bentlerinde; Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince takip edilen amme alacaklarından Kanun kapsamına alman alacaklar düzenlenmiş, (4) numaralı alt bendinde de işletme kayıtlarının düzeltilmesine ilişkin düzenlemelerin Kanun kapsamında olduğu hükme bağlanmıştır. Bu hükümler çerçevesinde Kanun kapsamına giren alacaklar, tür ve dönemler itibarıyla aşağıda açıklanmıştır.

1- Alacağın Türü ve Dönemi

a) 213 sayılı Vergi Usul Kanunu Açısından

(1) Alacağın türü: 7440 sayılı Kanunun kapsamına, 213 sayılı Kanun kapsamına giren vergiler ve vergi cezaları ile bunlara bağlı gecikme faizleri, gecikme zamları gibi fer'i alacaklar girmektedir.

(2) Alacağın dönemleri: Kanun kapsamına giren vergiler, vergilendirme dönemleri itibarıyla aşağıda açıklanmıştır.

i) 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önceki dönemlere, beyana dayanan vergilerde ise bu tarihe kadar verilmesi gereken beyannamelere ilişkin vergi ve bunlara bağlı vergi cezaları, gecikme faizleri, gecikme zamları Kanun kapsamındadır.

- Vergilendirme dönemi 15 gün olan mükellefiyetler

Vergilendirme döneminin bitim tarihi ve beyanname verme süresinin son günü Aralık/2022 ayı ve öncesine rastlayan dönemler kapsama girmekte, dönemin bitim tarihi Aralık/2022 aya rastlamakla beraber beyanname verme süresinin son günü Ocak/2023 ayına sirayet edenler kapsama girmemektedir.

- Vergilendirme dönemi aylık olarak belirlenen mükellefiyetler

Kasım/2022 vergilendirme dönemi ve önceki dönemler kapsama girmekte, Aralık/2022 vergilendirme dönemi ise kapsama girmemektedir.

- Vergilendirme dönemi 3 aylık olarak belirlenen mükellefiyetler

Vergilendirme döneminin bitim tarihi ve beyanname verme süresinin son günü Aralık/2022 ayı ve öncesine rastlayan dönemler kapsama girmekte, Aralık/2022 ayından sonraya rastlayanlar kapsama girmemektedir.

- Yıllık beyanname ile beyan edilen gelir ve kurumlar vergisi mükellefiyetleri

Vergilendirme dönemi yıllık olan vergilerde, beyanname verme süresi 31/12/2022 tarihine (bu tarih dâhil) kadar olan vergiler Kanun kapsamındadır. Dolayısıyla, 2021 takvim yılı ve önceki yıllara ilişkin vergilendirme dönemleri Kanun kapsamına girmekte, 2022 takvim yılına ilişkin vergilendirme dönemi ise kapsama girmemektedir.

Özel hesap dönemine tabi olan mükellefler bakımından, özel hesap döneminin sona erdiği tarih ve beyanname verme süresinin son günü 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olanlar kapsama girmekte, bu tarihten sonra olanlar ise kapsama girmemektedir.

Tasfiye dönemine ilişkin olarak verilmesi gereken beyannamelerden kanuni beyanname verme süresi 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olanlar kapsama girmektedir. Aynı şekilde 2022 yılı kist dönemlerine ilişkin olarak 2022 yılı içinde verilmesi gereken yıllık gelir ve kurumlar vergisi beyannamelerinden, beyanname verme süresinin son günü 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olanlar kapsama girmektedir.

- Veraset ve intikal vergisi mükellefiyetleri

Bu vergi türünde, beyanname verme süresinin son günü 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olanlar kapsama girmektedir.

- Harç mükellefiyetleri

2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununa göre alınan harçlar genel olarak işlem anında beyanname alınmaksızın tahakkuk ettirilerek tahsil edilmektedir. Bununla birlikte, harçlar da 213 sayılı Kanun hükümlerine göre tarhiyata konu olabilmektedir.

ödenmemiş olan ya da ödeme süresi henüz geçmemiş bulunanlar kapsama girmektedir.

ii) 2022 yılına ilişkin olarak 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce tahakkuk eden vergi ve bunlara bağlı vergi cezaları, gecikme faizleri, gecikme zamları Kanun kapsamındadır.

2022 yılına ilişkin olarak 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce tahakkuk eden motorlu taşıtlar vergisi, yıllık harçlar gibi alacaklar Kanun kapsamına girmektedir.

492 sayılı Kanuna bağlı (8) sayılı tarife uyarınca tahsil edilen ve 2022 yılına ilişkin olarak 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce tahakkuk eden yıllık harçlar kapsama girmektedir.

iii) 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce yapılan tespitlere ilişkin olarak kesilen vergi aslına bağlı olmayan vergi cezaları Kanun kapsamındadır.

Vergi aslına bağlı olmayan vergi cezalarından 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce yapılan tespitlere ilişkin olarak kesilenler Kanun kapsamındadır.

Örneğin; Kasım/2022 dönemine ait olup, 31/12/2022 tarihine (bu tarihin resmi tatile rastlaması nedeniyle 2/1/2023 tarihine) kadar (bu tarih dâhil) elektronik ortamda verilmesi gereken mal ve hizmet almalarına ilişkin bildirim formu (Form Ba) ile mal ve hizmet satışlarına ilişkin bildirim formunun (Form Bs) bu tarihte verilmemesine ilişkin tespitler en erken 3/1/2023 tarihinde yapılabileceğinden, bu tespitlere ilişkin vergi aslına bağlı olmayan vergi cezaları Kanun kapsamına girmemektedir. Kasım/2022 döneminden önceki dönemlere ait söz konusu bildirimler nedeniyle kesilmesi gereken cezalar ise Kanun kapsamına girmektedir.

Diğer taraftan, vergi aslına bağlı olarak kesilen vergi cezalarında ise verginin ait olduğu dönem dikkate alınarak kapsama girip girmediği tespit edilecektir.

b) Kapsama Giren İdari Para Cezaları

Kanun kapsamına vergi dairelerince takip edilen ve 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce verilen tüm idari para cezaları girmektedir.

Ancak, 31/12/2022 tarihinden önce verilmekle birlikte 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ilgisine tebliğ edilmemiş idari yaptırım kararlarına konu idari para cezaları Kanunun kapsamına girmemektedir.

c) 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun Kapsamında Takip Edilen Diğer Alacaklar

6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen ve 7440 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (3) numaralı alt bendi kapsamında olan alacaklardan takip için vergi dairelerine intikal edenler Kanun kapsamındadır. Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (3) numaralı alt bendi kapsamına;

- Ecrimisiller,

- Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu (KKDF) alacakları,

- Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu (DFİF) alacakları,

- Gençlik ve Spor Bakanlığı Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü tarafından verilen öğrenim ve katkı kredisi alacakları,

- 18/4/2006 tarihli ve 5488 sayılı Tarım Kanunu kapsamında verilen destek ödemelerinden geri alınması gereken alacaklar,

- 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamındaki alacaklar,

- 30/6/1934 tarihli ve 2548 sayılı Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkûmlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanuna göre doğan yiyecek bedelleri,

- 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununa istinaden alman Devlet hakkı bedelleri,

- Adli para cezaları,

gibi alacaklardan vergi dairelerine takip için intikal etmiş olanlar girmektedir.

6183 sayılı Kanunun 68 inci maddesinin üçüncü fıkrası ile 79 uncu maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca hesaplanan %10 oranındaki tazminatlar asli alacak olarak dikkate alınmak suretiyle Kanun kapsamında yapılandırılacaktır.

B- İL ÖZEL İDARELERİNCE TAKİP EDİLEN AMME ALACAKLARI

7440 sayılı Kanunun 1. maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi gereğince, il özel idarelerinin vadesi 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olduğu hâlde bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş bulunan ve 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen asli ve fer'i amme alacakları Kanunun kapsamına girmektedir.

C- BELEDİYELERCE TAKİP EDİLEN ALACAKLAR

7440 sayılı Kanunun 1.maddesinin birinci fıkrasının (d) ve (e) bentleri ile belediyelerin anılan Kanun kapsamına giren alacakları sayılmış olup, bu alacaklar aşağıda belirtilmiştir.

1- 213 sayılı Kanun Kapsamına Giren Alacaklar

- 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önceki dönemlere, beyana dayanan vergilerde ise bu tarihe kadar verilmesi gereken beyannamelere ilişkin vergi ve bunlara bağlı vergi cezaları, gecikme faizleri, gecikme zamları,

- 2022 yılma ilişkin olarak 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce tahakkuk eden vergi ve bunlara bağlı vergi cezaları, gecikme faizleri, gecikme zamları, kapsama girmektedir. Belediyelerin 213 sayılı Kanun kapsamına giren alacaklarının dönemleri bu Tebliğin (I/A-1-a) bölümünde açıklandığı şekilde tespit edilecektir.

2- 6183 sayılı Kanun Kapsamına Giren Alacaklar

Belediyelerin bu Tebliğin (I/C-1) bölümünde açıklanan alacaklarının yanı sıra, 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen ve 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihi itibarıyla vadesi geldiği hâlde ödenmemiş ya da ödeme süresi henüz geçmemiş olan asli ve fer'i amme alacakları da Kanun kapsamındadır.

3- Belediyelerin Ücret ve Pay Alacakları

7440 sayılı Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinin (2) numaralı alt bendine göre, 2464 sayılı Kanununun 97 ve mükerrer 97 nci maddelerine göre tahsili gereken ve vadesi 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olduğu hâlde Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş olan ücret ve pay alacakları ile bunlara bağlı fer'i alacaklar da Kanunun kapsamındadır.

4- Belediyelerin Su, Atık Su ve Katı Atık Ücreti Alacakları

7440 sayılı Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinin (3) numaralı alt bendi ile 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu kapsamındaki belediyelerin, su abonelerinden olan ve vadesi 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olduğu hâlde Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş bulunan su, atık su ve katı atık ücreti alacakları ile bunlara bağlı fer'i alacakları (sözleşmelerde düzenlenen her türlü ceza ve zamlar dâhil) Kanun kapsamına alınmıştır.

5- Büyükşehir Belediyelerinin Katı Atık Ücreti Alacakları

7440 sayılı Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinin (4) numaralı alt bendine göre, büyükşehir belediyelerinin 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 11 inci maddesine göre vadesi 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olduğu hâlde bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş bulunan katı atık ücreti alacakları ile bunlara bağlı fer'i alacakları (sözleşmelerde düzenlenen her türlü ceza ve zamlar dâhil) Kanun kapsamındadır.

6- Büyükşehir Belediyeleri Su ve Kanalizasyon İdarelerinin Su ve Atık Su Bedeli ile Harcamalara Katılma Payı Alacakları

7440 sayılı Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendine göre, 20/11/1981 tarihli ve 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun kapsamındaki büyükşehir belediyeleri su ve kanalizasyon idarelerinin alacaklarına yönelik düzenleme yapılmış ve bu idarelerin vadesi 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olduğu hâlde Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş bulunan su ve atık su bedeli ile harcamalara katılma payı alacakları ve bu alacaklara bağlı faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i alacakları (sözleşmelerde düzenlenen her türlü ceza ve zamlar dâhil) Kanun kapsamındadır.

Ç- YİKOB'LARCA TAKİP EDİLEN ALACAKLAR

7440 sayılı Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendine göre, YİKOB'ların vadesi 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olduğu hâlde, bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş olan ve 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen asli ve fer'i alacakları Kanun kapsamındadır.

II- KESİNLEŞMİŞ ALACAKLARA İLİŞKİN HÜKÜMLER

7440 sayılı Kanununun 2.maddesi ile Hazine ve Maliye Bakanlığına, il özel idarelerine, büyükşehir belediyelerine, belediyelere ve YİKOB'lara bağlı tahsil dairelerince takip edilen kesinleşmiş amme alacakları ile belediyelerin ve büyükşehir belediyeleri su ve kanalizasyon idarelerinin kesinleşmiş bazı alacaklarının yapılandırılmasına ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.Madde kapsamına tür ve dönem açısından Kanun kapsamına alınmış olan ve bu Tebliğin "I- AMAÇ, KAPSAM, DAYANAK VE TANIMLAR" başlıklı bölümünde yer verilen tüm alacaklar girmektedir.

Kesinleşmiş alacakların yapılandırılarak ödenebilmesi için bu alacakların Kanunun yayımı tarihi itibarıyla vadesi geldiği halde ödenmemiş ya da ödeme süresi henüz geçmemiş olması (Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (ç), (d), (e) ve (f) bendinde vadesi 31/12/2022 tarihi ve öncesi olarak belirlenen alacaklar için bu tarih ve öncesinin esas alınması) gerekmektedir.

A- BAŞVURU SÜRESİ VE ŞEKLİ

7440 sayılı Kanununun 9. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde, ilgili maddelerde yer alan özel hükümler saklı kalmak kaydıyla Kanundan yararlanmak isteyen borçluların 31/5/2023 tarihi sonuna kadar ilgili idareye başvuruda bulunmaları şartı getirilmiştir.

Bu Tebliğ ekinde yer alan başvuru dilekçeleri (£k:2/A, 2/B, 2/C), Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı vergi dairelerine ödenecek kesinleşmiş alacaklar için madde hükmünden yararlanmak isteyen borçlularca

kullanılmak üzere düzenlenmiş olup, alacaklı diğer idarelerce örneğe uygun başvuru dilekçelerinin hazırlanarak borçluların kullanımına sunulması icap etmektedir. Ayrıca, alacaklı diğer idareler alt yapılarının uygun olması hâlinde başvuruları elektronik ortamda da alabileceklerdir.

Borçluların birden fazla vergi dairesine olan borçları için Kanundan yararlanma talebinde bulunmaları hâlinde, her bir vergi dairesi için ayrı ayrı başvurmaları gerekmektedir.

213 ve 6183 sayılı Kanunlar ile diğer kanunlarda yer alan sorumluluk düzenlemeleri nedeniyle mirasçılar, kefiller, şirket ortakları ve kanuni temsilciler gibi amme borçlusu sayılan kişiler sorumlu oldukları tutarlar dikkate alınarak ilgili vergi dairesine yazılı başvuru yapmak suretiyle 7440 sayılı Kanun hükümlerinden yararlanabileceklerdir. Dolayısıyla bu kişilerin Gelir İdaresi Başkanlığının internet adresi ve e-devlet üzerinden başvurmaları mümkün bulunmamaktadır.

B- ALACAK TUTARININ TESPİTİ

7440 sayılı Kanunun 2 nci maddesinde, madde kapsamında yapılandırılarak ödenecek tutarın tespitinde uygulanacak esaslar belirlenmiş ve alacak asılları üzerinden hesaplanan faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i alacaklar yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları kullanılarak hesaplanacak Yİ-ÜFE tutarının alacak asılları ile birlikte ödenmesi kuralı getirilmiştir.

2- Kanunun Yayımı Tarihi İtibarıyla Kesinleşmiş ve Vadesi Geldiği Hâlde Ödenmemiş Vergiler

Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamına, Kanunun kapsadığı dönemlere ilişkin kesinleşmiş olup, Kanunun yayımı tarihi (bu tarih dâhil) itibarıyla vadesi geldiği hâlde ödenmemiş vergiler girmektedir. Madde kapsamında ödenecek alacak tutarının tespiti için vergi asıllarına;

- vade tarihinden, Kanunun yayımı tarihine kadar geçen süre için gecikme zammı yerine,
- daha önce hesaplanmış gecikme faizi olması hâlinde, bu faizin hesaplandığı süre dikkate alınarak, gecikme faizi yerine,
- İ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak Yİ-ÜFE tutarı hesaplanacaktır.

Yİ-ÜFE tutarı, vergi aslı ile toplanarak madde hükmüne göre yapılandırılan alacak tutarı bulunacaktır.

Yapılandırılan alacak tutarının, Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödenmesi hâlinde vergi aslına ilişkin gecikme zammı, gecikme faizi, vergi aslına bağlı vergi cezaları ile bu cezalara uygulanan gecikme zamlarının tamamının tahsilinden vazgeçilecektir.

3- Kanunun Yayımı Tarihi İtibarıyla Kesinleşmiş ve Ödeme Süresi Henüz Geçmemiş Vergiler

7440 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde, Kanunun yayımı tarihi itibarıyla kesinleştiği hâlde ödeme süresi henüz geçmemiş bulunan alacaklar için de Kanun hükmünden yararlanılabileceği belirtilmiştir.

Buna göre, muhtelif şekillerde kesinleşen ve Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödeme süresi henüz geçmemiş olan alacaklar hakkında, aşağıda açıklanan hususlar ve bu Tebliğin önceki bölümlerinde yer alan açıklamalar dikkate alınarak işlem tesis edilecektir.

a) 213 sayılı Kanunun Uzlaşma Hükümlerine Göre Kesinleşen Alacaklar

7440 sayılı Kanunun yayımı tarihi itibarıyla (bu tarih dâhil) 213 sayılı Kanunun gerek uzlaşma gerekse tarhiyat öncesi uzlaşma hükümlerinden yararlanılarak uzlaşma sağlanmış ancak ödeme süresi henüz geçmemiş borcu olan mükellefler, uzlaşma sonucu tahakkuk eden vergi ve ceza tutarları ile hesaplanan gecikme faizleri dikkate alınarak Kanun hükümlerinden yararlanabileceklerdir.

b) 213 sayılı Kanunun 376 ncı Maddesinden Yararlanılarak Ödenecek Alacaklar

213 sayılı Kanun uyarınca kesilmiş olan vergi cezaları için anılan Kanunun 376 ncı maddesi hükmü uyarınca indirim talebinde bulunulan ancak, 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihi itibarıyla (bu tarih hariç) dava açma süresi geçmiş, henüz ödeme süresi geçmemiş bulunan alacaklar için indirimli ceza tutarları dikkate alınarak Kanun hükümlerinden yararlanılabilecektir.

c) 213 sayılı Kanununun 370 inci Maddesi Kapsamında Beyan Edilen Matrahlar Üzerinden Tahakkuk Eden Alacaklar

7440 sayılı Kanunun yayımı tarihi itibarıyla (bu tarih hariç) 213 sayılı Kanunun 370 inci maddesi uyarınca izaha davet kapsamında verilen beyannameler üzerine tahakkuk eden ve henüz ödeme süresi geçmemiş olan alacaklar için Kanun hükümlerinden yararlanılabilecektir. Bu takdirde, madde kapsamında alman zam yerine Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları kullanılarak Yİ-ÜFE tutarı hesaplanacaktır.

Ancak, 7440 sayılı Kanun hükümlerine göre ödeme yapılmamış olması hâlinde izaha davet hükümlerinin ihlal edilmiş sayılacağı tabiidir. Dolayısıyla, kısmen ihlal olamayacağından borçlular ödedikleri tutar kadar Kanun hükmünden yararlanamayacaktır.

213 sayılı Kanunun 370 inci maddesi kapsamında verilen beyannameler üzerine tahakkuk eden ancak Kanunun yayımı tarihi itibarıyla maddede öngörülen bir aylık ödeme süresinde ödenmemiş olan vergiler için izaha davet hükümleri ihlal edilmiş olacak ve bu vergi asılları ile bunların gecikme faizi/gecikme zamları Kanunun 2 nci maddesi kapsamında yapılandırılacaktır.

ç) 213 sayılı Kanununun 371 inci Maddesinde Yer Alan Pişmanlık Hükümlerine Göre Beyan Edilen Matrahlar Üzerinden Tahakkuk Eden Alacaklar

7440 sayılı Kanunun yayımı tarihi itibarıyla (bu tarih hariç) pişmanlık hükümlerine göre tahakkuk eden ve henüz 15 günlük ödeme süresi geçmemiş olan alacaklar için Kanun hükümlerinden yararlanılabilecektir. Bu takdirde, pişmanlık zammı yerine Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları kullanılarak Yİ-ÜFE tutarı hesaplanacaktır.

Ancak, 7440 sayılı Kanun hükümlerine göre ödeme yapılmamış olması hâlinde pişmanlık hükümlerinin ihlal edilmiş sayılacağı tabiidir. Dolayısıyla, kısmen pişmanlık ihlali olamayacağından borçlular ödedikleri tutar kadar Kanun hükmünden yararlanamayacaktır.

d) 213 sayılı Kanununun 379 uncu Maddesinden Yararlanılarak Ödenecek Alacaklar

213 sayılı Kanunun “Kanun yolundan vazgeçme” başlıklı 379 uncu maddesinde “Vergi/ceza ihbarnamesine karşı süresinde açılan davalarda, vergi mahkemesince verilen istinaf yolu açık kararlar ile bölge idare mahkemesince verilen temyiz yolu açık kararlarda (Danıştayın bozma kararı üzerine verilen kararlar hariç);

1. Kaldırılan vergi tutarının %60'ı, tasdik edilen vergi tutarının tamamı ile tasdik edilen vergi tutarına ilişkin vergi ziyai cezasının %75'i,

2. Bağlı olduğu vergi aslı dava konusu yapılmayan veya 359 uncu maddede yazılı fiillere iştirak nedeniyle kesilen vergi ziyai cezaları ile usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarının kaldırılan tutarının %25'i ve tasdik edilen tutarının %75'i,

mükellef için geçerli olan kanun yoluna başvuru süresi içinde, dava konusu vergi ve/veya vergi cezalarının tümü için kanun yolundan vazgeçildiğine ilişkin dilekçenin ilgili vergi dairesine verilmesi şartıyla kanun yolundan vazgeçme dilekçesinin verildiği tarih itibarıyla başkaca bir işleme gerek kalmaksızın tahakkuk eder.

e) 213 sayılı Kanun Uyarınca İkmalen, Re'sen ya da İdarece Yapılan Tarhiyatlara İlişkin Olarak Dava Açılmaksızın Kesinleşen Alacaklar

İkmalen, re'sen ya da idarece tarh edilmiş ve Kanunun yayımı tarihi itibarıyla dava açılmaksızın kesinleşmiş ancak ödeme süresi henüz geçmemiş bulunan alacaklar için tarhiyata ilişkin vergi/ceza ihbarnamelerinde belirtilen tutar ve hesaplanan gecikme faizi dikkate alınarak Kanunun 2 nci maddesi hükmünden yararlanılabilecektir.

4- Kanunun Yayımı Tarihinden Önce Asılları Kısmen ya da Tamamen Ödenmiş Olan Vergiler

7440 sayılı Kanunun yayımı tarihinden önce asılları kısmen ya da tamamen ödenmiş olan alacaklar Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi hükmüne göre yapılandırılacaktır.

Buna göre, Kanunun yayımı tarihinden önce asılları kısmen ya da tamamen ödenmiş olan vergilerle ilgili olarak aşağıdaki şekilde işlem yapılacaktır.

a) Asılları Kısmen Ödenmiş Olan Vergiler

Asılları kısmen ödenmiş olan vergilerin ödenmemiş kısmına,

- vade tarihinden Kanunun yayımı tarihine kadar hesaplanacak gecikme zammı yerine,

- daha önce hesaplanmış gecikme faizi olması hâlinde, gecikme faizinin hesaplandığı süre dikkate alınarak gecikme faizi yerine,

YÎ-ÜFE tutan hesaplanacaktır.

Bu tutar, ödenmemiş vergi aslı ile toplanarak madde hükmüne göre yapılandırılan alacak tutan bulunacaktır.

b) Asılları Tamamen Ödenmiş Vergilere İlişkin Gecikme Faizi ve Gecikme Zammı

7440 sayılı Kanunun yayımı tarihinden önce asılları tamamen ödenmiş vergiler üzerinden hesaplanmış gecikme zammı ve gecikme faizleri;

- verginin vade tarihinden ödendiği tarihe kadar geçen süre için hesaplanan gecikme zammı yerine,

- vergiye gecikme faizinin hesaplandığı süre dikkate alınarak gecikme faizi yerine,

YÎ-ÜFE tutarı hesaplanacaktır.

YÎ-ÜFE tutarının, Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödenmesi hâlinde vergi aslına uygulanan gecikme faizi, gecikme zammı ve vergi aslına bağlı cezalar ile bu cezalara uygulanan gecikme zamlarının tamamının tahsilinden vazgeçilecektir. Diğer taraftan, Kanunun yayımı tarihinden önce vergi aslının, vergi aslına uygulanan gecikme zammının, gecikme faizinin ve vergi cezalarının ödenmiş olması, dolayısıyla ödenmemiş kısmın sadece vergi cezasına uygulanan gecikme zammından ibaret olması hâlinde, herhangi bir şart aranmaksızın vergi cezalarına uygulanan gecikme zammının tahsilinden vazgeçilecektir.

c) Asılları Tamamen Ödenmiş Vergilere İlişkin Gecikme Faizi ve Gecikme Zamlarından, Kanunun Yayımı Tarihinden Önce Kısmen Tahsil Edilenler

Asılları tamamen ödenmiş vergilere ilişkin gecikme faizi ve gecikme zamlarından, Kanunun yayımı tarihinden önce kısmen tahsilat yapılmışsa,

- verginin vade tarihinden ödendiği tarihe kadar geçen süre için hesaplanan gecikme zammı yerine,

- vergiye gecikme faizinin hesaplandığı süre dikkate alınarak, gecikme faizi yerine, YÎ-ÜFE tutarı hesaplanacaktır.

5- Sadece Vergi Aslına Bağlı Vergi Cezası ve Buna İlişkin Gecikme Zammından İbaret Borçlar

7440 sayılı Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş borcun sadece vergi aslına bağlı kesilen cezalardan olması durumunda bu Tebliğin (IX/2-b) bölümünde yapılan açıklamalara göre işlem yapılacaktır.

6- Bir Vergi Aslına Bağlı Olmaksızın Kesilmiş Olan Vergi Cezaları

7440 sayılı Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca, 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce yapılan tespitlere ilişkin olarak kesilmiş olan vergi aslına bağlı olmayan vergi cezaları (I. ve II. derece usulsüzlük cezaları ile özel usulsüzlük cezaları), Kanunun yayımı tarihi itibarıyla kesinleşmiş ve vadesi geldiği hâlde ödenmemiş ya da ödeme süresi henüz geçmemiş olması hâlinde anılan bent kapsamında yapılandırılabilir.

7- İştirak Nedeniyle Kesilen Vergi Ziyai Cezaları

7440 sayılı Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca iştirak nedeniyle kesilen, Kanunun yayımı tarihi itibarıyla kesinleşmiş ve vadesi geldiği hâlde ödenmemiş ya da ödeme süresi henüz geçmemiş vergi cezalarının %50'si ve bu tutara gecikme zammı yerine, bu Kanunun yayımı tarihine kadar YÎ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın; Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla cezaların kalan %50'sinin ve bu cezalara bağlı gecikme zamlarının tamamının tahsilinden vazgeçilecektir.

Kanunun yayımı tarihinden önce bu cezalardan kısmen ödeme yapılmış ise kalan tutar üzerinden Kanundan yararlanılabilecektir.

8- İhtirazi Kayıtlarla Beyan Edilen Vergiler

Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ihtirazi kayıtlarla beyan edilmiş ancak ödenmemiş vergiler dava konusu yapılmış yapılmadığına bakılmaksızın Kanunun 2 nci maddesi kapsamında yapılandırılacaktır. Bu takdirde, ihtilafa ilişkin yargı mercilerince verilmiş kararlar dikkate alınmadan mükelleflerin beyanı üzerine tahakkuk eden tutar esas alınarak Kanun hükmünden yararlanılacaktır. Ayrıca, alacağa ilişkin açılmış olan davalardan vazgeçilmesi gerektiği tabiidir.

9- Motorlu Taşıtlara İlişkin Yapılacak İşlemler

7440 sayılı Kanunun 2, 3 ve 4 üncü maddeleri kapsamında yapılandırılarak ödenecek olan motorlu taşıtlar vergisi, 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununa göre verilen trafik idari para cezası, mülga 11/2/1950 tarihli ve 5539 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile 25/6/2010 tarihli ve 6001 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğünün Hizmetleri Hakkında Kanun uyarınca tahsili gereken geçiş ücreti ve idari para cezası ile bu alacaklara bağlı faiz, gecikme faizi, gecikme zammı yerine bu Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın ait olduğu taşıt için, bu tutar ile katsayı tutarının her bir yapılandırma dosyası için ayrı ayrı en az %10'unun ödenmiş olması ve bu Kanun hükümlerinin ihlal edilmemiş olması koşuluyla, 18/2/1963 tarihli ve 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununun 13 üncü maddesinin (d) fıkrası hükmü uygulanmadan, taksit ödeme süresi sonuna kadar fenni muayene yapılmasına ve uçuşa elverişli belgesi verilmesine imkân sağlanmaktadır.

Ancak, taşıtın satış ve devri hâlinde yapılandırılan bu borçların tamamının ödenmesi şartının aranılacağı tabiidir.

10- Kanun Kapsamındaki İdari Para Cezaları

Buna göre, Kanun kapsamında yapılandırılması mümkün olan idari para cezalarından, 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce verilmiş olan ve bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla kesinleşmiş olup, vadesi geldiği hâlde ödenmemiş olan ya da ödeme süresi henüz geçmemiş bulunanların asıllarının tamamı ile bunlara bağlı fer'i alacaklar yerine, Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın; ödenmemiş alacağın sadece fer'i alaktan ibaret olması hâlinde fer'i alacak yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın, Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla cezaya bağlı fer'ilerin tamamının tahsilinden vazgeçilecektir.

1- 6183 sayılı Kanun Kapsamında Takip Edilen Diğer Alacaklar

7440 sayılı Kanununa göre, Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (3) numaralı alt bendi kapsamında olan ve Kanunun yayımı tarihi itibarıyla kesinleşmiş olup, vadesi geldiği hâlde ödenmemiş ya da ödeme süresi henüz geçmemiş bulunan asli alacakların ödenmemiş kısmının tamamı ile bu alacaklara bağlı faiz, cezai faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i alacaklar yerine Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın, Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödenmesi şartıyla bu alacaklara uygulanan faiz, cezai faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i alacakların tamamının tahsilinden vazgeçilecektir.

Kanunun yayımı tarihinden önce ödenmemiş olan alacağın sadece fer'i alaktan ibaret olması hâlinde ise fer'i alacak yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödenmesi şartıyla madde hükmünden yararlanılacak ve faiz, cezai faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i alacakların tamamının tahsilinden vazgeçilecektir. Söz konusu alt bent kapsamına giren alacak asıllarının Kanunun yayımı tarihinden önce kısmen veya tamamen ödenmiş olması hâlinde yapılandırılacak tutar bu Tebliğin (II/B-4) bölümüne göre tespit edilecektir. Bu bölümde yer verilen alacaklara yönelik olarak Kanundan yararlanılmak istenildiği takdirde dava açılmaması, dava açılmış olması hâlinde davalardan vazgeçilmesi ve kanun yollarına başvurulmaması şarttır.

12- Tecilli Alacaklar

7440 sayılı Kanun kapsamına giren alacakların, Kanunun yayımı tarihinden önce 6183 sayılı Kanun ve diğer kanunlar uyarınca tecil edilmiş ve tecil şartlarına uygun ödeniyor olması hâlinde borçlular, Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödeme süresi geçmemiş olan taksit tutarları için Kanun hükümlerinden yararlanabileceklerdir.

Kanunun 9 uncu maddesinin dokuzuncu fıkrasının (a) bendi hükmünden yararlanmak isteyen borçluların bu Tebliğ ekinde yer alan başvuru dilekçeleri ile başvuruda bulunmaları ve ayrıca (Ek:LİSTE II)'yi doldurarak başvuru dilekçelerine eklemeleri gerekmektedir.

Bu takdirde tecil şartlarına uygun olarak ödenen taksit tutarları için tecil hükümleri geçerli sayılacaktır. Bu şekilde ödenmiş taksit tutarlarına tecil tarihi ile ödeme tarihi arasında geçen süre için ilgili kanunun öngördüğü faiz uygulanmış ve tahsil edilmiş olduğundan, ödenmiş kısım ile ilgili herhangi bir işlem yapılmayacaktır. Kalan taksit tutarları vadesinde kısmen veya tamamen ödenmemiş alacak kabul edilerek 7440 sayılı Kanunun 2 nci maddesi hükümleri uygulanacaktır.

Dava aşamasında olduğu hâlde ilk derece yargı karar üzerine tahakkuk eden ve 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihi itibarıyla tecilli olan alacaklar hakkında bu Tebliğin "III- KESİNLEŞMEMİŞ VE DAVA SAFHASINDA BULUNAN AMME ALACAKLARI" bölümünde açıklandığı şekilde işlem yapılacaktır.

Ayrıca, 7440 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin on beşinci fıkrasında, bu Kanunun yayımı tarihinden önce tahsil edilmiş olan tutarlar ile bu maddenin dokuzuncu fıkrasının (a) bendi kapsamında yapılan tecile ilişkin olarak 6183 sayılı Kanun veya diğer kanunlar uyarınca ödenen faizlerin bu Kanun hükümlerine dayanılarak iadesinin yapılmayacağı hüküm altına alınmıştır.

Bu nedenle, Kanunun yayımı tarihinden önce 6183 sayılı Kanun ve diğer kanunlar uyarınca tecil edilmiş ve tecil şartlarına uygun olarak ödemesi devam eden borçların Kanun hükümlerinden yararlanılarak ödenmek istenmesi hâlinde, 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihinden önce ödenen taksit tutarları ile birlikte ödenen tecil faizleri iade edilmeyecektir.

Bu durumdaki alacaklar için madde hükmünden yararlanılmak istenilmesi hâlinde ödenmemiş alacak aslına uygulanmış olan fer'i alacaklar yerine, vade tarihinden Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE tutarı hesaplanacaktır. Alacak aslı ile Yİ-ÜFE tutarı toplanarak yapılandırılan alacak tutarının maddede öngörülen süre ve şekilde ödenmesi hâlinde alacak aşıtlarıyla ilgili fer'i alacaklar ile asla bağlı vergi cezaları ve bu cezalara ilişkin gecikme zamlarının tahsilinden vazgeçilecektir.

6183 sayılı Kanun ile diğer kanunlar gereğince tecil edilen alacağın gecikme zammı, gecikme faizi ve/veya vergi cezasından ibaret olması hâlinde, bu Tebliğin (II/B-4 ila II/B-6) bölümlerinde yapılan açıklamalar çerçevesinde ödenecek Yİ-ÜFE tutarı tespit edilerek Kanun hükmünden yararlanılacaktır. Bu takdirde de Kanunun yayımı tarihinden önce ödenmiş tecil faizlerinin iadesi yapılmayacaktır.

13- 7256 sayılı Kanuna ve 7326 sayılı Kanunun 2 nci Maddesine Göre Yapılandırılmış Olan ve Kanunun Yayımı Tarihi İtibarıyla Ödemeleri Devam Eden Alacaklar

7256 sayılı Kanuna ve 7326 sayılı Kanunun 2 nci maddesine göre yapılandırılan ve 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihi itibarıyla bu Kanunlar kapsamında ödemeleri devam eden taksitlendirmelerde kalan taksit tutarlarına konu borçların 7440 sayılı Kanun kapsamında yapılandırılması mümkün bulunmakta olup, bu takdirde kalan taksit tutarlarına konu borçlar vadesinde ödenmemiş kabul edilecek ve borçlular ödedikleri tutarlar kadar anılan Kanunların hükümlerinden yararlanacaklardır.

Borçlular, 7256 sayılı Kanuna ve 7326 sayılı Kanunun 2 nci maddesine göre oluşturulan yapılandırma dosyalama konu borçları için ayrı ayrı 7440 sayılı Kanundan yararlanma başvurusunda bulunabilecekleri gibi 7256 sayılı Kanun ile 7326 sayılı Kanunun 2 nci maddesine göre yapılandırılan tüm borçları için de başvuruda bulunabileceklerdir.

Kanunun 9 uncu maddesinin dokuzuncu fıkrasının (b) bendi hükmünden yararlanmak isteyen borçluların bu Tebliğ ekinde yer alan başvuru dilekçeleri ile başvuruda bulunmaları ve ayrıca (Ek:LİSTE II)'yi doldurarak başvuru dilekçelerine eklemeleri gerekmektedir.

Bu durumda, 7256 ve 7326 sayılı Kanunların hükümlerine uygun olarak ödenen taksit tutarları için bu Kanunların hükümleri geçerli sayılacaktır. Bu şekilde ödenmiş taksit tutarlarına anılan Kanunlara göre tercih edilen taksit süresine uygun katsayı hesaplanmış ve tahsil edilmiş olduğundan, ödenmiş kısım ile ilgili herhangi bir işlem yapılmayacaktır. Kalan taksit tutarları vadesinde kısmen veya tamamen ödenmemiş alacak kabul edilerek 7440 sayılı Kanun hükümlerine göre yapılandırılacak ve 7256 ile 7326 sayılı Kanunlar kapsamında ödenmemiş taksitlere ilişkin olarak anılan Kanunlar kapsamında hesaplanmış olan katsayı

tutarlarının tahsilinden vazgeçilecektir. 7256 ve 7326 sayılı Kanunlar kapsamında 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihinden önce taksit tutarları ile birlikte ödenen katsayı tutarları ise iade edilmeyecektir.

Diğer taraftan, 213 sayılı Kanunun 371 inci maddesi kapsamında pişmanlık hükümlerinden yararlanılabilmesi için borcun tamamının ödenmesi gerekmekte olup, kısmen ödeme yapılması hâlinde pişmanlık hükümleri ihlal olmaktadır. Bu kural anılan madde kapsamında pişmanlıkla beyan edilerek 7256 ve 7326 sayılı Kanun hükümlerine göre yapılandırılan alacaklar için de geçerlidir.

Buna göre, pişmanlık hükümlerinden kısmen yararlanılması mümkün olmadığından, pişmanlık hükümlerinden yararlanılmayacak ve yapılan ödemeler ödeme tarihleri itibarıyla mahsup edildikten sonra kalan tutar vadesinde ödenmemiş alacak olarak 7440 sayılı Kanun kapsamında yapılandırılabilir. Bu nedenle pişmanlıkla beyan edilmiş tutarlar için 7256 ve 7326 sayılı Kanunlardan yararlanan mükelleflerin bu hususa dikkat etmeleri gerekmektedir.

4- Kanunun Yayımı Tarihi İtibarıyla Yargı Kararına Göre Kesinleştiği Hâlde Ödeme Süresi Belirlenmemiş Alacaklar

7440 sayılı Kanunun kapsadığı dönemlerle ilgili olup, tarihyata ilişkin mahkemelerce verilerek taraflardan birine tebliğ edilen ve bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla (bu tarih dâhil) kesinleşen yargı kararma istinaden vergi dairelerince mükellefe ödemeye yönelik tebligatın (Vergi Mahkemesi/Bölge İdare Mahkemesi/Danıştay Kararma Göre Vergi/Ceza İhbarnamesi) yapılmaması nedeniyle borcun vadesinin belirlenmediği alacaklar için bu Kanunda öngörülen süre ve şekilde başvuruda bulunulması koşuluyla Kanunun 2 nci maddesi hükümlerinden yararlanılabilecektir.

Bu durumda, borçlunun başvuru dilekçesinde bu fıkra kapsamına giren borçlan için Kanun hükümlerinden yararlanmak istediğini belirtmesi şartıyla, bu alacaklar için ayrıca vergi dairesince mükellefe Vergi Mahkemesi/Bölge İdare Mahkemesi/Danıştay Kararma Göre Vergi/Ceza İhbarnamesi tebliğ edilmeyecek ve alacakların vade tarihi Kanunun yayımı tarihi kabul edilecektir.

15- Belediyelerin Ücret, Pay, Su, Atık Su ve Katı Atık Ücret Alacakları, Büyükşehir Belediyelerinin Katı Atık Ücreti Alacakları ile Büyükşehir Belediyeleri Su ve Kanalizasyon İdarelerinin Su ve Atık Su Bedeli ile Harcamalara Katılma Payı Alacakları

7440 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin yedinci, sekizinci ve dokuzuncu fıkraları gereğince yapılandırılacak ücret ve paylar ile su, atık su, katı atık ücreti ve harcamalara katılma payı alacaklarından, vadesi 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olduğu hâlde bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş olanlar ile bunlara bağlı fer'iler (sözleşmelerde düzenlenen her türlü zamlar dâhil) hakkında bu maddenin birinci fıkrasının (ç) bendi hükümlerine göre yapılacak hesaplamalar sonucu belirlenen tutarların aynı fıkra hükümleri çerçevesinde ödenmesi hâlinde bu alacaklara bağlı cezaların ve fer'ilerin (sözleşmelerde düzenlenen her türlü ceza ve zamlar dâhil) tahsilinden vazgeçilecektir.

16- YİKOB'larca Takip Edilen Alacaklar

7440 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin onuncu fıkrası gereğince, YİKOB'ların vadesi 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olduğu hâlde, bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla (bu tarih dâhil) ödenmemiş olan ve 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen alacak asılları ile buna bağlı fer'i alacakları hakkında anılan maddenin birinci fıkrasının (ç) bendi hükümlerine göre yapılacak hesaplamalar sonucu belirlenen tutarların aynı fıkra hükümleri çerçevesinde ödenmesi hâlinde bu alacaklara bağlı fer'i alacakların tahsilinden vazgeçilecektir.

C- ÖDEME SÜRESİ VE ŞEKLİ

1- Ödeme Süresi

7440 sayılı Kanunun çerçevesinde; Hazine ve Maliye Bakanlığına, il özel idarelerine, belediyelere ve YİKOB'lara bağlı tahsil dairelerine borçlu olanların Kanunun 2 nci maddesi hükmünden yararlanmak istemeleri hâlinde, 31/5/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) borçlu buldukları tahsil dairelerine başvurularını gerekmektedir. Madde kapsamında yapılandırılan borçların ilk taksit ödeme süresi içinde tamamen ya da aylık dönemler hâlinde azami kırk sekiz eşit taksitte ödenmesi mümkün olup, ilk taksit ödeme süresi 30/6/2023 (bu tarihin resmi tatile rastlaması nedeniyle 3/7/2023) tarihinde (bu tarih dâhil) sona ermektedir.

Kanunun 9 uncu maddesi hükmü ile azami taksit süresi 48 eşit taksit olarak belirlenmiş olmakla birlikte 12,18,24 ve 36 eşit taksitte ödeme seçenekleri de bulunmaktadır.

7440 sayılı Kanunun 9 uncu maddesiyle, Kanun hükümlerine göre yapılandırılan alacak tutarının peşin veya taksitle ödenmesi imkânı getirilmiş ve taksitli ödeme seçeneğinin tercih edilmesi hâlinde katsayı uygulanacağı düzenlenmiştir.

a) İlk Taksit Ödeme Süresi İçinde Yapılan Ödemeler ve İndirim

Kanunun 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında “(3) Bu Kanun hükümlerine göre hesaplanan tutarlar peşin veya taksitler hâlinde ödenebilir.

a) Hesaplanan tutarların tamamının ilk taksit ödeme süresi içinde peşin olarak ödenmesi hâlinde katsayı uygulanmaz ve,

1) Fer’i alacaklar yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarların (bu Kanunun 4 üncü maddesine göre hesaplanan gecikme faizi dâhil) %90’ının tahsilinden vazgeçilir.

2) Bu Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendi ile (d) bendinin (1) numaralı alt bendi kapsamında olan idari para cezalarından %25 indirim yapılır.

3) Yapılandırma sonucu ödenecek alacağın sadece fer ’i alacaktan ibaret olması hâlinde fer’i alacak yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutardan (bu Kanunun 7 nci maddesinin dördüncü fıkrası kapsamındaki alacaklar hariç) %50 indirim yapılır.

b) Hesaplanan tutarların taksitle ödenmek istenmesi hâlinde, ilgili maddelerde yer alan hükümler saklı kalmak şartıyla borçluların başvuru sırasında on iki, on sekiz, yirmi dört, otuz altı veya kırk sekiz eşit taksitte ödeme seçeneklerinden birini tercih etmeleri şarttır. Tercih edilen taksit süresinden daha uzun bir sürede ödeme yapılamaz... ” hükmü yer almaktadır.

Bu hüküm uyarınca, yapılandırılan tutarların ilk taksit ödeme süresi içinde peşin olarak ödenmesi hâlinde yapılandırılan alacaklardan indirim yapılacaktır.

1) Peşin Ödemede İndirim

Borçlular Kanun kapsamında yapılandırdıkları borçlarını, ilk taksit ödeme süresi içinde ödemek üzere peşin ödeme seçeneğini tercih edebilirler.

3- Kredi Kartı İle Ödeme

7440 sayılı Kanun kapsamında yapılandırılan alacak tutarının kredi kartı kullanılmak suretiyle de ödenmesine imkân vermektedir. Madde hükmüne göre kredi kartı kullanılarak ödeme yapılabilmesi için aracılık yapan bankalarla anlaşma yapılması gerekmektedir.

4- Mahsuben Ödeme

Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine ödenmesi gereken amme alacaklarına uygulanmak üzere, Kanun hükümlerinden yararlanmak için başvuruda bulunan ve ödenecek tutarları ilgili vergi mevzuatı gereği iade alacağından kendi borçlarına mahsuben ödemek isteyen borçluların, bu taleplerinin yerine getirilebilmesi için başvuru ve/veya taksit süresi içinde ilgili mevzuatın öngördüğü bilgi ve belgeleri tam ve eksiksiz olarak ibraz etmeleri şarttır.

Belgelere ek olarak mahsuben iadenin gerçekleştirilebilmesi için teminat, yeminli mali müşavir raporu veya vergi inceleme raporu da aranan durumlarda, bunların da aynı süre içinde vergi dairesine intikal etmiş olması gerekmektedir.

Bu takdirde, ilgili mevzuatın borçlunun mahsup talebine esas aldığı tarih itibarıyla bu Kanuna göre ödenecek tutara mahsup işlemleri yapılacaktır. Mahsup talebine konu tutardan daha az tutarda mahsubun yapılması hâlinde, mahsuben ödeme suretiyle tahsil edilemeyen taksit tutarının bir ay içinde ödenmesi hususunda borçluya bildirimde bulunulması gerekmektedir.

Ç- MADDE HÜKMÜNDEN YARARLANMANIN DİĞER ŞARTLARI

1- Dava Açılmaması, Açılmış Davalardan Vazgeçilmesi ve Herhangi Bir Mercie Başvurulmaması

2- Kanunun Yayımı Tarihinden Sonra Tebliğ Edilen Yargı Kararları ile Yargılama Giderleri

Kanun hükümlerinden yararlanılmak üzere vazgeçilen davalarda verilen kararlarla hükmedilmiş yargılama giderleri ve avukatlık ücreti ile fer'ilerinin bulunması hâlinde bu tutarlar karşılıklı olarak talep edilmeyecek, bu alacaklar için icra takibi yapılamayacak ve vazgeçme tarihinden önce ödenmiş olan yargılama giderleri ve avukatlık ücretleri geri alınmayacaktır.

3- Taksit Tutarının %10'unu Aşmamak Şartıyla 20 Türk Lirasına (Bu Tutar Dâhil) Kadar Yapılmış Eksik Ödemeler

.Bu hükme göre, Kanun kapsamında ödenecek taksitlere yönelik yapılan ödemelerde 20,00 TL'ye kadar eksik ödemeler ihlal sebebi sayılmayacaktır.

Bununla birlikte, taksit tutarının %10'u 20,00 TL'nin altında ise yüzde %10 tutarına isabet eden tutar kadar eksik ödeme hali ihlal sebebi sayılmamıştır. Ancak, bu tutarları aşan eksik ödemelerin ihlal sebebi olarak değerlendirileceği tabiidir.

D- DİĞER HUSUSLAR

1- Tüzel kişiler ya da tüzel kişiliği haiz olmayan teşekküller için madde hükümlerinden yararlanma başvuruları bunların kanuni temsilcileri tarafından yapılacaktır.

2- 7440 sayılı Kanunun kesinleşmiş alacaklara ilişkin hükümlerinden, 213 ve 6183 sayılı Kanunlar ile diğer kanunlarda yer alan sorumluluk düzenlemeleri nedeniyle mirasçılar, kefiller, şirket ortakları ve kanuni temsilciler gibi amme borçlusu sayılan kişiler sorumlu oldukları tutar dikkate alınarak yararlanabileceklerdir.

1/6/1989 tarihli ve 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu uyarınca mükellefle birlikte borcun ödenmesinden müştereken ve müteselsilen sorumluluğu bulunanların da bu madde hükmünden yararlanmaları mümkündür.

Asıl amme borçlusu ile birlikte borcun ödenmesinden birden fazla kişinin sorumlu olması hâlinde bu kişilerce madde hükümlerinden farklı taksit seçenekleri seçilmek suretiyle yararlanılması mümkün bulunmaktadır.

3- Adi ve kollektif şirketlerde ortak olanlar şirketin borçlarının tamamı üzerinden müştereken ve müteselsilen sorumlu olduklarından, bu ortaklar da sorumlu oldukları bu borçlar için madde hükmünden yararlanabileceklerdir.

4- 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihi itibarıyla haklarında 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre iflasın açılmasına karar verilen gerçek ve tüzel kişilerin Kanun hükümlerinden yararlanabilmeleri için iflas işlemlerini yürüten iflas idaresinin ilgili vergi dairesine yazılı olarak müracaat etmesi zorunludur. Ancak, iflas idaresi tarafından verilen yetki belgesine istinaden müracaatta bulunulabilmesi mümkündür.

5- 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihinden önce, vergi mevzuatında yer alan düzenlemeler nedeniyle mahsuben iade talebi bulunan mükellefler diledikleri takdirde mahsup talep ettikleri borçları için Kanun hükümlerinden yararlanabilecektir. Bu takdirde, mahsuben iade talebinden vazgeçtiklerini bağlı buldukları vergi dairesine, birden fazla vergi dairesine mahsup talepli borçları olması hâlinde, her birine ayrı ayrı Kanundan yararlanmak için belirlenen başvuru süresi içinde ekte bir örneği yer alan (Ek:2/E) dilekçeyle bildirmeleri gerekmektedir.

6- 7440 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin on ikinci fıkrasında, Kanuna göre ödenecek alacaklarla ilgili olarak tatbik edilen hacizlerin yapılan ödemeler nispetinde kaldırılacağı ve buna isabet eden teminatların iade edileceği hükme bağlanmıştır.

Buna göre, Kanun kapsamındaki borçlarını ödemek üzere başvuran ve borçlarına karşılık ödemedede bulunan mükelleflerin mal varlığına tatbik edilen hacizler, bu malların bölünebilir nitelikte olması ve haczin devam edeceği malların, ödenmemiş taksitlerin yapılandırma öncesi tutarım karşılayacak değerinde olması şartıyla ödemeler nispetinde kaldırılacaktır.

Bu hüküm çerçevesinde, borçlan Kanun hükmüne göre taksitlendirilen mükelleflerin teminat değişikliği talepleri de değerlendirilebilecektir.

7- 7440 sayılı Kanun kapsamında borçları yapılandırılan borçlular tarafından, borç durumunu gösterir belge istenilmesi hâlinde, Kanunun 2 nci maddesine göre yapılandırılan borcun (katsayı tutarı dâhil) en az % 10'unun ödenmiş olması şartıyla, Kanun hükümleri ihlal edilmediği sürece bu borçlar belgede gösterilmeyecektir.

III- KESİNLEŞMEMİŞ VEYA DAVA SAFHASINDA BULUNAN AMME ALACAKLARINA İLİŞKİN HÜKÜMLER

7440 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi ile Hazine ve Maliye Bakanlığına, il özel idarelerine ve belediyelere bağlı tahsil dairelerince takip edilen dava açma süresi geçmemiş veya dava safhasında bulunan kesinleşmemiş amme alacaklarının yapılandırılmasına ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

Bu nedenle, açılmış olan davaların karar tarihleri dikkate alınarak hangi kanun yollarına tabi olduklarının tespiti icap etmektedir.

A- BAŞVURU SÜRESİ VE ŞEKLİ

Madde hükmünün uygulanabilmesi için, Kanunun yayımlandığı 12/3/2023 tarihi itibarıyla;

a) İkmalen, re'sen veya idarece yapılmış bir tarhiyatın bulunması ve tarhiyata karşı;

- Vergi mahkemeleri nezdinde dava açma süresi geçmemiş veya dava açılmış bulunması,

- İlgisine göre istinaf veya temyiz süreleri geçmemiş ya da istinaf/itiraz veya temyiz yoluna başvurulmuş ya da karar düzeltme talep süresi geçmemiş veya karar düzeltme yoluna başvurulmuş olması,

b) Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendi kapsamına giren idari para cezalarına ilişkin idari yaptırım kararlarına karşı dava açma süresi geçmemiş veya dava açılmış olması ya da kanun yollarına başvurma süresi geçmemiş veya başvurulmuş olması,

c) Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (3) numaralı alt bendi kapsamına giren Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına bağlı milli emlak dairesi başkanlıkları/milli emlak müdürlükleri/milli emlak şeflikleri ile tabiat varlıklarını koruma şube müdürlüklerince 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre tespit ve takdir edilen ecrimisil alacaklarına ilişkin ecrimisil ihbarnamesi veya ecrimisil düzeltme ihbarnamesine karşı dava açma süresi geçmemiş veya dava açılmış olması ya da kanun yollarına başvurma süresi geçmemiş veya başvurulmuş olması gerekmektedir.

i) 213 sayılı Kanun kapsamındaki alacaklar

Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı vergi dairelerince ikmalen, re'sen veya idarece yapılan tarhiyatlarla ilgili davalara konu alacaklar açısından madde hükmünden yararlanmak isteyenlerin bu Tebliğ ekinde yer alan durumlarına uygun dilekçeyi (Ek:3/A, 3/B, 3/C) 2 örnek hazırlayarak bağlı buldukları vergi dairesine vermeleri gerekmektedir.

ii) İdari para cezaları

7440 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin dördüncü fıkrasında düzenlenen ve idari yaptırım kararlarına karşı dava açma süresi geçmemiş veya dava açılmış idari para cezalarına ilişkin hükümden yararlanmak isteyen borçluların, Kanunun 9 uncu maddesinin on üçüncü fıkrasının (b) bendinin Bakanlığımıza verdiği yetkiye istinaden, idari para cezasını veren idarelere başvuruda bulunmaları ve 3 üncü madde kapsamında Kanun hükmünden yararlanmak istediklerini ve dava açmayacaklarını veya açılmış davadan vazgeçtiklerini belirtir bu Tebliğ ekinde yer alan durumlarına uygun dilekçeyi (Ek:3/D-1, 3/D-2, 3/D-3) 3 örnek hazırlayarak 31/5/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) ilgili idarelere vermek suretiyle başvurmaları uygun görülmüştür.

iii) Ecrimisil alacakları

Buna göre, Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince yalnızca Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına bağlı milli emlak dairesi başkanlıkları/milli emlak müdürlükleri/milli emlak şeflikleri ile tabiat varlıklarını koruma şube müdürlüklerince 2886 sayılı Kanun hükümlerine göre tespit ve takdir edilen

ecrimisiller takip ve tahsil edildiğinden, münhasıran bu ecrimisil alacaklarının Kanunun 3 üncü maddesinin beşinci fıkrası kapsamında yapılandırılması mümkün bulunmaktadır.

B- ALACAK TUTARININ TESPİTİ

1- Kanunun Yayımı Tarihi İtibarıyla Vergi Mahkemeleri Nezdinde Dava Açılmış veya Dava Açma Süresi Geçmemiş Vergiler

Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrası kapsamına, ikmalen, re'sen veya idarece tarh edilmiş olup, Kanunun yayımı tarihi (bu tarih dâhil) itibarıyla vergi mahkemesi nezdinde dava açılmış ya da dava açma süresi geçmemiş bulunan vergiler girmektedir.

Bu safhada vergiler henüz tahakkuk etmemiş olduğundan, madde hükmünden yararlanmak üzere başvuruda bulunulması hâlinde, dava konusu yapılmış olan vergiler, ilk tarhiyat tutarına göre ihbarnamenin tebliğ edildiği tarih esas alınarak dava açma süresinin son günü itibarıyla tahakkuk ettirilecek, bu tarihten itibaren bir ay sonrası ise vade tarihi olacaktır.

Madde hükmüne göre, vergi aslının %50'si ile bu tutara; yukarıda belirtilen şekilde belirlenen tahakkuk ve vade tarihleri esas alınarak hesaplanması gereken gecikme faizi ve gecikme zammı yerine hesaplanacak Yİ-ÜFE tutarının, Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödenmesi, dava açılmaması ve açılan davalardan vazgeçilmesi şartıyla vergilerin %50'sinin, gecikme faizi, gecikme zammı ile vergi aslına bağlı vergi cezaları ve bu cezalara uygulanan gecikme zamlarının tamamının tahsilinden vazgeçilecektir.

Kanunun yayımı tarihi itibarıyla vergi mahkemesinde dava açma süresi henüz geçmemiş olan vergilere, gecikme faizi yerine hesaplanması gereken Yİ-ÜFE tutarı, Kanunun yayımı tarihine kadar hesaplanacaktır.

Madde hükmünden yararlanmak üzere başvuruda bulunan mükelleflerin, vergi mahkemeleri nezdinde devam eden davaları sırasında vergilerini tahakkuk etmeden önce ödemiş olmaları hâlinde, tahsil edilen bu tutarlar Kanunun 9 uncu maddesinin on beşinci fıkrasına dayanılarak 3 üncü madde hükmüne göre ödenmesi gereken vergi ve Yİ-ÜFE tutarına mahsup edilecek, kalan tutar 6183 sayılı Kanunun 23 üncü maddesi ile 5510 sayılı Kanunun 88 inci maddesinin on altıncı fıkrası da göz önünde bulundurularak iade edilecektir.

Diğer taraftan, Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Ancak, verilen en son kararın bozma kararı olması hâlinde birinci fıkra hükmü, ... uygulanır.” hükmü gereğince 20/7/2016 tarihinden önce vergi mahkemesince verilmiş kararlara ilişkin olarak itiraz/temyiz başvurusu üzerine verilen bozma kararları nedeniyle yeniden karar verilmesi amacıyla vergi mahkemesine iade edilmiş davalara konu alacaklar için bu maddeden yararlanılmak üzere yapılan başvurular üzerine alacaklar, bu bölümde açıklandığı şekilde yapılandırılacak ve bu alacaklara karşılık Kanunun yayımı tarihinden önce tahsil edilmiş tutarlar Kanunun 9 uncu maddesinin on beşinci fıkrası hükmüne istinaden ödenmesi gereken tutarlara mahsup edilerek bakiyesi iade edilecektir.

Ayrıca, 20/7/2016 tarihinden sonra vergi mahkemesince verilmiş kararlara ilişkin olarak istinaf başvurusu üzerine bölge idare mahkemesince verilmiş kararların temyiz edilmesi sonucunda bu kararın Danıştay tarafından bozulması hâlinde yeniden karar verilmek üzere bölge idare mahkemesine iade edilmiş ihtilaflara konu alacaklar için bu maddeden yararlanılmak üzere yapılan başvurular üzerine de alacaklar, bu bölümde açıklandığı şekilde yapılandırılacak ve bu alacaklara karşılık Kanunun yayımı tarihinden önce tahsil edilmiş tutarlar da Kanunun 9 uncu maddesinin on beşinci fıkrası hükmüne istinaden ödenmesi gereken tutarlara mahsup edilerek bakiyesi iade edilecektir. İstinaf başvurusu üzerine bölge idare mahkemesince kaldırma kararı verilerek yeniden karar verilmek üzere vergi mahkemesine iade edilen ihtilafa konu alacaklar hakkında da bu bölümdeki açıklamalara göre işlem yapılacaktır.

2- Kanunun Yayımı Tarihi İtibarıyla, İlgisine Göre İstinaf veya Temyiz Süreleri Geçmemiş ya da İstinaf/İtiraz veya Temyiz Yollarına Başvurulmuş veya Karar Düzeltme Talep Süresi Geçmemiş veya Karar Düzeltme Yoluna Başvurulmuş Vergiler

7440 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrası kapsamına; ikmalen, re'sen ve idarece tarh edilmiş olup, Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ilgisine göre istinaf veya temyiz süreleri geçmemiş ya da istinaf/itiraz veya temyiz yollarına başvurulmuş ya da karar düzeltme talep süresi geçmemiş veya karar düzeltme yoluna başvurulmuş vergiler girmektedir.

Bu fıkra hükmüne göre ödenecek alacak asılların tespitinde Kanunun yayımı tarihi itibarıyla tarhiyatın bulunduğu en son safhadaki tutar esas alınacaktır. Tarhiyatın bulunduğu en son safhadaki tutar, Kanunun yayımından önce verilmiş ve taraflardan birine tebliğ edilmiş kararlar dikkate alınarak tespit edilecektir.

a) Kanunun Yayımı Tarihinden Önce Verilmiş En Son Kararın Terkin Kararı Olması

Kanunun yayımı tarihinden (bu tarih dâhil) önce vergi mahkemesince veya istinaf başvurusu üzerine bölge idare mahkemesince verilmiş en son kararın tarhiyatın terkinine ilişkin olması hâlinde Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendine göre, madde hükmünden yararlanılması için terkin edilen vergilerin ilk tarhiyat tutarı esas alınarak %10'u ile bu tutara ilişkin gecikme faizi ve gecikme zammı yerine Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ- ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın; Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi gerekmektedir.

Bu takdirde, verginin kalan %90'ının, gecikme faizi, gecikme zammı ve alacak aslına bağlı olarak kesilen vergi cezaları ile bu cezalara bağlı gecikme zamlarının tamamının tahsilinden vazgeçilecektir.

Madde hükmüne göre ödenecek vergi aslı ve Yİ-ÜFE tutarının tespitinde bu Tebliğin (III-B/1) bölümünde yapılan açıklamalar dikkate alınacaktır. Bu safhadaki vergilere karşılık daha önce ödeme yapılmış olması hâlinde Kanunun 9 uncu maddesinin on beşinci fıkrasında yer alan "... Ancak, bu Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrası kapsamında olup dava konusu edilen tarhiyatlar ile ilk derece yargı merciinde dava konusu edilen idari para cezası ve ecrimisillere karşılık bu Kanunun yayımı tarihinden önce ödeme yapılmış olması hâlinde, ... terkin kararları üzerine iade edilebilir. " hüküm dikkate alınarak aym bölümdeki açıklamalara göre işlem yapılacaktır.

b) Kanunun Yayımı Tarihinden Önce Verilmiş En Son Kararın Tasdik veya Tadilen Tasdik Kararı Olması

Kanunun yayımı tarihinden (bu tarih dâhil) önce vergi mahkemesince veya istinaf başvurusu üzerine bölge idare mahkemesince verilmiş en son kararın tarhiyatın tasdiki veya tadilen tasdikine ilişkin olması hâlinde, Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendine göre, tasdik edilen vergilerin tamamı ile terkin edilen vergilerin %10'u ayrıca bu tutara ilişkin gecikme faizi ve gecikme zammı yerine Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın; Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla, terkin edilen vergilerin kalan %90'ı ile gecikme faizi, gecikme zammı ve alacak aslına bağlı olarak kesilen vergi cezaları ve bu cezalara bağlı gecikme zamlarının tamamının tahsilinden vazgeçilecektir.

Tarhiyatın tadilen tasdikine ilişkin kararlarda tasdik edilmiş alacak tutarının tamamı ile terkin edilmiş tutarın %10'u esas alınarak madde hükümlerine göre yapılandırılacak alacak aslı tutarı belirlenecektir.

Tarhiyatı tasdik veya tadilen tasdik eden kararlar üzerine hesaplanmış olan vergilerin Kanunun yayımı tarihinden önce kısmen veya tamamen ödenmiş olması hâlinde, Kanun hükmüne göre ödenecek tutar, Kanunun 9 uncu maddesinin on beşinci fıkrası da dikkate alınmak suretiyle aşağıdaki açıklamalara göre tespit edilecektir. Buna göre;

- Tasdik kararma göre ödenmesi gereken tutarların Kanunun yayımı tarihinden önce tamamının ödenmiş olması hâlinde, bu Kanuna göre ödenmesi gereken bir tutar bulunmadığından, Kanundan yararlanılması söz konusu olmayacaktır.

- Tasdik kararma göre Kanunun yayımı tarihinden önce kısmen ödeme yapılmış olması hâlinde ödenmemiş kısım esas alınarak Kanun hükümlerine göre yapılandırılacak tutar tespit edilecektir.

- Tadilen tasdik karar üzerine Kanunun yayımı tarihinden önce ödenmesi gereken tutarın tamamı ödenmiş ise, tasdik edilen bu kısım ile ilgili herhangi bir iade yapılmayacak, ancak mükellefin Kanundan yararlanmak istemesi hâlinde terkin edilen kısım için Kanun hükümlerinden yararlanılacaktır.

- Tadilen tasdik kararı üzerine Kanunun yayımı tarihinden önce tasdik edilen tutara karşılık kısmen ödeme yapılmış olması hâlinde, tasdik edilen tutarın Ödenmemiş kısmı ile terkin edilen kısım Kanun kapsamında yapılandırılarak ödenebilecektir.

c) Kanunun Yayımı Tarihinden (Bu Tarih Dâhil) Önce Verilmiş En Son Kararın;

- Bozma kararı olması hâlinde, ödenecek tutar, bu Tebliğin (III/B-1) bölümüne göre tespit edilecektir.

- Onama kararı (tarhiyatı tasdik eden karar) olması hâlinde, ödenecek tutar, bu Tebliğin (III/B-2-b) bölümüne göre tespit edilecektir.

- Kısmen onama, kısmen bozma kararı olması hâlinde, onanan kısım için ödenecek tutar, bu Tebliğin (III/B-2-b) bölümündeki, bozulan kısım için bu Tebliğin (III/B-1) bölümündeki açıklamalara göre tespit edilecektir.

7440 sayılı Kanun uygulamasında;

i) Bozma kararları,

- 20/7/2016 tarihinden önce vergi mahkemelerince tarhiyata ilişkin olarak verilmiş olan kararların ilgisine göre bölge idare mahkemesi veya Danıştay tarafından bir bütün olarak bozulmasını sağlayan,

- 20/7/2016 tarihinden sonra vergi mahkemelerince tarhiyata ilişkin olarak verilmiş olan kararların bölge idare mahkemesince kaldırılarak mahkemesine iadesini sağlayan,

- 20/7/2016 tarihinden sonra bölge idare mahkemesince tarhiyata ilişkin olarak verilmiş olan kararların Danıştay tarafından bir bütün olarak bozulmasını sağlayan,

ii) Kısmen onama, kısmen bozma kararları,

- 20/7/2016 tarihinden önce vergi mahkemelerince tarhiyata ilişkin olarak verilmiş olan tasdik veya tadilen tasdike ait kararların ilgisine göre bölge idare mahkemesi veya Danıştay tarafından bir kısmının onaylanması bir kısmının ise bozulmasına ilişkin,

- 20/7/2016 tarihinden sonra bölge idare mahkemesi tarafından tarhiyata ilişkin olarak verilmiş olan tasdik veya tadilen tasdike ait kararların Danıştay tarafından bir kısmının onaylanması bir kısmının ise bozulmasına ilişkin, kararlardır. Bu itibarla, tarhiyata ilişkin verilen kararların yukarıda yapılan açıklamalara göre değerlendirilmesi gerekmektedir.

3- Kanunun Yayımlı Tarihi İtibarıyla Sadece Vergi Cezalarına Karşı Açılan Davalar

7440 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında, Kanunun yayımı tarihi itibarıyla sadece vergi cezalarına karşı açılan davalara konu olacakların Kanun kapsamında ne şekilde yapılandırılacağına ilişkin düzenlemeler yer almaktadır.

a) Kanunun 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendi hükmüne göre, Kanunun yayımı tarihi itibarıyla açılmış olan davanın sadece vergi aslına bağlı cezalara ilişkin olması hâlinde, bu Tebliğin (IX/2) bölümünde yapılan açıklamalara göre işlem yapılacaktır.

b) Kanunun 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendi hükmüne göre, ihtilaf konusunun sadece vergi aslına bağlı olmayan ceza olması hâlinde Kanunun yayımı tarihi itibarıyla;

- Vergi mahkemeleri nezdinde dava açılmış veya dava açma süresi geçmemiş olan cezaların %25'inin,

- Verilmiş en son kararın terkin kararı olması hâlinde cezaların %10'unun,

- Verilmiş en son kararın tasdik veya tadilen tasdik kararı olması hâlinde tasdik edilen ceza tutarının %50'sinin, terkin edilen ceza tutarının %10'unun,

bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla kalan cezaların tahsilinden vazgeçilecektir.

Kanunun 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (c) bendi hükmüne göre, sadece vergi aslına bağlı olmayan cezalara yönelik açılmış davalarda Kanunun yayımı tarihi itibarıyla verilmiş bulunan en son kararın;

- Bozma kararı olması hâlinde cezanın %25'i,

- Kısmen onama kısmen bozma kararı olması hâlinde, onanan kısmın tasdik veya tadilen tasdike ilişkin karar olması hâlinde tasdik edilen cezanın %50'si, terkin edilen kısmın %10'u, bozulan kısmın %25'i,

esas alınarak Kanun hükmünden yararlanılacaktır. Madde hükmünden yararlanılması hâlinde ödenecek tutar bu Tebliğin (III/B-1 ve III/B-2) bölümlerinde yapılan açıklamalara göre hesaplanacaktır.

c) Tarh edilen vergi ile birlikte dava konusu edilen asla bağlı olmaksızın kesilen vergi cezaları için de bu bölümün (b) alt bölümünde yapılan açıklamalara göre işlem yapılacaktır.

ç) Kanunun 3 üncü maddesinin altıncı fıkrasında, Kanunun kapsadığı dönemlere ilişkin olarak Kanunun yayımı tarihinden önce pişmanlık talebi veya izaha davet kapsamında verilip, ödeme yönünden şartların ihlal edildiği beyannameler ile kendiliğinden verilen beyannameler için kesilen ve Kanunun yayımı tarihi itibarıyla dava açma süresi geçmemiş olan vergi cezaları için de mükelleflerin Kanunun 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrasından yararlanabilecekleri düzenlenmiştir. Bu durumda, kesilen cezanın türüne göre bu bölümün (a) veya (b) alt bölümlerinde yapılan açıklamalara göre işlem yapılacaktır.

4- İştirak Nedeniyle Kesilen Vergi Ziyai Cezaları

7440 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin yedinci fıkrasında, iştirak nedeniyle kesilen ve Kanunun yayımı tarihi itibarıyla yargı mercilerinde ihtilaf konusu olan vergi ziyai cezalarına ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Buna göre, iştirak nedeniyle cezaya muhatap olan ve Kanunun yayımı tarihi itibarıyla bu konuda yargı mercilerinde ihtilaf oluşturmuş olan kişiler bu Tebliğin (III/B-3-b) bölümünde yapılan açıklamalara göre Kanun hükmünden yararlanabileceklerdir.

5- Kanunun Yayımı Tarihi İtibarıyla Uzlaşma Talepli Alacaklar

7440 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin dokuzuncu fıkrasında, Kanunun yayımı tarihi itibarıyla 213 sayılı Kanunun uzlaşma hükümlerinden yararlanılmak üzere başvuruda bulunulmuş, uzlaşma günü verilmemiş veya uzlaşma günü, gelmemiş ya da uzlaşma sağlanamamış ancak, dava açma süresi geçmemiş alacaklar için Kanunun 3 üncü maddesi hükmünden yararlanılacağına yönelik düzenleme yapılmıştır. Bu safhada bulunan alacaklar için Kanun hükmünden yararlanılmak istendiği takdirde, bu Tebliğin (III/B-1 ve III/B-3-a) bölümünde belirtilen şekilde işlem yapılacaktır.

Bu takdirde, madde hükmünden yararlanmak isteyen mükelleflerin uzlaşma talebinden vazgeçmeleri ve dava açmamaları şarttır.

6- Kanunun Yayımı Tarihi İtibarıyla Dava Açma Süresi Geçmemiş veya İhtilaf Konusu Olan İdari Para Cezaları

7440 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin dördüncü fıkrasında, Kanunun yayımı tarihi (bu tarih dâhil) itibarıyla yargı mercilerinde ihtilaf konusu olan veya dava açma süresi geçmemiş bulunan ve Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendi kapsamına giren idari para cezalarına ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Madde hükmüne göre, Kanunun yayımı tarihi itibarıyla Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendi kapsamına giren idari para cezalarına ilişkin olarak;

- Dava açma süresi geçmemiş veya ilk derece yargı merciinde dava açılmış olması hâlinde cezanın %50'si,
- İlk derece yargı merciinin veya ilgisine göre istinaf başvurusu üzerine bölge idare mahkemesinin ya da itiraz başvurusu üzerine sulh ceza hâkimliğinin cezayı kaldırdığı ancak ilgisine göre itiraz/istinaf veya temyiz/karar düzeltme aşamasında yargılamanın devam ettiği safhada olanlarda cezanın %10'u,
- İlk derece yargı merciinin/ilgisine göre istinaf başvurusu üzerine bölge idare mahkemesinin ya da itiraz başvurusu üzerine sulh ceza hâkimliğinin kısmen veya tamamen onayladığı cezalarda onaylanan kısmın tamamı, terkin edilen cezanın %10'u,
- Verilen en son kararın bozma kararı olması hâlinde cezanın %50'si,
- Verilen en son kararın kısmen onama kısmen bozma karar olması hâlinde; onanan kısmın tasdik veya tadilen tasdike ilişkin karar olması hâlinde tasdik edilen cezanın tamamı, terkin edilen cezanın %10'u, bozulan kısmın %50'si,

esas alınarak düzenleme yapılmış olup, ihtilafın bulunduğu safhaya göre ödenecek idari para cezası tutarı belirlenmiştir. Madde hükmünden yararlanılması hâlinde ödenecek tutar bu Tebliğin (III/B-1 ve III/B-2) bölümlerinde yapılan açıklamalara göre hesaplanacaktır.

7- Hazine ve Maliye Bakanlığına Bağlı Tahsil Dairelerince Takibi Gereken ve Kanunun Yayımı Tarihi İtibarıyla Dava Açma Süresi Geçmemiş veya İhtilaf Konusu Olan Ecrimisil Alacakları

7440 sayılı Kanununun 3 üncü maddesinin beşinci fıkrasında, Kanunun yayımı tarihi (bu tarih dâhil) itibarıyla yargı mercilerinde ihtilaf konusu olan veya dava açma süresi geçmemiş bulunan ve Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (3) numaralı alt bendi kapsamına giren ecrimisillere ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Madde hükmüne göre, Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (3) numaralı alt bendi kapsamına giren ecrimisillere ilişkin olarak Kanunun yayımı tarihi itibarıyla;

- İdare mahkemeleri nezdinde dava açılmış veya dava açma süresi geçmemiş olan ecrimisilin %50' sinin,
- Verilmiş en son kararın terkin kararı olması hâlinde ecrimisilin %10'unun,
- Verilmiş en son kararın tasdik veya tadilen tasdik kararı olması hâlinde tasdik edilen ecrimisilin tamamının, terkin edilen ecrimisilin %10'unun,
- Bozma kararın olması hâlinde ecrimisilin %50'sinin,
- Kısmen onama kısmen bozma kararı olması hâlinde, onanan kısmın tasdik veya tadilen tasdike ilişkin karar olması durumunda tasdik edilen ecrimisilin tamamının, terkin edilen kısmın %10'unun, bozulan kısmın %50'sinin,

bu ecrimisillere uygulanan fer'i alacaklar yerine bu Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ- ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutar ile birlikte Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla kalan ecrimisil ile bu alacağa ilişkin fer'i alacakların tamamının tahsilinden vazgeçilecektir.

Madde hükmünden yararlanılması hâlinde ödenecek tutar bu Tebliğin (III/B-1 ve III/B- 2) bölümlerinde yapılan açıklamalara göre hesaplanacaktır.

Ç- MADDE HÜKMÜNDEN YARARLANMANIN DİĞER ŞARTLARI

7440 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin altıncı fıkrası uyarınca, 3 üncü madde kapsamında yapılandırılan alacak tutarına yönelik olarak borçlular, ayrıca 213 sayılı Kanun kapsamındaki alacaklar için anılan Kanunun uzlaşma, tarhiyat öncesi uzlaşma ve vergi cezalarında indirim hükümlerinden yararlanamayacaklardır. Diğer taraftan, aynı fıkra Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendi kapsamına giren idari para cezalarının 3 üncü maddeden yararlanılarak ödenmek istenmesi durumunda, 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 17 nci maddesinde yer alan peşin ödeme indiriminden yararlanılamayacağı düzenlenmiştir. Ayrıca, fıkra kapsamında Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (3) numaralı alt bendi kapsamına giren ecrimisillerin Kanununun 3 üncü maddesinden yararlanılarak ödenmek istenmesi durumunda, 2886 sayılı Kanununun 75 inci maddesindeki indirimden yararlanılması mümkün bulunmamaktadır.

D- DİĞER HUSUSLAR

1- Kanununun 3 üncü maddesinin onuncu fıkrasında, bu madde hükmünden yararlanılması için madde kapsamına giren alacaklara karşı dava açılmaması, açılmış davalardan vazgeçilmesi ve kanun yollarına başvurulmamasının şart olduğu belirtilmiştir. Mükelleflerce Kanun hükümlerinden yararlanılmak üzere davadan vazgeçilmesi hâlinde idarece de ihtilaflar sürdürülmeyecektir.

Diğer taraftan, 7440 sayılı Kanununun 9 uncu maddesinin on üçüncü fıkrasının (e) bendinde, bu Kanun hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunulan borçlara ilişkin dava açılmayacağı ve hiçbir mercie başvurulamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Dolayısıyla, bu Kanun hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunulan alacaklara ilişkin herhangi bir yargı merciiine, 213 sayılı Kanununun 124 üncü maddesi kapsamında ilgili idareye, dilekçe ve başvuru hakkı kapsamında Kamu Denetçiliği Kurumu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe Komisyonu dâhil herhangi bir mercie başvurulması, başvurulsa dahi bu başvurular üzerine herhangi bir işlem yapılması mümkün bulunmamaktadır.

2- Kanun hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunan ve açtıkları davalardan vazgeçen borçluların bu ihtilaflarıyla ilgili olarak karar tarihine bakılmaksızın Kanunun yayımı tarihinden sonra tebliğ edilen yargı kararları uyanca işlem yapılmayacak ve bu kararlara ilişkin hükmedilmiş yargılama gideri, avukatlık ücreti ve bu alacakların fer'ilerinin bulunması hâlinde bu tutarlar karşılıklı olarak talep edilmeyecektir.

Ayrıca, söz konusu yargılama gideri, avukatlık ücreti ve bu alacakların fer'ileri için icra takibi yapılamayacak ve vazgeçme tarihinden önce ödenmiş olan yargılama gideri ve avukatlık ücreti geri alınmayacaktır.

3- Kanunun 3 üncü maddesine göre yapılandırılan alacak tutarının tespitinde esas alınacak olan en son karar, tarhiyata ilişkin verilen ve Kanunun yayımı tarihinden önce (bu tarih dâhil) taraflardan birine tebliğ edilmiş karar olacaktır.

4- Kanunun 3 üncü maddesinden yararlanmak için başvuruda bulunan ancak Kanunda belirtilen ödeme şartım yerine getirmeyen borçlulardan;

- 213 sayılı Kanun kapsamındaki alacaklar için ilk tarhiyata esas teşkil eden vergi ve ceza tutarları ile gecikme zammı ve gecikme faizleri,

- Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendi kapsamına giren idari para cezaları için idari yaptırım kararında yer alan tutar ile bunlar üzerinden hesaplanan fer'ileri,

- Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (3) numaralı alt bendi kapsamına giren ecrimisiller için ecrimisil İhbarnamesi veya ecrimisil düzeltme ihbarnamesinde yer alan tutar ile bunlar üzerinden hesaplanan fer'ileri,

6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilecektir.

Ancak, Kanunun yayımı tarihinden önce verilmiş olan en son yargı kararının tarhiyatın tasdikine ilişkin olması hâlinde bu karar üzerine tahakkuk eden alacak tutarları esas alınacaktır. Bir başka anlatımla, tasdik kararı üzerine yapılan tahakkuk işleminde herhangi bir değişiklik yapılmayacaktır.

213 sayılı Kanun kapsamındaki alacaklardan ilk tarhiyat tutan esas alınarak takip edilecek olanlar, vergi/ceza ihbarnamesinin tebliğ edildiği tarih esas alınarak dava açma süresinin son günü itibarıyla tahakkuk ettirilecek, bu tarihten itibaren bir ay sonrası ise alacakların vade tarihi olacaktır. Gecikme zamlarının, amme alacağının vade tarihinden tahsil tarihine kadar geçen süre için hesaplanacağı tabiidir.

Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendi kapsamına giren idari para cezaları ise idari yaptırım kararının tebliğine bağlı olarak oluşan vade tarihleri esas alınmak suretiyle ve özel kanunlarında düzenlenmiş olan fer'i alacakları da dikkate alınarak takip edilecektir.

Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (3) numaralı alt bendi kapsamına giren ecrimisiller ise ecrimisil ihbarnamesi veya ecrimisil düzeltme ihbarnamesinin tebliğine bağlı olarak oluşan vade tarihleri esas alınmak suretiyle fer'i alacakları ile birlikte takip edilecektir.

5- Ödeme emrine karşı açılan davalar ile ilgili olarak, Kanunun yayımı tarihinden önce dava konusu ödeme emri ile istenilen amme alacağının tarhiyatına ilişkin karar verilmiş olması ve ihtilafın Kanunun yayımı tarihi itibarıyla devam ediyor olması hâlinde, bu mükellefler söz konusu davalara konu amme alacakları ile ilgili olarak Kanunun 3 üncü maddesinden yararlanabileceklerdir. Ancak, bu yönde bir kararın bulunmaması hâlinde ödeme emrine karşı açılan davalara konu alacaklar Kanunun 2 nci maddesi kapsamında değerlendirilecektir.

6- Kanunun yayımı tarihinden önce tarhiyata karşı açılmış olan ve Kanunun yayımı tarihi itibarıyla devam eden davalara ilişkin olarak daha önce verilen kararlar üzerine tahakkuk eden vergiler ile vergi cezaları ve bunlara hesaplanan gecikme faizi ve gecikme zammının 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre tecil edilmiş ve Kanunun yayımı tarihi itibarıyla tecil şartlarına uygun olarak ödenmekte olması durumunda da mükellefler isterlerse Kanunun 3 üncü maddesi hükmünden yararlanabileceklerdir. Bu takdirde, mükelleflerin yararlanabileceği tutarların tespitinde bu Tebliğin (III/B-2-b) bölümünde yapılan açıklamalara göre işlem yapılacaktır.

7- Dava açma süresi geçmemiş veya dava safhasında bulunan kesinleşmemiş alacaklarla ilgili olarak bu bölümde yapılan açıklamalar saklı kalmak kaydıyla, bu Tebliğin (II/D) bölümünde yapılan açıklamalar da dikkate alınarak işlem yapılacaktır.

8- Kahramanmaraş'ta 6/2/2023 tarihinde meydana gelen depremler üzerine 8/2/2023 tarihli ve 32098 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 6785 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa illerinde olağanüstü hal ilan edilmiştir.

Öte yandan, ilan edilen olağanüstü hal kapsamında 11/2/2023 tarihli ve 32101 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 120 numaralı Olağanüstü Hal Kapsamında Yargı Alanında Alman Tedbirlere İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile yargı ve takip hukukuna ilişkin bazı sürelerin işlememesi ve bazı işlemlerin de durmasına yönelik düzenlemeler yapılmıştır.

Anılan Kararnamenin “Yargı alanında alınan tedbirler” başlıklı 2 nci maddesinde “(1) 8/2/2023 tarihli ve 6785 sayılı Cumhurbaşkanı Kararıyla olağanüstü hal ilan edilen illerde, yargı alanında hak kayıplarının önlenmesi amacıyla;

a) Dava açma, icra takibi başlatma, başvuru, şikâyet, itiraz, ihtar, bildirim, ibraz ve zamanaşımı süreleri, hak düşürücü süreler ve zorunlu idari başvuru süreleri de dâhil olmak üzere bir hakkın doğumu, kullanımı veya sona ermesine ilişkin tüm süreler; 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu, 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ve 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile usul hükmü içeren diğer kanunlarda taraflar veya ilgililer bakımından belirlenen süreler ve bu kapsamda hâkim tarafından tayin edilen süreler ile arabuluculuk ve uzlaştırma kurumlarındaki süreler,...

6/2/2023 (bu tarih dâhil) tarihinden itibaren 6/4/2023 (bu tarih dâhil) tarihine kadar durur. Bu süreler, durma süresinin sona erdiği günü takip eden günden itibaren işlemeye başlar...

(4) Bu madde hükmü, 6/2/2023 tarihi itibarıyla yerleşim yeri olağanüstü hal ilan edilen iller olan gerçek ve tüzel kişiler ile aynı tarihte bu illerde bulunan kişiler bakımından ülke genelinde uygulanır.

(5) Bu madde hükmü, olağanüstü hal ilan edilen illerin barosuna 6/2/2023 tarihi itibarıyla kayıtlı avukatlar ile diğer barolara kayıtlı olup aynı tarihte bu illerde bulunan avukatlar tarafından takip edilen dava ve işlerle ilgili olarak bu avukatlar bakımından ülke genelinde uygulanır.

(6) Olağanüstü hal ilan edilmeyen illerin barosuna kayıtlı avukatların ve bürolarında çalışan kişilerin; olağanüstü hal ilan edilen illerde kan veya kayın hısımlarının bulunması veya olağanüstü hal ilan edilen illerde felakete uğrayanların kurtarılması, meydana gelen hasar ve zararın telafi edilmesi ya da ihtiyaçların karşılanması amacıyla bu illere gitmeleri halinde bu madde hükmü, söz konusu avukatlar tarafından takip edilen dava ve işlerle ilgili olarak bu avukatlar bakımından 6/3/2023 (bu tarih dâhil) tarihine kadar ülke genelinde uygulanır.

(7) Yerleşim yeri olağanüstü hal ilan edilmeyen iller olan kişilerin; olağanüstü hal ilan edilen illerde kan veya kayın hısımlarının bulunması veya olağanüstü hal ilan edilen illerde felakete uğrayanların kurtarılması, meydana gelen hasar ve zararın telafi edilmesi ya da ihtiyaçların karşılanması amacıyla bu illere gitmeleri halinde bu madde hükmü, söz konusu kişiler bakımından 6/3/2023 (bu tarih dâhil) tarihine kadar ülke genelinde uygulanır... ” hükmü yer almaktadır.

Söz konusu kararnamede, işlemeyecek süreler ile duracak işlemler olağanüstü hal ilan edilen iller esas alınarak düzenlenmiştir.

Ancak, Kararnamenin 2 nci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan hüküm gereğince, depremlerin gerçekleştiği 6/2/2023 tarihi itibarıyla, “yerleşim yeri olağanüstü hal ilan edilen iller olan gerçek ve tüzel kişiler” ile “bu illerde bulunan kişiler” bakımından Kararname ile yapılan düzenlemelerin ülke genelinde uygulanması gerekmektedir.

Bu çerçevede, Kararnameyle yapılmış düzenlemelerden yararlanabilecek olanların belirlenmesinde 6/2/2023 tarihi itibarıyla;

a) Yerleşim yeri olağanüstü hal ilan edilen iller olan gerçek kişiler için MERNİS kayıtlarının, tüzel kişiler için kanuni merkezlerinin (dar mükellefler için iş merkezlerinin) dikkate alınması,

b) “Bu illerde bulunan kişiler”in, bu yerlerde bulduklarının ispat edilmiş olması, gerekmektedir.

Diğer taraftan, anılan Kararnamenin beşinci, altıncı ve yedinci fıkralarında belirtilen kişilerin ülke genelinde Kararname hükümlerinden yararlanabilmeleri için madde kapsamında olduklarını ispat etmeleri gerekecektir.

Buna göre, kapsama giren kişiler açısından, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile usul hükmü içeren diğer kanunlarda

(örneğin 5326 sayılı Kabahatler Kanunu) taraflar bakımından belirlenen süreler; 6/4/2023 tarihine kadar, altıncı ve yedinci fıkrası kapsamında bulunanlar bakımından ise 6/3/2023 tarihine kadar durmuş bulunmaktadır. Bu itibarla, 7440 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi kapsamında yapılandırılacak alacakların tespitinde anılan Kararname ile uzayan sürelerin de dikkate alınacağı tabiidir.

V- İNCELEME VE TARHİYAT SAFHASINDA BULUNAN İŞLEMLER İLE PİŞMANLIKLA YA DA İZAHA DAVET KAPSAMINDA VEYA KENDİLİĞİNDEN YAPILAN BEYANLARA İLİŞKİN HÜKÜMLER

A- KANUNUN YAYIMI TARİHİNDEN ÖNCE BAŞLANILDIĞI HÂLDE BU TARİHE KADAR TAMAMLANAMAMIŞ OLAN VERGİ İNCELEMELERİ İLE TAKDİR, TARH VE TAHAKKUK İŞLEMLERİ

7440 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci ila yedinci fıkraları, matrah ve vergi artırımına ilişkin hükümler saklı kalmak şartıyla, Kanunun yayımı tarihinden önce başlayan ancak bu tarihe kadar tamamlanamamış bulunan vergi incelemeleri, takdir, tarh ve tahakkuk işlemlerine devam edileceğini öngördüğünden; bu madde hükmünden yararlanmak için başvuru süresi, söz konusu işlemlerin tamamlanmasına bağlı olarak düzenlenmiştir. Buna göre, bu işlemler sonucunda düzenlenen ve Kanunun yayımı tarihinden (bu tarih hariç) sonra tebliğ edilen ihbarnameler üzerine mükelleflerin bu fıkralardan yararlanma taleplerini maddenin birinci fıkrasında belirtilen süreler içinde vergi dairelerine bildirmeleri gerekmektedir.

2- Alacak Tutarının Tespiti

7440 sayılı Kanunun yayımı tarihinden önce başlanıldığı hâlde bu tarihe kadar tamamlanamamış bulunan vergi incelemeleri ile takdir ve tarh işlemlerinin tamamlanması sonucu hesaplanan vergi ve ceza tutarı dikkate alınarak yapılandırılacak alacak tutarı tespit edilecektir.

3- Ödeme Süresi ve Şekli

7440 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci ila yedinci fıkra hükümlerinden yararlanmak isteyen mükelleflerin ihbarnamenin tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde yazılı başvuruda bulunmaları ve anılan fıkralara göre yapılandırılan tutan, ilk taksit ihbarnamenin tebliğini izleyen aydan başlamak üzere peşin veya aylık dönemler hâlinde 12 eşit taksitte ödemeleri gerekmektedir.

4- Fıkralardan Yararlanmanın Diğer Şartları

a) 7440 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci ila yedinci fıkraları kapsamında yapılandırılacak alacaklara ilişkin olarak vergi incelemesinin başladığı tarihin belirlenmesinde 213 sayılı Kanunun 140 inci maddesi esas alınacaktır.

b) Mükelleflerin bu fıkralardan yararlanabilmeleri için anılan fıkralar kapsamında ödeme başvurusunda buldukları alacağa ilişkin dava açmamaları, açılmış davalardan vazgeçmeleri ve kanun yollarına başvurmamaları şarttır.

Diğer taraftan, 7440 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin on üçüncü fıkrasında, bu Kanım hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunulan borçlara ilişkin dava açılmayacağı ve hiçbir mercie başvurulamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Dolayısıyla, bu Kanun hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunulan alacaklara ilişkin herhangi bir yargı merciiine, 213 sayılı Kanunun 124 üncü maddesi kapsamında ilgili idareye, dilekçe ve başvuru hakkı kapsamında Kamu Denetçiliği Kurumu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe Komisyonu dâhil herhangi bir mercie başvurulması, başvurulsa dahi bu başvurular üzerine herhangi bir işlem yapılması mümkün bulunmamaktadır.

e) Anılan fıkra hükümlerinden yararlanmak isteyen mükellefler, ayrıca 213 sayılı Kanunun uzlaşma, tarhiyat öncesi uzlaşma ve vergi cezalarında indirim hükümlerinden yararlanamazlar.

ç) Düzeltme taleplerine ilişkin incelemelere devam edilecektir. Ancak, mükelleflerin düzeltme istediği yıl için 7440 sayılı Kanunun 5 inci maddesine göre matrah ve vergi artırımında bulunmaları hâlinde, düzeltme talebinden vazgeçtikleri kabul edilerek bu tür incelemeler sürdürülmeyecektir.

B) PİŞMANLIKLA YA DA İZAHA DAVET KAPSAMINDA VEYA KENDİLİĞİNDEN YAPILAN BEYANLARA İLİŞKİN HÜKÜMLER

1- Pişmanlıkla Beyan

7440 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin onuncu fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendinde, Kanunun kapsadığı dönemlere ilişkin olarak 31/5/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) 213 sayılı Kanunun 371 inci maddesine göre beyan edilen matrahlar üzerinden tarh ve tahakkuk ettirilen vergilerin tamamı ile hesaplanacak pişmanlık zammı yerine bu Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak Yİ-ÜFE tutarının; Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla pişmanlık zammı ve vergi cezalarının tamamının tahsilinden vazgeçileceği hüküm altına alınmıştır.

a) Başvuru Süresi ve Şekli

Kanunun 4 üncü maddesinin onuncu fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendinden yararlanmak isteyen mükelleflerin bu Tebliğin ekinde yer alan (Ek:4/B) örneğe uygun başvuru dilekçesiyle birlikte kapsama giren dönemlere ilişkin vergi beyannamelerini 31/5/2023 tarihine (bu tarih dâhil) kadar bağlı oldukları vergi dairelerine vermeleri gerekmektedir.

b) Alacak Tutarının Tespiti

Kanunun 4 üncü maddesinin onuncu fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendinden, pişmanlık talebiyle verilen beyannameler üzerinden tarh ve tahakkuk ettirilen vergilerin tamamı ile hesaplanacak pişmanlık zammı yerine Kanunun yayımı tarihine kadar hesaplanacak Yİ-ÜFE tutarının bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi hâlinde pişmanlık zammı ve vergi cezalarının tamamının tahsilinden vazgeçilecektir.

Mükelleflerce Kanun kapsamında pişmanlıkla beyan edilen vergilerin Kanunda öngörülen süre ve şekilde tamamen ödenmemesi hâlinde pişmanlık hükümleri ihlal edilmiş sayılacak ve 213 sayılı Kanun hükümleri uyarınca gerekli işlemler tesis edilecektir.

2- Kendiliğinden Yapılan Beyanlar

Kanunun 4 üncü maddesinin onuncu fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendi ile Kanunun kapsadığı dönemlere ilişkin olarak 31/5/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) 213 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin dördüncü fıkrasına göre kendiliğinden verilen beyannameler üzerinden tarh ve tahakkuk ettirilen vergilerin tamamı ile hesaplanacak gecikme faizi yerine Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın, Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla gecikme faizi ve vergi cezalarının tamamının tahsilinden vazgeçileceği belirtilmiştir.

Kanunun 4 üncü maddesinin onuncu fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendinden yararlanmak isteyen mükelleflerin bu Tebliğin ekinde yer alan (Ek:4/C) örneğe uygun başvuru dilekçesiyle birlikte kapsama giren dönemlere ilişkin vergi beyannamelerini 31/5/2023 tarihine (bu tarih dâhil) kadar bağlı oldukları vergi dairelerine vermeleri gerekmektedir.

Anılan alt bent çerçevesinde kendiliğinden verilecek beyannamelerden elektronik ortamda

Kanunun 4 üncü maddesinin onuncu fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendine göre kendiliğinden beyanname verilmesi, bu beyannameler hakkında, 5 inci maddede yer alan matrah ve vergi artırımına ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla, vergi incelemesi ve yapılan inceleme sonucu mükellefler adına vergi ve ceza tarhiyatı yapılmasına engel teşkil etmeyecektir.

3- İzaha Davet Kapsamında Beyan

Kanunun 4 üncü maddesinin onuncu fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendi gereğince 213 sayılı Kanunun 370 inci maddesi kapsamında; 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihi itibarıyla otuz günlük beyanname verme süresi geçmemiş ya da bu Kanunun yayım tarihinden 31 Mayıs 2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) yapılan tebligatlar üzerine verilecek olan beyannameler 31 Mayıs 2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) verilerek Kanun hükümlerinden yararlanılabilecektir.

b) Alacak Tutarının Tespiti

Kanunun 4 üncü maddesinin onuncu fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendinden, 213 sayılı Kanunun 370 inci maddesi kapsamında verilen beyannameler üzerinden tarh ve tahakkuk ettirilen vergilerin tamamı ile zam yerine Kanunun yayımı tarihine kadar hesaplanacak Yİ-ÜFE tutarının, Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi suretiyle yararlanılacaktır. Bu hükme göre yapılan ödemeler üzerine vergi cezalarının ve zammın tahsilinden vazgeçilecektir.

Mükelleflerce Kanun kapsamında izaha davet kapsamında beyan edilen vergilerin Kanunda öngörülen süre ve şekilde tamamen ödenmemesi hâlinde izah hükümleri ihlal edilmiş sayılacak ve 213 sayılı Kanun hükümleri uyarınca gerekli işlemler tesis edilecektir.

4- Emlak Vergisi Bildirimi

7440 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin onuncu fıkrasının (b) bendi gereğince, 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce verilmesi gerektiği hâlde Kanunun yayımı tarihi itibarıyla emlak vergisi bildirimde bulunmayan veya bildirimde bulunduğu hâlde vergisi eksik tahakkuk eden mükelleflerce, bildirimde bulunulması ve tahakkuk eden vergi ve taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payının tamamı ile bunlara bağlı gecikme faizi ve gecikme zammı yerine Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak Yİ-ÜFE tutarının, bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla, bu alacaklara bağlı gecikme faizi, gecikme zammı ve vergi cezalarının tamamının tahsilinden vazgeçilecektir.

a) Başvuru Süresi ve Şekli

Anılan bentten yararlanmak isteyen mükelleflerin başvuru dilekçesiyle birlikte kapsama giren dönemlere ilişkin vergi bildirimlerini 31/5/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) ilgili belediyelere vermeleri gerekmektedir.

C- DİĞER ÜCRET GELİRLERİ

1/1/2022 tarihinden itibaren diğer ücret vergileme usulü kaldırılmıştır. Bu tarihten önceki dönemlere ilişkin olarak vergi karnesini ibraz etmeyerek gelir vergisini tarh ettirmemiş olan mükellefler ile bunların işverenleri adına gelir vergisi tarh edilmeyecek ve vergi cezası kesilmeyecektir. Bu kapsamda bir başvuru yapılmasına gerek olmaksızın vergi dairelerince gerekli işlemler yapılacak ve varsa tarh edilmiş vergiler ve kesilmiş olan vergi cezaları terkin edilecek ancak tahsil edilmiş olanlar iade edilmeyecektir.

VI- MATRAH VE VERGİ ARTIRIMINA İLİŞKİN HÜKÜMLER

7440 sayılı Kanunun 5 inci ve geçici 1 inci maddelerinde yer alan gelir vergisi, kurumlar vergisi ve katma değer vergisinde matrah ve vergi artırımı uygulamasına ilişkin açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

A-MATRAH VE VERGİ ARTIRIMINDA BULUNABİLECEK MÜKELLEFLER

Yıllık gelir veya kurumlar vergisi beyannamesi vermek mecburiyetinde olan gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri ile katma değer vergisi mükellefleri 2018, 2019, 2020, 2021 ve 2022 takvim yılları için 7440 sayılı Kanunun 5 inci ve geçici 1 inci maddelerine göre matrah ve vergi artırımından yararlanabileceklerdir.

Aynı şekilde,

- Hizmet erbabına ödenen ücretlerden,
- Serbest meslek ödemelerinden,
- Yıllara sari inşaat ve onarım işlerine ait ödemelerden,
- Kira ödemelerinden,
- Kar payı ödemelerinden,
- Çiftçilerden satın alınan zirai mahsuller ve hizmetler için yapılan ödemelerden,
- Esnaf muafılığından yararlananlara yapılan ödemelerden

gelir veya kurumlar vergisi tevkifatı yapmakla sorumlu olanlar da bu ödemelerine ilişkin olarak bu yıllarla ilgili vergi artırımında bulunabileceklerdir.

Adi ortaklıklar ve kollektif şirketlerde ortaklar, komandit şirketlerde komandite ortaklar ile adi komandit şirketlerde komanditer ortaklar da anılan yıllar için matrah ve vergi artırımından yararlanabileceklerdir.

Sözü edilen yıllara ilişkin vergi matrahlarının takdiri için takdir komisyonlarına sevk edilmiş ve/veya haklarında vergi incelemesine başlanılmış olan mükellefler de matrah ve vergi artırımından faydalanabileceklerdir.

Beyanname vermekle birlikte zarar, indirim ve istisnalar nedeniyle matrah ve vergi beyan etmeyen ya da ilgili yıllarda faaliyette bulunmuş veya gelir elde etmiş olup da bu faaliyetlerini ve gelirlerini vergi dairesinin bilgisi dışında bırakanlar da dâhil olmak üzere hiç beyanname vermemiş olan gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri de matrah ve vergi artırımını yapabileceklerdir.

Kurumlar vergisi mükellefleri, anılan yıllarla ilgili olarak vermiş oldukları beyannamelerinde kurum kazancından indirilen ve 193 sayılı Kanunun geçici 61 inci maddesine göre tevkifata tabi tutulmuş olan kazanç ve iratlarının bulunması hâlinde, bu tevkifat tutarlarını da artıracaklardır.

Diğer taraftan, 5520 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (k) bendine göre kurumlar vergisinden muaf bulunan ve bu nedenle kurumlar vergisi beyannamesi ile muhtasar ve prim hizmet beyannamesini vermemiş olan kooperatifler de 7440 sayılı Kanunun matrah ve vergi artırım hükümlerinden yararlanabileceklerdir.

B- MATRAH VE VERGİ ARTIRIMINDAN YARARLANABİLMEK İÇİN YAPILACAK BAŞVURUNUN SÜRESİ VE ŞEKLİ

1- Başvurunun Süresi

7440 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde matrah ve vergi artırımında bulunmak isteyen gelir veya kurumlar vergisi mükellefleri ile katma değer vergisi mükellefleri, bu Tebliğde belirtilen usul ve esaslar dâhilinde, 31 Mayıs 2023 tarihine (bu tarih dâhil) kadar gelir, kurumlar ve katma değer vergisi yönünden artırımda bulunabileceklerdir.

2- Başvurunun Şekli

7440 sayılı Kanunun matrah ve vergi artırımına ilişkin hükümleri uyarınca verilmesi gereken bildirimlerden elektronik ortamda gönderilebilenlerin; yıllık gelir veya kurumlar ile katma değer vergisi beyannamelerim ya da muhtasar ve prim hizmet beyannamelerini elektronik ortamda göndermek zorunda olan mükellefler tarafından 340 ve 346 SıraNo.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğlerinde belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda elektronik ortamda gönderilmesi zorunludur.

Artırıma ilişkin yılda elektronik ortamda beyanname ve bildirim verme zorunluluğu bulunmayan ancak bu Tebliğin yayımlandığı tarih itibarıyla bu kapsamda olan mükellefler de matrah ve vergi artırımına ilişkin bildirimlerini elektronik ortamda göndermek zorundadırlar.

Elektronik ortamda beyanname ve bildirim verme zorunluluğu bulunmayanlarca, matrah ve vergi artırımına ilişkin başvurular; gelir, kurumlar veya katma değer vergileri mükellefiyeti yönünden bağ olunan ya da muhtasar ve prim hizmet beyannamelerini vermiş oldukları vergi dairelerine kağıt ortamında yapılabilecektir.

Bu Tebliğin yayımlanmasından önce mükellefiyeti sona erenler ile hakkında mükellefiyet tesis edilmemiş olanların, 7440 sayılı Kanun kapsamında verilecek söz konusu bildirimleri elektronik ortamda gönderme zorunlulukları bulunmamaktadır.

Matrah ve vergi artırımına ilişkin bildirimlerin ölüm, gaiplik, tasfiye veya devir ya da tam bölünme gibi durumlarda birden fazla kişi tarafından birlikte verilmesinin gerekli olduğu hallerde, söz konusu bildirimlerin kağıt ortamında verilmesi gerekmektedir.

C- GELİR VE KURUMLAR VERGİSİNDE ARTIRIM

1- Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesine İlişkin Matrah Artırımı

a) Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesinde Matrah Beyan Etmiş Olan Mükelleflerin Matrah Artırımı

2018, 2019, 2020, 2021 ve 2022 takvim yıllarına ilişkin olarak verdikleri yıllık gelir vergisi beyannamelerinde vergiye tabi gelir (matrah) beyan eden gelir vergisi mükelleflerinin bu yıllara ilişkin vergi matrahlarının;

2018 yılı için %35,

2019 yılı için %30,

2020 yılı için %25,

2021 yılı için %20,

2022 yılı için %25

oranlarından az olmamak üzere artırılması gerekmektedir

aa) Ticari veya zirai kazancı bilanço esasına göre tespit edilen gelir vergisi mükellefleri ile serbest meslek erbabı için;

2018 yılı için 94.000 TL'den

2019 yılı için 99.600 TL'den,

2020 yılı için 105.800 TL'den,

2021 yılı için 112.400 TL'den,

2022 yılı için 200.000 TL'den

ab) Ticari veya zirai kazancı işletme hesabı esasına göre tespit edilen gelir vergisi mükellefleri için;

2018 yılı için 63.800 TL'den,

2019 yılı için 66.400 TL'den,

2020 yılı için 70.500 TL'den,

2021 yılı için 75.000 TL'den,

2022 yılı için 105.000 TL'den

ac) Geliri sadece basit usulde tespit edilen ticari kazançtan ibaret olan gelir vergisi mükellefleri için;

2018 yılı için 9.400 TL'den,

2019 yılı için 9.960 TL'den,

2020 yılı için 10.580 TL'den

aç) Geliri sadece gayrimenkul sermaye iradından ibaret olan gelir vergisi mükellefleri için;

2018 yılı için 37.600 TL'den,

2019 yılı için 39.840 TL'den,

2020 yılı için 42.320 TL'den,

2021 yılı için 44.960 TL'den,

2022 yılı için 80.000 TL'den

ad) Geliri yukarıda sayılanlar dışında kalan gelir vergisi mükellefleri için;

2018 yılı için 63.800 TL'den,

2019 yılı için 66.400 TL'den,

2020 yılı için 70.500 TL'den,

2021 yılı için 75.000 TL'den,

2022 yılı için 105.000 TL'den

az olmayacaktır.

ae) Özellik arz eden durumlar

Ticari veya zirai kazancı bilanço esasına veya işletme hesabı esasına göre tespit edilen gelir vergisi mükellefleri ile serbest meslek erbabının, beyannamelerinde diğer gelir unsurlarının bulunması hâlinde söz konusu mükellefler, durumlarına göre, Tebliğin bu bölümünün (aa) veya (ab) alt bölümünde yer alan asgari matrahları dikkate almak suretiyle matrah artırımında bulunacaklardır. Diğer bir ifadeyle, ticari veya zirai kazancı bilanço esasına veya işletme hesabı esasına göre tespit edilen gelir vergisi mükellefleri ile serbest meslek erbabına ilişkin asgari matrah tutarı üzerinden artırımda bulunan mükellefler diğer gelir unsurları nedeniyle de vergi incelemesi ve tarhiyata muhatap olmayacaktır.

Beyannamelerinde, ticari ve zirai kazanç ile serbest meslek kazancı dışında kalan ücret, menkul sermaye iradı ve diğer kazanç ve irat (bu kazanç veya iratların birkaçının elde edilmiş olması hali dâhil) beyan eden gelir vergisi mükellefleri için, işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler için belirlenen asgari matrahlar esas alınacaktır. Bu şekilde matrah artırımında bulunan mükellefler sayılan gelir unsurları itibarıyla vergi incelemesi ve tarhiyata muhatap olmayacaklardır.

Ticari kazancı basit usulde tespit edilmekle birlikte, bu kazancının yanında beyannamelerinde vergiye tabi başka gelir unsurları beyan eden mükellefler ile gayrimenkul sermaye iradının yanında ücret, menkul sermaye iradı ve diğer kazanç ve irat beyan eden gelir vergisi mükellefleri de işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler için belirlenen asgari matrahları esas alacaklardır. Dolayısıyla, bu şekilde matrah artırımında bulunan mükellefler sayılan gelir unsurları itibarıyla vergi incelemesi ve tarhiyata muhatap olmayacaklardır.

Mükelleflerin 2022 takvim yılına yönelik matrah artırımında bulunabilmesi için bu yıla ilişkin gelir vergisi beyannamesinin verilmiş olması ve bu beyannamede beyan edilen vergiye esas matrahın; 2021 takvim yılında beyan edilen matrahın % 122,93 oranında artırılması suretiyle bulunan tutar ile 2022 takvim yılı üçüncü geçici vergilendirme döneminde beyan edilen matrahın %40 oranında artırılması suretiyle bulunan tutarın yüksek olanından az olmaması şarttır.

Diğer taraftan, 2022 takvim yılına ilişkin olarak; üçüncü geçici vergilendirme dönemine ait gelir vergisi beyannamesinin verilmemiş olması halinde; ikinci geçici vergilendirme dönemi beyannamesinde beyan edilen matrahın % 100 oranında artırılması suretiyle bulunan tutar; sadece birinci geçici vergilendirme dönemi beyannamesinin verilmiş olması halinde de bu beyannamede beyan edilen matrahın %300 oranında artırılması suretiyle bulunan tutar, kıyaslamaya konu geçici vergi tutan olarak dikkate alınacaktır.

2022 yılı geçici vergilendirme dönemlerine ilişkin beyannamelerin tümünün verilmediği ancak 2021 takvim yılına ilişkin gelir vergisi beyannamesinin verildiği durumda, 2022 takvim yılına ilişkin gelir vergisi beyannamesinde beyan edilen matrahın 2021 takvim yılında beyan edilen matrahın %122,93 oranında artırılması suretiyle bulunan tutardan az olmaması gerekmektedir.

Aynı şekilde, 2022 takvim yılına ilişkin geçici vergi beyannamelerinin verildiği ancak 2021 takvim yılına ilişkin yıllık gelir vergisi beyannamesinin verilmediği durumda, 2022 takvim yılına ilişkin gelir vergisi beyannamesinde beyan edilen matrahın, bu yıl için verilen ilgili geçici vergi beyannamesinde beyan edilen matrahın Tebliğin bu bölümünde yapılan açıklamalara göre belirlenen oranlarda artırılması suretiyle bulunan tutarından az olmaması gerekmektedir.

1/1/2023 tarihinden sonra, 2021 yılı gelir vergisi beyannamesi ya da 2022 yılı üçüncü geçici vergilendirme dönemine ilişkin beyanname başta olmak üzere Tebliğin bu bölümüne istinaden yapılacak kıyaslamada dikkate alınacak beyannamelerde matrah azaltıcı nitelikte düzeltme beyannamesi verilmesi durumunda, 2022 takvim yılına yönelik matrah artırımında bulunulabilmesi için bu yıla ilişkin gelir vergisi beyannamesinde beyan edilmesi gereken vergiye esas matrahın belirlenmesinde düzeltme öncesi beyan edilen matrahlar esas alınacaktır.

Diğer taraftan, özel hesap dönemine tabi olan mükelleflerin 2022 yılı içinde sona eren vergilendirme dönemine ilişkin matrah artırımında bulunmaları mümkün olup 2021 yılı içinde sona eren vergilendirme dönemine ilişkin gelir vergisi beyannameleri ile 2022 yılında sona eren vergilendirme döneminin üçüncü geçici vergilendirme dönemine ilişkin verilen beyannamelerde bildirilen matrahların belirtilen oranlarda artırılması suretiyle kıyaslama yapılması gerekmektedir

b) Mükellefiyet Kayıtları Olup Yıllık Gelir Vergisi Beyannamelerinde Zarar Beyan Etmiş veya Hiç Beyanname Vermemiş Olan Mükellefler ile Faaliyette Bulunduğu veya Gelir Elde Ettiği Hâlde Mükellefiyet Tesis Ettirmemiş Olanların Matrah Artırımı

2018,2019,2020,2021 ve 2022 yıllarına ilişkin olarak,

-Yıllık gelir vergisi beyannamelerinde zarar beyan eden mükellefler,

-Yıllık gelir vergisi beyannamelerinde indirim ve istisnalar nedeniyle matrah beyan etmeyen mükellefler,

-Mükellefiyet kayıtlı olup da beyanname vermemiş olan mükellefler,

-İlgili yıllarda faaliyette bulunmuş veya gelir elde etmiş olup da bu faaliyetlerini ve gelirlerini vergi dairesinin bilgisi dışında bırakanlar,

bu bölümdeki açıklamaları esas alarak matrah artırımından yararlanabileceklerdir (Ek:5).

- Yıllık Kurumlar Vergisi Beyannamesine İlişkin Matrah Artırımı

a) Kurumlar Vergisi Beyannamesinde Matrah Beyan Etmiş Olan Mükelleflerin Matrah Artırımı

2018, 2019, 2020, 2021 ve 2022 takvim yıllarına ilişkin olarak verdikleri kurumlar vergisi beyannamelerinde vergiye tabi kurum kazancı (matrah) beyan eden kurumlar vergisi mükelleflerinin, bu yıllara ilişkin vergi matrahlarının;

2018 yılı için %35,

2019 yılı için %30,

2020 yılı için %25,

2021 yılı için %20,

2022 yılı için %25

oranlarından az olmamak üzere artırılması gerekmektedir (Ek: 6). Dilerlerse mükellefler, ilgili yıllar için bu oranların üzerinde artırımda bulunabileceklerdir. Kurumlar vergisi mükelleflerince artırıma esas olacak matrah, doğrudan üzerinden vergi hesaplanan kurumlar vergisi matrahı olacaktır.

Ancak, anılan yıllara ilişkin olarak kurumlar vergisi mükelleflerince artırılan matrahların tutan;

2018 yılı için 200.000 TL'den,

2019 yılı için 215.000 TL'den,

2020 yılı için 230.000 TL'den,

2021 yılı için 260.000 TL'den,

2022 yılı için 500.000 TL'den

az olmayacaktır.

Mükelleflerce ilgili yıllarda düzeltme beyannamesi verilmiş ve düzeltme işlemlerinin 7440 sayılı Kanunun yayımlandığı tarihe kadar sonuçlandırılmış olması hali de dâhil olmak üzere, Kanunun yayımlandığı tarihten önce ikmalen, re'sen veya idarece yapıлып kesinleşen tarhiyatlar, matrah artırımına esas ilgili dönem beyanı ile birlikte dikkate alınacaktır.

Mükelleflerin 2022 takvim yılına yönelik matrah artırımında bulunabilmesi için bu yıla ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinin verilmiş olması ve bu beyannamede beyan edilen vergiye esas matrahın; 2021 takvim yılında beyan edilen matrahın %122,93 oranında artırılması suretiyle bulunan tutar ile 2022 takvim yılı üçüncü geçici vergilendirme döneminde beyan edilen matrahın %40 oranında artırılması suretiyle bulunan tutarın yüksek olanından az olmaması şarttır.

Diğer taraftan, 2022 takvim yılına ilişkin olarak; üçüncü geçici vergilendirme dönemine ait kurumlar vergisi beyannamesinin verilmemiş olması halinde; ikinci geçici vergilendirme dönemi beyannamesinde beyan edilen matrahın % 100 oranında artırılması suretiyle bulunan tutar; sadece birinci geçici vergilendirme dönemi

beyannamesinin verilmiş olması halinde de bu beyannamede beyan edilen matrahın %300 oranında artırılması suretiyle bulunan tutar, kıyaslamaya konu geçici vergi tutarı olarak dikkate alınacaktır.

2021 takvim yılına ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinin verildiği ancak 2022 yılı geçici vergilendirme dönemlerine ilişkin beyannamelerin verilmemesi durumunda, 2022 takvim yılına ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinde beyan edilen matrahın 2021 takvim yılında beyan edilen matrahın % 122,93 oranında artırılması suretiyle bulunan tutardan az olmaması gerekmektedir.

Aynı şekilde, 2021 takvim yılına ilişkin yıllık kurumlar vergisi beyannamesinin verilmemesi ancak 2022 takvim yılına ilişkin geçici vergi beyannamelerinin verildiği durumda, 2022 takvim yılına ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinde beyan edilen matrahın, bu yıl için verilen ilgili geçici vergi beyannamesinde beyan edilen matrahın Tebliğin bu bölümünde yapılan açıklamalara göre belirlenen oranlarda artırılması suretiyle bulunan tutardan az olmaması gerekmektedir.

Diğer taraftan özel hesap dönemine tabi olan mükelleflerin 2022 yılı içinde sona eren vergilendirme dönemine ilişkin matrah artırımında bulunmaları mümkün olup 2021 yılı içinde sona eren vergilendirme dönemine ilişkin kurumlar vergisi beyannameleri ile 2022 yılında sona eren vergilendirme döneminin üçüncü geçici vergilendirme dönemine ilişkin verilen beyannamelerde bildirilen matrahların belirtilen oranlarda artırılması suretiyle kıyaslama yapılması gerekmektedir.

1/1/2023 tarihinden sonra, 2021 yılı kurumlar vergisi beyannamesi ya da 2022 yılı üçüncü geçici vergilendirme dönemine ilişkin beyanname başta olmak üzere Tebliğin (V/C-2- a) bölümüne istinaden yapılacak kıyaslamada dikkate alınacak beyannamelerde matrah azaltıcı nitelikte düzeltme beyannamesi verilmesi durumunda, 2022 takvim yılına yönelik matrah artırımında bulunulabilmesi için bu yıla ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinde beyan edilmesi gereken vergiye esas matrahın belirlenmesinde düzeltme öncesi beyan edilen matrahlar esas alınacaktır.

b) Mükellefiyet Kayıtları Olup Kurumlar Vergisi Beyannamelerinde Zarar Beyan Etmiş veya Hiç Beyanname Vermemiş Olan Mükellefler ile Faaliyette Bulunduğu veya Gelir Elde Ettiği Hâlde Mükellefiyet Tesis Ettirmemiş Olan Kurumların Matrah Artırımı

2018, 2019, 2020, 2021 ve 2022 yıllarına ilişkin olarak kurumlar vergisi beyannamesi vermek mecburiyeti bulunduğu halde, bu mükellefiyetlerini her ne sebeple olursa olsun yerine getirmeyerek ilgili yıllarda faaliyette bulunmuş ve kazanç elde etmiş olup da bu faaliyetlerini ve kazançlarını vergi dairesinin bilgisi dışında bırakanlar da dâhil olmak üzere hiç beyanname vermemiş olan mükellefler ile bu yıllara ilişkin olarak verdikleri yıllık kurumlar vergisi beyannamelerinde indirim ve istisnalar nedeniyle matrah beyan etmeyen ya da zarar beyan eden kurumlar vergisi mükellefleri;

2018 yılı için 200.000 TL'den,

2019 yılı için 215.000 TL'den,

2020 yılı için 230.000 TL'den,

2021 yılı için 260.000 TL'den,

2022 yılı için 500.000 TL'den

az olmamak üzere, matrah beyanında bulunmaları şartıyla, 7440 sayılı Kanun hükümlerinden yararlanabileceklerdir (Ek: 6).

Tasfiye hâlinde bulunan kurumların tasfiye dönemlerine ilişkin yıllar için matrah artırımında bulunmaları, tasfiye bitiş beyannamesinin verilmesi üzerine 5520 sayılı Kanununun 17 nci maddesinin sekizinci fıkrası hükmüne göre yapılacak olan incelemelere engel teşkil etmemektedir. Ancak, matrah artırımını sonucu ödenen vergiler, tasfiye kân üzerinden hesaplanan vergilerden mahsup edilebilecektir.

5520 sayılı Kanun uyarınca yapılan devirlerde, devrolan kurumun tüm hak ve yükümlülükleri devralan kuruma intikal ettiğinden, devir suretiyle infisah eden ve ticaret sicilinden silinerek mükellefiyet kayıtları kapatılan kurumlar adına devralan kurumlar tarafından matrah artırımında bulunulması ve Kanunun öngördüğü imkânlardan yararlanılması mümkündür.

Aynı şekilde, anılan Kanun uyarınca gerçekleştirilen tam bölünme işlemlerinde de bölünen kurumun varlıklarını devralan kurumlar birlikte, bölünen kurum adına matrah artırımında bulunabilecektir.

Diğer taraftan, 213 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin beşinci fıkrasına göre, ticaret sicilinden silinmek suretiyle tüzel kişiliği sona eren kurumlar vergisi mükellefleri hakkında kesilecek vergi cezaları dâhil kurumlar vergisi, katma değer vergisi vb. her türlü vergi tarhiyatı,

- Tasfiye öncesi dönemler için, müteselsilen sorumlu olmak üzere kanuni temsilcilerden herhangi biri adına,
 - Tasfiye dönemleri için, tasfiye memuru veya birden fazla tasfiye memuru varsa müteselsilen sorumlu olmak üzere bunlardan herhangi biri adına
- yapılmaktadır.

Tasfiye edilerek tüzel kişiliği ticaret sicilinden silinmiş olan bir şirket adına, matrah artırımında bulunmak üzere bildirim veya beyanda bulunulması mümkün değildir.

Ancak, söz konusu kurumların kanuni temsilcilerinin veya tasfiye memurlarının anılan Kanun kapsamında kendileri tarafından (tasfiye edilerek ticaret sicilinden silinmiş olan kurumların kanuni temsilcisi veya tasfiye memuru olduklarına dair bilgileri de ihtiva eden) bildirim veya beyanlar ile artırımdan yararlanmaları mümkün bulunmaktadır. Bu çerçevede, tasfiye öncesi dönemler için, kanunî temsilciler hep birlikte; tasfiye dönemleri için, tasfiye memuru veya birden fazla tasfiye memuru varsa tüm tasfiye memurları birlikte matrah artırımında bulunabilecektir.

Diğer taraftan, 2022 yılına ilişkin matrah artırımında bulunmak isteyen kurumlar vergisi mükelleflerinden;

- 2021 takvim yılına ilişkin kurumlar vergisi yönünden ve 2022 yılı geçici vergilendirme dönemlerine ilişkin kurum geçici vergi yönünden beyanname vermeyenler,
- 2021 ve 2022 takvim yıllarında faaliyette bulunmuş veya gelir elde etmiş olup da bu faaliyetlerini ve gelirlerini vergi dairesinin bilgisi dışında bırakanlar,
- 2021 takvim yılına ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinde ve 2022 yılı üçüncü geçici vergi beyannamesinde zarar beyan edenler,
- 2021 takvim yılına ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinde ve 2022 yılı üçüncü geçici vergi beyannamesinde indirim ve istisnalar nedeniyle matrahı oluşmayanlar

için Tebliğin (V/C-2-a) bölümünde yer alan kıyaslamaya ilişkin açıklamalar dikkate alınmayacak, 2022 yılı kurumlar vergisi matrah artırımına ilişkin tutarların belirlenmesinde Kanunun geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan asgari tutarlardan az olmamak üzere bu yıla ilişkin beyan edilen matrah tutarının %25'i dikkate alınacaktır.

.3- Gelir ve Kurumlar Vergisi Mükelleflerince Matrah Artırımı ve Matrah Beyanında Uygulanacak Vergi Oranları

Gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerince bu Tebliğin (V/C-1) ve (V/C-2) bölümlerinde belirtilen şekilde artırılan veya beyan edilen matrahlara %20 vergi oranı uygulanmak suretiyle ödenecek vergi tutarı hesaplanacaktır.7440 sayılı Kanun hükümlerine göre artırılan veya beyan edilen matrahlar üzerinden hesaplanan gelir veya kurumlar vergisi için ayrıca herhangi bir vergi hesaplanmayacak ve ödenmeyecektir.

Artırılan bu matrahlar üzerinden geçici vergi de hesaplanmayacaktır.

4- Matrah ve Vergi Artırımı ile Matrah Beyanına İlişkin Diğer Hususlar

a) Vergi İncelemesi ve Tarhiyat Yapılmaması

7440 sayılı Kanun kapsamında matrah ve vergi artırımında bulunulması durumunda, matrah ve vergi artırımında bulunulan yıllar için gelir veya kurumlar vergisi yönünden vergi incelemesi ve tarhiyat yapılmayacaktır. Ancak, 2022 yılına ilişkin kurumlar vergisi matrah artırımında bulunulması, 7440 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin yirmi yedinci fıkrası uyarınca hesaplanacak ek vergiye ilişkin inceleme ve tarhiyat yapılmasına engel teşkil etmeyecektir.

Ayrıca, birden fazla gelir unsurundan kazanç ve irat elde eden gelir vergisi mükelleflerince, vergi incelemesi ve tarhiyata muhatap olunmaması için, ilgili gelir unsurları itibarıyla matrah artırımı yapılması şarttır. Dolayısıyla, ilgili dönemde matrah artırımında bulunulmuş gelir unsurları itibarıyla vergi incelemesi ve tarhiyat yapılmayacaktır. Başka gelir unsurları için matrah artırımında bulunulmuş olsa dahi ilgili dönemde elde edilmekle birlikte matrah artırımına konu edilmeyen gelir unsurları için bu döneme ilişkin vergi incelemesi ve tarhiyat yapılabilecektir.

Bununla birlikte, mükellefler, durumlarına göre bilanço esasına göre defter tutan mükellefler ile serbest meslek erbabı için veya işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler için belirlenen asgari matrahlardan az olmamak üzere matrah artırımında bulunmaları hâlinde bütün gelir unsurları için vergi incelemesi ve tarhiyata muhatap olmayacaktır.

b) Daha Önce Tevkif Yoluyla Ödenmiş Vergilerin Durumu

Gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin 2018, 2019, 2020, 2021 ve 2022 yıllarına ilişkin olarak 7440 sayılı Kanun hükümlerinden yararlanmak suretiyle matrah ve vergi artırımında bulunmaları hâlinde, artırılan bu matrahlar üzerinden hesaplanan veya artırılan vergilerin tamamını ödemeleri gerekmektedir.

Mükelleflerin matrah ve vergi artırımında buldukları yıllara ilişkin olarak daha önce tevkif yoluyla ödemiş oldukları vergilerden kaynaklanan iade alacakları, matrah ve vergi artırımını nedeniyle ödenecek vergilerden mahsup edilebilecektir.

c) Geçmiş Yıl Zararları

7440 sayılı Kanuna göre mükellefler, matrah artırımında buldukları yıllara ait olup indirim konusu yapılamamış 2018 ila 2021 yıllarına ait geçmiş yıl zararlarının yarısı ile 2022 yılına ait zararının tamamını, 2023 ve müteakip yıl karlarından mahsup edemeyeceklerdir. Söz konusu zararların ilgili yılların mali bilançolarına göre doğmuş olması veya indirim ve istisna uygulamalarından kaynaklanmış olması durumu değiştirmemektedir.

Diğer taraftan, matrah artırımında bulunulan yıllara ait olmakla birlikte 2021 ve önceki yılların karlarından mahsup edilmiş geçmiş yıl zararlarına yönelik herhangi bir işlem yapılmayacaktır. Ancak, 2022 yılına ilişkin yıllık beyannamelerini verdikten sonra önceki yıllara ilişkin matrah artırımında bulunan mükellefler, önceki yıllara ilişkin tam olarak mahsup ettikleri geçmiş yıl zararlarının yarısını dikkate almak suretiyle beyannamelerini düzeltmek zorundadırlar.

Gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerinin 2022 yılına ilişkin olarak vermiş oldukları geçici vergi beyannamelerinde, matrah artırımında buldukları yıllara ait geçmiş yıl zararlarının mahsup edilmiş olması hâlinde, söz konusu mükelleflerin 2022 yılı geçici vergi beyannamelerini düzeltmelerine gerek bulunmamaktadır.

Diğer taraftan, 2023 yılı birinci geçici vergilendirme dönemine ilişkin beyannamesini verdikten sonra 2022 ve önceki yıllarla ilişkin matrah artırımında bulunan mükellefler, 7440 sayılı Kanunun 5 inci maddesi kapsamında öngörülen şekilde zarar mahsubunu yapmak suretiyle beyannamelerini düzeltmek zorundadırlar.

Matrah artırımında bulunan ve kendilerine özel hesap dönemi tayin edilen kurumlar vergisi mükelleflerinden, hesap dönemleri 2023 yılı içinde sona eren ve matrah artırımından önce kurumlar vergisi beyannamelerini vermiş olanlar, matrah artırımında buldukları yıllara ait olup indirim konusu yapılamamış geçmiş yıl zararlarının %50'si ile 2022 yılına ait zararlarının tamamını, 2023 ve müteakip yıl karlarından mahsup edemeyeceklerinden verdikleri kurumlar vergisi beyannamelerini düzeltmeleri gerekmektedir.

Bu bölüm kapsamında beyannamelerinde düzeltme yapması gereken mükelleflerin, matrah artırımı başvuru süresi içinde düzeltme beyannamesi vermeleri hâlinde, kendilerinden vergi cezası veya gecikme faizi talep edilmeyecek, beyan üzerine tahakkuk edecek vergiler, beyannamenin verildiği tarihten itibaren bir ay içinde (gelir vergisinin ilk taksiti bir ay içinde ikinci taksiti kanuni süresinde) ödenecektir. Matrah artırmakla birlikte düzeltme işlemlerini yapmayan mükellefler hakkında ise matrah artırımı başvuru süresinin sonu itibarıyla gerekli işlemler vergi dairelerince yerine getirilecek, vergi ziyası olması hâlinde tarh edilecek vergi için gecikme faizi matrah artırımı başvuru süresinin sonundan itibaren hesaplanacaktır.

Gelecek Yıllarda Matrahtan İndirim Konusu Yapılacak İstisna ve İndirim Tutarları ile Geçmiş Yıl Zararlarının Artırılan Matrahlardan İndirilememesi

Kurumlar vergisinden istisna edilen bazı kazançlar, ilgili yıl faaliyet sonucu zararla sonuçlanmış olsa dahi yıllık kurumlar vergisi beyannamesinde indirim olarak uygulanmakta ve söz konusu istisna kazançlar, müteakip yıl kazançlarından indirilmek üzere zarar olarak müteakip yıllara devredilmektedir. Matrah artırımında bulunan mükelleflerin, devreden söz konusu zararları, bu Kanuna göre artırdıkları matrahlardan indirmeleri mümkün değildir.

Aynı şekilde mükellefler, yapmış oldukları yatırım harcamaları nedeniyle indirime hak kazandıkları, ancak ilgili yıllarda kazanç yetersizliği dolayısıyla yararlanamadıkları yatırım indirimi istisnası tutarları ile geçmiş yıl zararlarını da 7440 sayılı Kanunim 5 inci ve geçici 1 inci maddelerine göre artırdıkları veya beyan ettikleri matrahlardan indiremeyeceklerdir. Ancak önceki yıllarda indirilemeyen yatırım indirimi istisnası tutarının, 193 sayılı Kanunun ilgili hükümleri ile 1/10/2010 tarihli ve 27716 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Gelir Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 276) çerçevesinde mükelleflerce daha sonraki yıllarda beyan edilen kazançlardan indirilebileceği tabiidir.

Diğer taraftan, matrah artırımında bulunulan cari yılda zarar beyan edilmiş olması hâlinde, 7440 sayılı Kanuna göre artırılan matrahlar üzerinden hesaplanan veya artırılan vergilerin tamamının ödenmesi gerekeceğinden, söz konusu cari yıl zararının da artırılan matrahlar üzerinden mahsubu veya indirimi söz konusu olmayacaktır. Bahse konu zararlar hakkında, mükelleflerin bu Tebliğin (V/C-5-c) bölümündeki açıklamaları dikkate almaları gerekmektedir.

d) Gelir veya Kurumlar Vergisine Mahsuben Ödenmiş Bulunan Vergilerin İadesinin Talep Edilmesi

Matrah ve vergi artırımında bulunan mükelleflerin, artırımda buldukları yıllarla ilgili olarak yıllık gelir veya kurumlar vergisine mahsuben daha önce ödemiş oldukları vergilerin, iadesine ilişkin taleplerinin bulunması hâlinde bu talepleri, 6/4/2004 tarihli ve 25425 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Gelir Vergisi Genel Tebliği Seri No:252’deki esaslar çerçevesinde sonuçlandırılacaktır. Ancak, bu Kanun kapsamında matrah artırımında bulunmuş olan mükelleflerin gelir veya kurumlar vergisine mahsuben ödemiş oldukları vergilerin iadesiyle ilgili talepleri ile sınırlı kalmak üzere inceleme ve tarhiyat yapılabilecektir.

Diğer taraftan, 2022 yılına yönelik matrah artırımında bulunan gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerince, bu yıla ilişkin yıllık beyannamelerinde hesaplanan vergilerinden mahsup edilemeyen geçici vergiler iade edilmeyecektir.

e) Kist Dönemde Faaliyette Bulunan Mükelleflerde Asgari Matrah Beyanı

7440 sayılı Kanunun 5 inci ve geçici 1 inci maddeleri hükümlerine ve bu Tebliğde yapılan açıklamalara göre matrah ve vergi artırımında veya beyanında bulunacak mükelleflerin, matrah ve vergi artırımında buldukları yıllarda işe başlama ve işi bırakma gibi nedenlerle, kist dönemde faaliyette bulunmuş olmaları hâlinde, ilgili yıllar için belirlenen ve yukarıda açıklanan asgari matrahlar, faaliyette bulunulan ay sayısı dikkate alınarak hesaplanacaktır.

Ancak, tasfiyeleri sonuçlanarak ticaret sicilinden silinen kurumlar vergisi mükelleflerinin nihai tasfiye dönemi ile kurumların devir veya tam bölünme hallerinde kist dönem hesaplaması yapılacaktır.

f) Yıllara Sari İnşaat ve Onarım İşi Yapan Mükelleflerin Durumu

Yıllara sari inşaat ve onarım işi bulunan mükellefler, her bir inşaat itibarıyla işin bittiği yıl esas alınmak suretiyle 7440 sayılı Kanuna göre matrah ve vergi artırımında bulunabileceklerdir.Öte yandan, önceki yıllarda başlayan, ancak 2023 yılında bitmiş veya halen devam etmekte olan, yıllara sari inşaat ve onarım işleri için gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin ise 7440 sayılı Kanunun matrah ve vergi artırımını hükümlerinden yararlanamayacakları tabiidir.

g) Özel Hesap Dönemine Tabi Mükelleflerin Durumu

213 sayılı Kanunun 174 üncü maddesi çerçevesinde, kendilerine özel hesap dönemi tayin edilen gelir veya kurumlar vergisi mükellefleri, ilgili özel hesap dönemlerinin kapandığı yıl itibarıyla matrah ve vergi artırımını hükümlerinden yararlanabileceklerdir.

ğ) 2022 Yılına İlişkin Matrah Artırımlarına Yönelik Gelir ve Kurumlar Vergisi Beyannamelerinde Düzeltme

2022 yılına ilişkin gelir veya kurumlar vergisi beyannamelerinin verildiği tarihten sonra 2022 yılına ilişkin matrah artırımında bulunulmak istenmesi halinde Kanunun geçici 1 inci maddesinde belirtilen kıyaslamanın yapılması ve kıyaslama sonucunda anılan madde hükmü nedeniyle 2022 yılına ilişkin beyannamelerde düzeltme yapılarak beyan edilen matrahın artırılması gerektiği hallerde, matrah artırımı hükümlerinden yararlanabilmesi için öncelikle 2022 yılına ilişkin gelir veya kurumlar vergisine yönelik düzeltme beyannamesi verilmesi gerekmektedir.

Düzeltilme beyanının yıllık gelir vergisi/kurumlar vergisi beyanname verme süresi içinde yapılmış olması halinde tahakkuk eden vergi, yıllık gelir/kurumlar vergisi ödeme süreleri içinde, bu süre geçtikten sonra yapılmış olması halinde ise bu beyanname üzerine ödenmesi gereken verginin tahakkuk tarihinden itibaren bir ay içinde (gelir vergisinin ilk taksiti bir ay içinde ikinci taksiti kanuni süresinde) ödenmesi gerekmektedir.

Söz konusu beyanname, kanun hükmünden yararlanabilmesi için getirilen yasal zorunluluk kapsamında verildiğinden, bu beyanların kanuni süre geçtikten sonra başvuru süresi içinde yapılması durumunda vergi cezası kesilmeyecek, gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Ç- GELİR (STOPAJ) VE KURUMLAR (STOPAJ) VERGİSİNDE ARTIRIM

Vergi tevkifatı yapmakla sorumlu olanlar, 193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrası ile 5520 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasında sayılmış bulunmaktadır. Bunlar, kamu idare ve müesseseleri, iktisadi kamu kuruluşları, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, demekler, vakıflar, demek ve vakıfların iktisadi işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, zirai kazançlarını bilanço veya zirai işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçilerdir.

7440 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin ikinci ve geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasında;

- Hizmet erbabına ödenen ücretlerden,
- Serbest meslek ödemelerinden,
- Yıllara sari inşaat ve onarım işlerine ait hakediş ödemelerinden,
- Kira ödemelerinden,
- Kar payı ödemelerinden,
- Çiftçilerden satın alınan zirai mahsuller ve hizmetler için yapılan ödemelerden,
- Esnaf muafliğından yararlananlara yapılan ödemelerden

gelir veya kurumlar vergisi tevkifatı yapmakla sorumlu olanların, 2018, 2019, 2020, 2021 ve 2022 yılları ile ilgili olarak vergi artırımında bulunabilecekleri hüküm altına alınmış bulunmaktadır.

1- Ücret Ödemeleri

193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendi uyarınca, hizmet erbabına ödenen ücretlerden Kanunun 103 ve 104 üncü maddelerine göre sorumlularca gelir vergisi tevkifatı yapılması gerekmektedir.

Hizmet erbabına ödenen ücretlerden vergi tevkifatı yapmaya mecbur olanların bu sorumlulukları ile ilgili olarak vergi incelemesi ve tarhiyata muhatap olmamaları için, 7440 sayılı Kanunun 5 inci ve geçici 1 inci maddeleri gereğince aşağıdaki esaslara göre vergi artırımını yapmaları gerekmektedir (Ek: 8).

193 sayılı Kanunun geçici 68 ve geçici 72 nci maddeleri kapsamında ödeme yapanlar, ücret hükümlerine göre vergilendirilen bu kapsamdaki ödemeler için vergi artırımından yararlanabilecektir.

2- Serbest Meslek Ödemeleri

a) Artırıma İlişkin Yılda Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi Vermiş Olanlar

193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendi uyarınca yaptıkları serbest meslek işleri dolayısıyla bu işleri icra edenlere yapılan ödemelerden vergi tevkifatı yapmaya mecbur olan

sorumluların; her bir vergilendirme dönemine ilişkin olarak verdikleri muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde beyan edilen serbest meslek ödemelerinin gayrisafi tutarlarının yıllık toplamı üzerinden;

2018 yılı için %6,

2019 yılı için %5,

2020 yılı için %4,

2021 yılı için %3,

2022 yılı için %2

oranlarından az olmamak üzere hesaplanan gelir vergisinin 7440 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde belirtilen süre ve şekilde ödenmesi durumunda, bu sorumlular nezdinde; vergi artırımını yapılan yıllara ait vergilendirme dönemleri ile ilgili olarak serbest meslek erbabına yapılan ödemeler yönünden gelir (stopaj) vergisi incelemesi ve tarhiyat yapılmayacaktır (Ek:9).

3- Kira Ödemeleri

a) Artırıma İlişkin Yılda Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi Vermiş Olanlar

193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (5) numaralı bendi ile 5520 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca yaptıkları kira ödemeleri üzerinden vergi tevkifatı yapmaya mecbur olan sorumluların; her bir vergilendirme dönemine ilişkin olarak verdikleri muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde beyan edilen kira ödemelerinin gayrisafi tutarlarının yıllık toplamı üzerinden;

2018 yılı için %6,

2019 yılı için %5,

2020 yılı için %4,

2021 yılı için %3,

2022 yılı için %2

oranlarından az olmamak üzere hesaplanan gelir veya kurumlar vergisinin 7440 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde belirtilen süre ve şekilde ödenmesi durumunda, bu sorumlular nezdinde; vergi artırımını yapılan yıllara ait vergilendirme dönemleri ile ilgili olarak kira ödemelerine ilişkin gelir (stopaj) veya kurumlar (stopaj) vergisi incelemesi ve tarhiyat yapılmayacaktır (Ek: 10).

b) Artırıma İlişkin Yılda Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi Vermemiş Olanlar

Vergi artırımında bulunulmak istenilen yılın vergilendirme dönemlerinde hiç muhtasar ve prim hizmet beyannamesi verilmemiş olması veya beyanname verilmekle birlikte artırılması istenilen ödeme türünün beyannamede bulunmaması hâlinde, ilgili yıllar için beyana tabi geliri sadece gayrimenkul sermaye iradından oluşan mükellefler için belirlenmiş asgari gelir vergisi matrah tutarı esas alınarak belirlenen gelir (stopaj) veya kurumlar (stopaj) vergisi matrahı üzerinden %15 oranında hesaplanan vergi ödenmek suretiyle 7440 sayılı Kanunim artırım hükümlerinden yararlanılabilecektir

4- Kar Payı Ödemeleri

a) Artırıma İlişkin Yılda Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi Vermiş Olanlar

193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendi ile 5520 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin ikinci fıkrası ve 30 uncu maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca yaptıkları kar payı ödemeleri üzerinden vergi tevkifatı yapmaya mecbur olan sorumluların; her bir vergilendirme dönemine ilişkin olarak verdikleri muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde beyan edilen kar payı ödemelerinin gayrisafi tutarlarının yıllık toplamı üzerinden;

2018 yılı için %6,

2019 yılı için %5,

2020 yılı için %4,

2021 yılı için %3,

2022 yılı için %2

oranlarından az olmamak üzere hesaplanan gelir veya kurumlar vergisinin 7440 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde belirtilen süre ve şekilde ödenmesi durumunda, bu sorumlular nezdinde; vergi artırımını yapılan yıllara ait vergilendirme dönemleri ile ilgili olarak kar payı ödemelerine ilişkin gelir (stopaj) veya kurumlar (stopaj) vergisi incelemesi ve tarhiyatı yapılmayacaktır (Ek:11).

b) Artırıma İlişkin Yılda Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi Vermemiş Olanlar

Vergi artırımında bulunulmak istenilen yılın vergilendirme dönemlerinde hiç muhtasar ve prim hizmet beyannamesi verilmemiş olması veya beyanname verilmekle birlikte artırılması istenilen ödeme türünün beyannamede bulunmaması hâlinde, kurumlar vergisi mükelleflerince 7440 sayılı Kanunun 5 inci ve geçici 1 inci maddelerinin birinci fıkraları kapsamında ilgili yıllar için artırılan kurumlar vergisi matrahlarının %80'inden az olmamak üzere belirlenen gelir (stopaj) veya kurumlar (stopaj) vergisi matrahı üzerinden %15 oranında hesaplanan vergi ödenmek suretiyle 7440 sayılı Kanunun artırım hükümlerinden yararlanılabilecektir

5- Yıllara Sari İnşaat ve Onarma İşlerine İlişkin Hakedişler

a) Artırıma İlişkin Yılda Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi Vermiş Olanlar

193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendi ile 5520 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve 30 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bentleri uyarınca, yıllara sari inşaat ve onarım işleri ile uğraşanlara bu işleri ile ilgili olarak yapılan hak ediş ödemelerinden vergi tevkifatı yapmaya mecbur olanların; ilgili yıl içinde verdikleri (ihtirazi kayıtla verilenler dâhil) muhtasar ve prim hizmet beyannamesinde yer alan söz konusu ödemelerine ilişkin gayrisafi tutarların yıllık toplamı üzerinden %1 oranında hesaplanacak vergiyi ödemek suretiyle vergi artırımından yararlanmaları mümkün bulunmaktadır (Ek: 12).

b) Artırıma İlişkin Yılda Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi Vermemiş Olanlar

Vergi artırımında bulunulan yıl içinde hiç beyanname verilmemiş olması veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesi vermekle birlikte artırılması istenilen ödeme türünün beyannamede bulunmaması hâlinde, ilgili yıllar için bilanço esasına göre defter tutan mükellefler için belirlenmiş asgari gelir vergisi matrah tutarı esas alınarak belirlenen gelir (stopaj) veya kurumlar (stopaj) vergisi matrahı üzerinden %3 oranında hesaplanan vergi ödenmek suretiyle 7440 sayılı Kanunun vergi artırımını hükümlerinden yararlanılabilecektir (Ek: 12).

6- Çiftçilerden Satın Alman Zirai Mahsuller ve Hizmetler İçin Yapılan Ödemeler

a) Artırıma İlişkin Yılda Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi Vermiş Olanlar

193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (11) numaralı bendi uyarınca, çiftçilerden satın aldıkları zirai mahsuller ve hizmetler için yaptıkları ödemelerden vergi tevkifatı yapmaya mecbur olanların; ilgili yıl içinde verdikleri (ihtirazi kayıtla verilenler dâhil) muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde yer alan söz konusu ödemelerine ilişkin gayrisafi tutarların yıllık toplamı üzerinden 193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (11) numaralı bentlerinde yer alan ödemeler için ayrı ayrı olmak üzere ilgili yıllarda geçerli olan tevkifat oranının %25'i oranında hesaplanacak vergiyi ödemek suretiyle vergi artırımından yararlanmaları mümkün bulunmaktadır (Ek:13/A).

b) Artırıma İlişkin Yılda Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi Vermemiş Olanlar

Vergi artırımında bulunulan yıl içinde hiç beyanname verilmemiş olması veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesi vermekle birlikte artırılması istenilen ödeme türünün beyannamede bulunmaması hâlinde, ilgili yıllar için bilanço esasına göre defter tutan mükellefler için belirlenmiş asgari gelir vergisi matrah tutarı esas alınarak belirlenen gelir (stopaj) vergisi matrahı üzerinden %2 oranında hesaplanan vergi ödenmek suretiyle 7440 sayılı Kanunun vergi artırımını hükümlerinden yararlanılabilecektir (Ek:13/A).

7- Esnaf Muafılığı Kapsamında Bulunanlara Yapılan Ödemeler

a) Artırıma İlişkin Yılda Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi Vermiş Olanlar

193 sayılı Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (13) numaralı bendi uyarınca, esnaf muaflığı kapsamında bulunanlara yaptıkları ödemelerden vergi tevkifatı yapmaya mecbur olanların; ilgili yıl içinde verdikleri (ihtirazi kayıtla verilenler dâhil) muhtasar ve prim hizmet beyannamesinde yer alan söz konusu ödemelerine ilişkin gayrisafi tutarların yıllık toplamı üzerinden 193 sayılı Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (13) numaralı bendinde yer alan ödemeler için ayrı ayrı olmak üzere ilgili yıllarda geçerli olan tevkifat oranının %25'i oranında hesaplanacak vergiyi ödemek suretiyle vergi artırımından yararlanması mümkün bulunmaktadır (Ek:13/B).

b) Artırıma İlişkin Yılda Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi Vermemiş Olanlar

Vergi artırımında bulunulan yıl içinde hiç beyanname verilmemiş olması veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesi vermekle birlikte artırılması istenilen ödeme türünün beyannamede bulunmaması hâlinde, ilgili yıllar için bilanço esasına göre defter tutan mükellefler için belirlenmiş asgari gelir vergisi matrah tutan esas alınarak belirlenen gelir (stopaj) vergisi matrahı üzerinden %5 oranında hesaplanan vergi ödenmek suretiyle 7440 sayılı Kanununun vergi artırımını hükümlerinden yararlanılabilecektir (Ek:13/B).

8- Gelir (Stopaj) ve Kurumlar (Stopaj) Vergisi Artırımı ile İlgili Ortak Hükümler

a) Başvuru Süresi ve Şekli

7440 sayılı Kanununun 5 inci ve geçici 1 inci maddeleri kapsamında gelir (stopaj) ve kurumlar (stopaj) vergisi artırımında bulunmak isteyen mükelleflerin (sorumluların), bu Tebliğin (V/B) bölümünde belirtilen süre ve şekilde ilgili vergi dairelerine başvurmaları gerekmektedir.

b) Yıl İçinde İşe Başlayan veya İş Bırakan Mükelleflerin Durumu

Gelir (stopaj) ve kurumlar (stopaj) vergisi artırımında bulunmak isteyen mükelleflerin (sorumluların) artırımda bulunacakları yıl içinde işe başlamış ya da işi bırakmış olmaları hâlinde, faaliyette bulunulan vergilendirme dönemleri esas alınarak yukarıdaki bölümlerde yapılan açıklamalar çerçevesinde ilgili yıl için artıracakları vergi tutarları hesaplanacaktır. Bu hesaplamada, faaliyette bulunulan vergilendirme dönemlerine ait gelir (stopaj) ve kurumlar (stopaj) vergisinin bir yıla iblağ edilmesi söz konusu değildir.

Mükelleflerin (sorumluların) ilgili yılların herhangi bir vergilendirme dönemi için vergi artırımında bulunmaları mümkün olmayıp, yılın tamamı için vergi artırımını yapmaları zorunludur. Ancak, mükelleflerin (sorumluların) yıl bazında seçimlik hakları mevcuttur.

c) Artırım Sonucu Ödenen Vergilerin Gelir veya Kurumlar Vergisinden İndirilmemesi

Gelir (stopaj) ve kurumlar (stopaj) vergisi artırımında bulunan mükelleflerin artırıma esas ücret tutarları ve artırılan matrahlar ile bu ücret ve matrahlar üzerinden ödenen gelir vergisi tutarları, gelir veya kurumlar vergisi matrahlarının tespitinde gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmayacaktır.

ç) Farklı Vergi Dairelerine Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi Vermiş Olanlar

Gelir (stopaj) ve kurumlar (stopaj) vergisi artırımına ilişkin olarak farklı vergi dairelerine beyanda bulunmuş olan mükelleflerin (sorumluların) bu Tebliğin (V/B-2) bölümünde yapılan açıklamalar çerçevesinde ilgili vergi dairelerine başvurmaları gerekmektedir.

d) Tevkifata Tabi Ödemelerin Yıla İblağ Edilmesi

İlgili yıl içinde ücret dışındaki ödemeler nedeniyle verilen muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde beyan edilen tutarlar beyanname verilen dönemlerle sınırlı olup, bir yıla iblağ edilmesi söz konusu değildir.

e) Vergi İncelemesi ve Tarhiyat Yapılmaması

7440 sayılı Kanununun 5 inci ve geçici 1 inci maddeleri kapsamında tevkifata tabi herhangi bir ödeme türü için artırımda bulunulması ve artırılan vergilerin bu maddede belirtilen süre ve şekilde ödenmesi durumunda, vergi artırımında bulunulan ödeme türüne ilişkin olarak artırımda bulunulan yıl için gelir (stopaj) ve kurumlar (stopaj) vergisi yönünden vergi incelemesine ve tarhiyata muhatap olunmayacaktır.

Diğer taraftan, işverenlerce ücretlerde asgari geçim indiriminin uygulanmadığı gerekçesiyle ücretlilerin başvuru yapması hâlinde, bu taleplerin 4/12/2007 tarihli ve 26720 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Gelir

Vergisi Genel Tebliğindeki (Seri No: 265) açıklamalar çerçevesinde sonuçlandırılabilmesi için ilgili talepleri ile sınırlı kalmak üzere gerekli işlemlerin yapılacağı tabiidir.

f) Gelir veya Kurumlar Vergisinde Matrah Artırımı

Gelir (stopaj) ve kurumlar (stopaj) vergisi yönünden artırımda bulunulması durumunda, ayrıca gelir veya kurumlar vergisi matrah artırımında bulunulmuş olması şartı aranmayacaktır. Ancak, 193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendi ile 5520 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin ikinci fıkrası ve 30 uncu maddesinin üçüncü fıkrası hükmüne istinaden bu Kanun kapsamında vergi artırımında bulunulması durumunda, kurumlar vergisi yönünden de matrah artırımında bulunulması şarttır.

D- KATMA DEĞER VERGİSİNDE ARTIRIM

7440 sayılı Kanuna göre, KDV mükelleflerinin, 2018, 2019,2020,2021 ve 2022 yılları için maddede belirtilen şekilde vergi artırımında bulunmaları ve Kanunun 5 inci maddesinde belirtilen süre ve şekilde ödemeleri hâlinde, artırımda buldukları dönemler için haklarında, mezkur Kanunun 5 inci maddesinin üçüncü fıkrasının (e) bendinde hükme bağlanan durumlar hariç, KDV yönünden vergi incelemesi ve/veya tarhiyat yapılmayacaktır.

1- Artırıma İlişkin Yılda Verilmesi Gereken 1, 3 veya 4 No.lu KDV Beyannamelerinin Tamamını Vermiş Olan Mükellefler

a) Artırıma Esas Tutar ve Uygulanacak Artırım Oranları

aa) KDV mükellefleri, ilgili yıllar içindeki her bir vergilendirme dönemine ilişkin olarak verdikleri 1,3 veya 4 No.lu KDV Beyannamelerinin “Hesaplanan Katma Değer Vergisi” satırlarında yer alan tutarların yıllık toplamı üzerinden;

2018 yılı için %3,

2019 yılı için %3,

2020 yılı için %2,5,

2021 yılı için %2,

2022 yılı için %2

oranından az olmamak üzere hesaplanacak KDV’yi, Kanunda öngörüldüğü süre ve şekilde ödemeleri hâlinde vergi artırımını hükümlerinden faydalanabileceklerdir. Hasılat esaslı vergilendirme usulüne göre vergilendirilen mükellefler de vergi artırımını taleplerini % 1,5 oranını değil bu oranları esas alarak yapabileceklerdir.

ab) İhtirazi kayıtla verilen beyannamelerde yer alan hesaplanan KDV tutarları, yukarıda belirtilen yıllık hesaplanan KDV toplamına dâhil edilecektir.

Mükelleflerce ilgili yıllarda düzeltme beyannamesi verilmiş ve düzeltme işlemlerinin 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihine kadar sonuçlandırılmış olması hali de dâhil olmak üzere, ikmalen, re’sen veya idarece yapılan tarhiyatlar üzerine Kanunun yayımı tarihinden önce yapılıp kesinleşen tarhiyatlar, ilgili dönem beyanı ile birlikte dikkate alınacaktır.

Öte yandan, 3065 sayılı KDV Kanununun (11/1 -c) ve geçici 17 nci maddeleri uyarınca tecil-terkin uygulaması kapsamında teslimleri bulunan mükelleflerde, tecil edilen vergiler, ilgili dönem beyannamesinde yer alan “Hesaplanan Katma Değer Vergisi” satırındaki tutardan düşülecek ve yıllık toplama dâhil edilmeyecektir.

c) Sorumlu Sıfatıyla Beyan Edilen Katma Değer Vergisi

2 No.lu KDV Beyannameleri için 7440 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin üçüncü fıkrası ile geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi hükmünden yararlanılması mümkün değildir.

Bu çerçevede, 2 No.lu KDV Beyannamesi ile sorumlu sıfatıyla beyan edilen vergiler, yukarıda belirtildiği üzere satıcılar ve alıcılar tarafından yıllık toplama dâhil edilmeyecektir.

ç) Artırımın Takvim Yılı Bazında Yapılacağı

Mükelleflerin, artırıma esas alınan ilgili yılların vergilendirme dönemlerinin tamamı için artırımda bulunmaları gerekmektedir. Ancak, mükelleflerin yıl bazında seçimlik hakları mevcuttur.

d) Beyannamelerin Tamamı Verilmekle Birlikte, Beyannamelerin Bir Kısımında veya Tamamında Vergiye Tabi İşlemlerin Bulunmaması Hâlinde Artırım Tutarı

Mükelleflerce ilgili yıl içindeki KDV beyannamelerinin tamamı verilmiş olmakla birlikte, vergiye tabi işlem bulunmaması nedeniyle bazı dönemlere ilişkin beyannamelerde veya bütün dönem beyannamelerinde “Hesaplanan Katma Değer Vergisi” beyan edilmemesi durumunda, bu Tebliğin (V/D-3) bölümündeki açıklamalar çerçevesinde işlem yapılacaktır.

e) Özel Hesap Dönemine Tabi Mükelleflerin Durumu

213 sayılı Kanununun 174 üncü maddesine göre Hazine ve Maliye Bakanlığınca gelir veya kurumlar vergisi bakımından özel hesap dönemi tayin edilen mükellefler bu Tebliğin (V/D-1) bölümü kapsamındaki hesaplamayı ilgili takvim yılı bazında yapacaklardır.

2- Artırıma İlişkin Yılda Verilmesi Gereken 1, 3 veya 4 No.lu KDV Beyannamelerinin Bir Kısımını veya Tamamını Vermemiş Olan Mükellefler

a) En Az Üç Döneme Ait KDV Beyannamesi Vermiş Olanlar

Verilmiş olan KDV beyannamelerinin “Hesaplanan Katma Değer Vergisi” satırlarında yer alan tutarlar toplanacak ve beyanname verilen dönem sayısına bölünerek ortalama tutar bulunacaktır. Bulunan bu ortalama tutar, 12 ile çarpılmak suretiyle 1 yıla iblağ edilerek vergi artırımına esas olacak “Yıllık Hesaplanan KDV” tutarına ulaşılacaktır.

Bulunan bu vergi tutarı üzerinden bu Tebliğin (V/D-1-aa) bölümünde belirtilen oranlarda KDV’nin, Kanunda öngörüldüğü süre ve şekilde ödenmesi hâlinde, mükellefler KDV artırım hükümlerinden faydalanabileceklerdir. Bu kapsamdaki mükelleflerin, KDV artırım imkânından yararlanmaları için ilgili yıla ilişkin olarak gelir veya kurumlar vergisi yönünden matrah artırımında bulunma zorunluluğu bulunmamaktadır.

b) Hiç Beyanname Vermemiş veya En Fazla İki Dönemde Beyanname Vermiş Olanlar

Artırımın ilgili olduğu yıl içindeki dönemlere ait KDV beyannamelerinin hiç verilmemiş ya da söz konusu takvim yılının sadece bir veya iki vergilendirme dönemi için beyanname verilmiş olması hâlinde, KDV artırım hükümlerinden yararlanabilmek için, mükelleflerin ilgili yıla ilişkin olarak gelir veya kurumlar vergisi yönünden matrah artırımında bulunmaları zorunludur. 3 No.lu KDV Beyannamesi veren mükellefler bu bölüm kapsamında artırım yapamazlar.

Bu durumda olan adi ortaklık, kollektif ve adi komandit ortaklıklarda ortakların tamamının gelir veya kurumlar vergisi yönünden matrah artırımında bulunmaları gerekmektedir. Ortaklık yapısının tamamen gerçek kişilerden oluşması durumunda, bilanço esasında gelir vergisi mükellefleri için belirlenen matrah artırımına ilişkin asgari tutar; adi ortaklığın ortaklık yapısında en az bir kurumlar vergisi mükellefi bulunması durumunda, kurumlar vergisi matrah artırımına ilişkin asgari tutar, ortaklık için KDV artırım tutarının tespitinde dikkate alınır.

Mükellefler, artırdıkları gelir veya kurumlar vergisi matrah tutan üzerinden %18 oranında hesaplanacak KDV’yi, Kanunda öngörüldüğü süre ve şekilde ödemeleri hâlinde, KDV artırım hükümlerinden yararlanabileceklerdir.

3- 1 veya 4 No.lu KDV Beyannamelerinde, Hesaplanan KDV Bulunmayan veya Hesaplanan KDV Beyanları Sadece Tecil-Terkin Uygulaması Kapsamındaki Teslimlere İlişkin Olanlar ile KDV Beyannamelerinin Bazılarında Hesaplanan KDV Bulunanlar

4- Vergilendirme Dönemleri Üç Aylık Olan KDV Mükelleflerinin Durumu

a) Bir, İki veya Üç Dönem İçin Beyanname Verilmiş Olması

Üç aylık beyan dönemine tabi mükelleflerin; bir, iki veya üç dönem için 1 No.lu KDV Beyannamesi vermiş olmaları hâlinde, “Yıllık Hesaplanan KDV” toplamı, bu Tebliğin (V/D- 2-a) bölümünde yer alan açıklamalar çerçevesinde hesaplanacaktır. Buna göre;

- Bir dönem beyanname verilmişse, bu beyannamenin “Hesaplanan Katma Değer Vergisi” satırındaki tutarın 4 katı alınarak,
- İki dönem için beyanname verilmişse, verilen beyannamelerdeki “Hesaplanan Katma Değer Vergisi” satırlarında yer alan tutarların toplamının 2 katı alınmak suretiyle,
- Üç dönem için beyanname verilmişse, üç dönem için verilen bu beyannamelerin “Hesaplanan Katma Değer Vergisi” satırlarında yer alan tutarların toplamına, bu tutarın 1/3’ü ilave edilerek

yıllık hesaplanan KDV tutarı bulunacaktır. Diğer taraftan dört dönem için beyanname verilmişse, dört dönem için verilen bu beyannamelerin “Hesaplanan Katma Değer Vergisi” satırlarında yer alan tutarların toplamının dikkate alınacağı tabiidir.

Bulunan tutar üzerinden, bu Tebliğin (V/D-1-aa) bölümünde belirtilen oranda KDV hesaplanarak ödenmesi gerekmektedir.

b) Üç Aylık Vergilendirme Dönemlerinin Hiçbirinde Beyanname Verilmemiş Olması

Bu mükelleflerin KDV artırımından yararlanabilmeleri için, gelir veya kurumlar vergisi matrahlarını artırmaları şarttır.

Bunların KDV artırımını dolayısıyla ödemesi gereken vergi, artırılan gelir veya kurumlar vergisi matrahına % 18 oranı uygulanmak suretiyle hesaplanacaktır.

5- Yıl İçinde İşe Başlayan veya Bırakan KDV Mükellefleri

Kurumlar vergisi mükelleflerinin tasfiyeye girmeleri hâlinde fast dönem hesaplaması yapılmayacaktır. Ancak, tasfiyeleri sonuçlanarak ticaret sicilinden silinen kurumlar vergisi mükelleflerinin nihai tasfiye dönemi ile kurumların devir veya tam bölünme hallerinde ilgili yıl için kist dönem hesaplaması yapılacaktır.

KDV artırımında kullanılacak bildirimler bu Tebliğin ilgili bölümlerine göre belirlenecektir. Ancak, bu Tebliğin (V/B-2) bölümünde yapılan açıklamaların da göz önünde bulundurulması gerektiği tabiidir.

6- Artırımda Bulunanlar Nezdinde İnceleme ve Tarhiyat Yapılması

7440 sayılı Kanuna göre vergi artırımından yararlanmak isteyen mükellefler nezdinde, artırımda buldukları yıl veya yılların kapsadığı dönemler itibarıyla KDV yönünden vergi incelemesi ve tarhiyat yapılmayacaktır. Ancak;

-Artırımda bulunulan yılları izleyen dönemlerde yapılacak vergi incelemelerine ilişkin olarak artırımda bulunulan dönemler için “Sonraki Dönemlere Devreden KDV” yönünden vergi incelemesi yapılabilecektir. Bu incelemelerde artırımda bulunulan dönemler için tarhiyat önerilemeyecek, elde edilen bulgular artırımda bulunulmayan dönemlerdeki tarhiyatlar için kullanılabilir.

-Artırımda bulunulan dönemler için iade hakkı doğuran işlemlerden ya da ihraç kaydıyla teslimlerden doğan iade ve terkin taleplerine (iade ve terkinin doğruluğunu teminen doğrudan veya dolaylı olarak mal ve hizmet temin edilen mükellefler nezdinde karşıt incelemeler dâhil) ve 3065 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamındaki işlemlere veya müteselsil sorumluluk kapsamındaki işlemlere ilişkin olarak vergi incelemesi ve/veya tarhiyat yapılabilecektir.

Buna göre, KDV artırımında bulunulan yıllarla ilgili olarak mükellefler hakkında, sonraki dönemlere devreden indirilebilir KDV, ihraç kaydıyla teslimler veya iade hakkı doğuran işlemlerden doğan terkin ve iade işlemleri ile 3065 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamındaki işlemler veya müteselsil sorumluluk kapsamındaki işlemlerle sınırlı olmak üzere, 7440 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin yedinci fıkrasında düzenlenen artırımda bulunan mükellefler hakkında başlanılan vergi incelemeleri ve takdir işlemlerinin Kanunun yayımını izleyen yedi iş günü içinde sonuçlandırılması şartı aranmaksızın, inceleme ve tarhiyat yapılabilecektir.

Bununla birlikte, sonraki dönemlere devreden katma değer vergisi yönünden yapılan incelemelerde artırım talebinde bulunulan dönemler için tarhiyat önerilmeyecek, bu kapsamda vergi dairelerine intikal eden raporlarda tarhiyat önerilmiş olması halinde bu tutarlar dikkate alınmayacaktır.

Özetle, mükelleflerin KDV artırımında bulunmuş olmaları, artırımda bulunulan dönemler için “Sonraki Dönemlere Devreden KDV”, iade hakkı doğuran işlemler ya da ihraç kaydıyla teslimlerden doğan iade ve terkin talepleri, 3065 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamındaki işlemler veya müteselsil sorumluluk kapsamındaki işlemlere ilişkin olarak vergi incelemelerinin yapılmasına mani değildir.

7- Ödenen KDV'nin Gelir veya Kurumlar Vergisi Matrahından İndirilememesi, İade Konusu Yapılamaması

7440 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin üçüncü fıkrasının (f) bendine göre, vergi artırımı sonucu ödenen KDV, gelir veya kurumlar vergisi matrahlarının tespitinde gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmaz.

8- KDV Artırımı Başvurusunda Bulunabilecekler

KDV artırım başvuruları, mükelleflerin kendileri veya mükellefi temsile yetkili olanlar tarafından yapılacaktır.

E- MATRAH VE VERGİ ARTIRIMINA İLİŞKİN ORTAK HÜKÜMLER

1- Matrah ve Vergi Artırımı ile Matrah Beyanı Dolayısıyla Hesaplanan Vergilerin Ödenmesi

7440 sayılı Kanunun 5 inci ve geçici 1 inci maddeleri hükmünden yararlanılarak artırımda veya beyanda bulunanlar, anılan hükümlere göre hesaplanan veya artırılan gelir, kurumlar ve katma değer vergisi ile gelir (stopaj) ve kurumlar (stopaj) vergisi tutarlarını, 30 Haziran 2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) tamamen ödeyebilecekleri gibi talep etmeleri hâlinde ilk taksiti Haziran/2023 ayından başlamak üzere aylık dönemler halinde on iki eşit taksitte ödeyebilirler. Matrah ve vergi artırımını dolayısıyla mükelleflerce verilen yıllık, muhtasar ve prim hizmet beyannamesi, katma değer vergisi beyannameleri ve diğer beyannameler için 1.000 TL damga vergisi alınır ve bu tutar ilk taksit ödeme süresi içinde ödenir.

Taksitli ödeme seçeneğinin tercih edilmesi durumunda ödenecek tutara, Kanunun 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (c) bendinde on iki eşit taksit için öngörölmüş olan (1.09) katsayısı uygulanacaktır.

Öte yandan, 7440 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin on dokuzuncu fıkrasına göre, Hazine ve Maliye Bakanlığınca 213 sayılı Kanunun 15 inci maddesine göre mücbir sebep hali ilan edilen Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa İlleri ile Sivas İlinin Gürün İlçesinde mücbir sebep halinin, Kanunun dokuzuncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirlenen başvuru süresince devam etmesi durumunda, mücbir sebep kapsamına alınan yerlerdeki dairelere (alacaklı idarelere) yapılacak başvurunun süresi mücbir sebep hâlinin sona erdiği tarihi takip eden üçüncü ayın sonuna kadar (bu tarih dâhil) uzatılmıştır. Bu takdirde Kanun kapsamında ödenmesi gereken tutarların ilk taksitinin; başvuru süresinin sona erdiği tarihi takip eden ayın sonuna kadar (bu tarih dâhil), diğer taksitlerin ise bu taksiti takip eden aylık dönemler hâlinde bu Kanun hükümlerine göre ödenmesi gerekir.

Bu itibarla, mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde mükellefiyet kaydı bulunanların Kanunun 5 inci maddesi ile geçici 1 inci maddesi kapsamında matrah ve vergi artırımından yararlanmak istemeleri halinde 31/10/2023 tarihine kadar maddede belirtilen şekilde beyan veya bildirimde bulunmaları, hesaplanan veya artırılan gelir, kurumlar ve katma değer vergisi ile gelir (stopaj) ve kurumlar (stopaj) vergisi tutarlarını 30/11/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) tamamen veya talep etmeleri hâlinde ilk taksiti Kasım/2023 ayından başlamak üzere aylık dönemler halinde on iki eşit taksitte ödemeleri gerekmektedir.

Buna göre, matrah ve vergi artırımına ilişkin ortak hükümlerin düzenlendiği Kanunun 5 inci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan düzenleme uyarınca matrah ve vergi artırımında bulunanlar bu vergileri, Kanunda öngörölen süre ve şekilde ödememeleri halinde artırım hükümlerinden yararlanma hakkını kaybedecektir.

Bu takdirde, matrah ve vergi artırımını üzerine tahakkuk eden vergiler, ilk taksit ödeme süresinin son günü olan 30 Haziran 2023 tarihi vade tarihi kabul edilerek 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre gecikme zammıyla birlikte takip ve tahsil edilecektir.

Diğer taraftan, 7440 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin on dördüncü fıkrasında “... bu Kanun kapsamındaki alacaklarla ilgili olarak mevzuatlarında yer alan özel hükümler saklı kalmak kaydıyla taksit ödeme süresince zamanaşımı süreleri işlemez.” hükmü yer almaktadır. Bu hüküm çerçevesinde, matrah ve vergi artırımında bulunan ancak tahakkuk eden vergileri bu Kanunda öngörölen süre ve şekilde ödemeyen mükellefler nezdinde

yapılacak vergi incelemeleri ve tarhiyat işlemlerinde taksit ödeme süresince işlemeyen süre, tarh zamanaşımı süresinin hesabında işlemeyen süre olarak dikkate alınacaktır.

2- Matrah veya Vergi Artırımı Sonucunda Tahakkuk Eden Vergilerin Tamamının Peşin Olarak Ödenmesi

Matrah veya vergi artırımı sonucunda tahakkuk eden vergilerin tamamının ilk taksit ödeme süresi içinde peşin olarak ödenmesi hâlinde, bu vergilerden (damga vergisi hariç) %10 indirim yapılacak ve bu vergilere katsayı uygulanmayacaktır.

3- Takdir Komisyonlarına Sevk Edilmiş veya Haklarında Vergi İncelemesine Başlanılmış Mükelleflerin Durumu

7440 sayılı Kanununun 5 inci maddesinin yedinci fıkrası uyarınca, matrah ve vergi artırımı kapsamına giren dönemler için başlatılmış ve henüz sonuçlandırılmamış incelemelerin veya takdir işlemlerinin bulunması, artırıma engel değildir.Öte yandan, matrah ve vergi artırımında bulunulması, Kanunun yayımlandığı tarihten önce başlanılmış olan vergi incelemeleri ile takdir işlemlerine engel teşkil etmeyecektir. Bu mükellefler hakkında vergi incelemesi ile takdir işlemlerine göre tarhiyat yapılabilmesi için aşağıda belirtilen hususlara uyulması gerekmektedir.

a) 7440 sayılı Kanuna göre matrah ve vergi artırımında bulunan mükellefler hakkında, artırımda bulunulan yıllar ve vergi türleri ile ilgili olarak Kanunun yayımı tarihinden önce başlanılmış olan vergi incelemeleri ile takdir işlemlerinin Kanunun yayımını izleyen yedi iş günü içinde, 21 Mart 2023 tarihine (bu tarih dâhil) kadar, sonuçlandırılması şarttır. Bu süre içinde sonuçlandırılmayan vergi incelemeleri ile takdir işlemlerine devam edilmeyecek, bulunduğu safhada bırakılacaktır. Mükellefler sadece artırılan matrahlar üzerinden hesaplanan veya artırılan vergileri ödeyeceklerdir.

Bir başka anlatımla, Kanunun yayımı tarihinden önce başlanılmış vergi incelemeleri ve takdir işlemlerinin 21 Mart 2023 tarihine (bu tarih dâhil) kadar tamamlanamaması hâlinde mükelleflerin, başvuru süresinin sonuna (31 Mayıs 2023) kadar matrah ve vergi artırımında bulunmuş olmaları şartıyla, 21 Mart 2023 tarihinden sonra vergi dairesi kayıtlarına intikal eden raporlar ve kararlar üzerine tarhiyat yapılamayacağından, vergi incelemesi ve takdir işlemlerine devam edilmeyecektir.

b) Kanunun yayımı tarihinden önce başlanılmış söz konusu vergi incelemeleri ile takdir işlemlerinin (a) bölümünde belirtilen sürede sonuçlandırılması ve tarhiyata konu matrah veya vergi farkı tespit edilmesi hâlinde;

ba) Mükellef, inceleme raporları ile takdir komisyonu kararlarının vergi dairesi kayıtlarına intikal ettiği tarihten önce matrah ve vergi artırımında bulunmuş ise inceleme ve takdir sonucu bulunan matrah veya vergi farkı ile mükelleflerin Kanununun 5 inci ve geçici 1 inci maddeleri hükümlerine göre artırdıkları matrahlar birlikte değerlendirilir. Bu değerlendirme sonucu mükellefin ilgili yıllarda artırılan matrah veya vergi tutarlarının, vergi incelemeleri veya takdir komisyonu kararlarına göre o yıl için belirlenen matrah veya vergi farkından fazla veya bu tutar kadar olması durumunda mükellef hakkında ayrıca vergi incelemeleri ve takdir komisyonu kararlarına göre vergi tarhiyatı yapılmaz ve ceza uygulanmaz.

bb) Vergi incelemeleri ve takdir sonucu belirlenen tarhiyata konu matrah veya vergi farkının, mükellefin ilgili yıl için artırdığı matrah veya vergi tutarından fazla olması hâlinde, aradaki fark tutar kadar matrah veya vergi farkı üzerinden mükellef hakkında gerekli vergi tarhiyatı yapılacak ve ceza uygulanacaktır. Ancak mükellef, bu fark tutar üzerinden tarh edilen vergiler ile uygulanan gecikme faizi ve cezalar için Kanununun 4 üncü maddesi hükmünden yararlanarak ödemede bulunabilecektir.

bc) KDV uygulaması bakımından vergi inceleme raporuna veya takdir komisyonu kararma göre tarh edilmesi gereken vergiden, artırım nedeniyle ödenecek tutarlar düşülerek işlem yapılacaktır. Buna göre;

-İnceleme, KDV yönünden artırım talebinde bulunulan yılın bütün dönemlerini kapsıyorsa, rapora göre tarh edilmesi gereken vergiden, 7440 sayılı Kanununun KDV artırımına ilişkin hükümleri gereğince yılın tamamı için hesaplanan vergi tutarı (bu Kanuna göre tahakkuk eden vergi) düşülecektir.

-İnceleme, KDV yönünden artırımda bulunulan yılın bazı dönemlerini kapsıyorsa, artırım nedeniyle hesaplanan yıllık tutar 12'ye bölünerek aylık ortalama bulunacak, bu ortalamanın raporun kapsadığı dönem sayısı ile çarpılması sonunda bulunan tutar, rapora göre tarh edilmesi gereken vergiden düşülecektir.

7440 sayılı Kanunun yayımı tarihinden önce başlanılmış olan takdir işlemleri bakımından da bu ayırım kapsamında işlem tesis edilecektir.

bç) 21 Mart 2023 tarihine kadar sonuçlandırılan ve yukarıda (ba), (bb) ve (bc) bölümlerinde belirtilen esaslar çerçevesinde yapılan tarhiyatlar ile ilgili olarak mükelleflerin tarhiyat öncesi uzlaşma talepleri dikkate alınmayacaktır.

bd) 7440 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin yedinci fıkrasının uygulanmasında, inceleme ve takdir işlemlerinin sonuçlandırılmasından maksat, vergi inceleme raporları ile takdir komisyonu kararlarının vergi dairesi kayıtlarına intikal ettirilmesidir.

c) Kanunun yayımı tarihinden önce haklarında vergi incelemesi ve takdir işlemlerine başlanılmış mükellefler, 21 Mart 2023 tarihinden önce matrah ve vergi artırımında bulunmuş olmakla birlikte artırım, vergi inceleme raporları ve takdir komisyonu kararlarının vergi dairesi kayıtlarına intikal ettiği tarihten sonra yapılmış ise yukarıda (b) bölümünde yapılan açıklamalar çerçevesinde mahsup imkânından yararlanamayacaklar, ancak söz konusu inceleme raporları ile takdir komisyonu kararlarına istinaden yapılan tarhiyatlar için bu Kanunun 4 üncü maddesi hükmünden faydalanabileceklerdir.

ç) Kanuna göre matrah ve vergi artırımında bulunan mükelleflerin, yıllık gelir veya kurumlar vergisine mahsuben daha önce ödemiş oldukları vergilerin iadesi konusundaki başvuruları, ilgili kanun hükümleri ve genel tebliğ esasları çerçevesinde sonuçlandırılacak ancak matrah ve vergi artırımında bulunan mükellefler hakkında iade talebi ile sınırlı olmak üzere vergi incelemesi yapılabilecektir. Bu incelemelerin 21 Mart 2023 tarihine kadar sonuçlandırılması şartı aranmayacaktır. İnceleme sonucuna göre mükellefin iade talebi yerine getirilecek veya reddedilecektir. İade talebinin reddi hâlinde söz konusu vergiler teminat karşılığı veya teminat alınmadan daha önce iade edilmiş ise gerekli vergi tarhiyatı yapılacak ve ceza kesilecektir.

Teminat karşılığı veya teminat alınmaksızın yapılan iadeler ile ilgili inceleme raporunda, tespit edilen matrah ve vergi farkı nedeniyle talep edilen iadeyi aşan bir vergi farkı bulunması hâlinde; iadesi talep edilen tutarı aşan kısım için tarhiyat yapılabilmesi, incelemenin 21 Mart 2023 tarihine kadar sonuçlandırılmasına bağlıdır. Bu takdirde de mükellefin matrah ve vergi artırımının dikkate alınacağı tabiidir. Ancak, iade tutarı ile ilgili olarak incelemenin 21 Mart 2023 tarihine kadar sonuçlandırılması şartı aramlandığından, iade tutarı ile sınırlı olmak üzere inceleme devam edebilecek ve yukarıda açıklandığı şekilde işlem yapılacaktır. Dolayısıyla, matrah ve vergi artırımında bulunan mükelleflerin yıllık gelir ve kurumlar vergisine mahsuben daha önce ödemiş oldukları vergilerin iadesine yönelik incelemeler nedeniyle 21 Mart 2023 tarihinden sonra düzenlenecek raporlarda, iade tutarını aşan bir tarhiyat önerilmeyecektir.

Kanunun KDV artırımına ilişkin hükümleri gereğince, bu açıklamaların KDV uygulaması bakımından da geçerli olacağı tabiidir.

d) Kanunun 5 inci maddesinin yedinci fıkrasında, katma değer vergisi artırımında bulunulan yıllarla ilgili olarak mükellefler hakkında sonraki dönemlere devreden indirilebilir katma değer vergileri, ihraç kaydıyla teslimlerden veya iade hakkı doğuran işlemlerden doğan tecil-terkin ve iade işlemleri ve 3065 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamındaki işlemler veya müteselsil sorumluluk kapsamındaki işlemler ile sınırlı olmak üzere Kanunun yayımını izleyen yedi iş günü içinde incelemenin sonuçlandırılması şartı aranmaksızın bu Tebliğin (V/D-6) bölümündeki açıklamalar çerçevesinde inceleme ve tarhiyat yapılabilecektir. Ayrıca, Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği kapsamında haklarında özel esaslar uygulanan mükelleflerin genel esaslara geçme taleplerine yönelik inceleme yapılması mümkün olmakla birlikte, bu incelemeler sonucunda artırımda bulunulan yıllarla ilgili tarhiyat yapılamayacaktır.

e) Kanunun matrah ve vergi artırımına ilişkin hükümlerinden yararlanmak için mükelleflerce 31 Mayıs 2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) başvuruda bulunulabileceğinden, mükelleflerin bu tarihe kadar matrah ve vergi artırımında bulunması ve tahakkuk eden verginin Kanunun 5 inci maddesinde belirtilen süre ve şekilde ödenmesi hâlinde, artırımda bulunulan yıllar ve vergi türleri ile ilgili olarak Kanunun yayımı tarihinden sonra başlanılan vergi incelemeleri ve takdir işlemlerine (Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu ve on üçüncü fıkralarında belirtilen hallerin mevcudiyeti hali hariç) devam edilmeyeceği tabiidir.

4- Matrah ve Vergi Artırımında Bulunan Mükelleflere Vergi Usul Kanunu Hükümlerine Göre Usulsüzlük Cezası Uygulanmaması

7440 sayılı Kanuna göre matrah ve vergi artırımı yapılan dönemlere ait kanuni süresinde verilmeyen beyannameler için 213 sayılı Kanunun usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarına ilişkin hükümleri uygulanmayacaktır.

5- Matrah ve Vergi Artırımında Bulunulan Vergilendirme Dönemlerine İlişkin Kesinleşen Tarhiyatların Durumu

Matrah ve vergi artırımında bulunulan yıl içindeki vergilendirme dönemlerine ilişkin olarak, matrah ve vergi artırımında bulunan mükelleflerin ilgili yıllarda düzeltme beyannamesi vermeleri ve bu düzeltme işlemlerinin Kanunun yayımlandığı tarihe kadar sonuçlandırılmış olması hali de dâhil olmak üzere ikmalen, re'sen ve idarece yapıp Kanunun yayımlandığı tarihten önce kesinleşen tarhiyatlar ve vergiler (katma değer vergisi tarhiyatında "hesaplanan katma değer vergisi"), matrah ve vergi artırımına esas ilgili dönem beyanına ilave edilecek, bir başka ifade ile matrah ve vergi artırımı, kesinleşen tarhiyatlar da dikkate alınarak yapılacaktır.

6- İstisna ve İndirimlerin Uygulanmaması

7440 sayılı Kanun kapsamında gelir veya kurumlar vergisi ile gelir (stopaj) ve kurumlar (stopaj) vergisinde artırım hükümlerinden yararlanılması durumunda, hesaplanan gelir veya kurumlar vergisi için herhangi bir istisna ve indirim uygulanması söz konusu olmayacaktır.

7- Kanunun Matrah ve Vergi Artırımı Hükümlerinden Yararlanamayacaklar ile Haklarında 213 Sayılı Kanunun 359 uncu Maddesinin (b) Fıkrasında Yer Alan Defter, Kayıt ve Belgeleri Yok Etme veya Defter Sahifelerini Yok Ederek Yerine Başka Yapraklar Koyma veya Hiç Yaprak Koymama veya Belgelerin Asıl veya Suretlerini Tamamen veya Kısmen Sahte Olarak Düzenleme Fiillerinden ya da Aynı Kanunun 359 uncu Maddesinin (ç) Fıkrasında Yer Alan Fiillerden Hareketle Vergi İncelemesi Yapılanlar Terör suçundan hüküm giyenler, Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla haklarında terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu gerekçesiyle adli makamlar, genel kolluk kuvvetleri veya Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı tarafından yürütülen soruşturma ve kovuşturmalar kapsamında vergi incelemesi yapılması, terörün finansmanı suçu veya aklama suçu kapsamında inceleme ve araştırma yapılması talep edilenler matrah ve vergi artırımından yararlanmaları mümkün değildir.

Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının (b) bendi kapsamındaki incelemeye ilişkin raporun, bc) İnceleme, takdir ve zamanaşımı süreleri

Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrası gereğince, Kanunun yayımı tarihi olan 12/3/2023 tarihinden (bu tarih dâhil) önce veya yayımı tarihini izleyen günden itibaren on iki ay içerisinde başlanılan vergi incelemeleri ile takdir işlemlerinden, söz konusu fıkranın (b) bendi uyarınca matrah ve vergi artırımında bulunanların artırımda buldukları dönem ve vergi türlerine ilişkin olarak bahse konu fıkranın (b) ve (c) bentlerine göre yapılanların, anılan maddenin birinci fıkrasının (h) bendi ve üçüncü fıkrasının (e) bendi hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Kanunun yayımı tarihini izleyen aym başından, bir başka ifadeyle 1/4/2023 tarihinden, itibaren on iki ay içerisinde [31/3/2024 tarihine (bu tarih dâhil) kadar] sonuçlandırılması gerekmekte olup, sonuçlandırılmaması halinde, bu işlemlere devam edilmeyecektir. Söz konusu vergi incelemelerinden bu süre içerisinde sonuçlandırılanlarla ilgili tarhiyat öncesi uzlaşma talepleri dikkate alınmaz.

İnceleme ve takdir işlemlerinin sonuçlandırılmasından maksat, inceleme raporları ve takdir komisyonu kararlarının vergi dairesi kayıtlarına intikal ettirilmesidir.

Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının (c) bendi kapsamındaki inceleme raporu veya takdir komisyonu kararından önce aym fıkranın (b) bendi uyarınca yapılan vergi incelemesinin sonuçlanması ve inceleme sonucunda bahse konu fıkranın (b) bendinde belirtilen fiillerin varlığının tespit edilmesi halinde, anılan fıkranın (c) bendinde belirtilen inceleme ve takdir işlemlerinin tamamlanmasına ilişkin süreler açısından 213 sayılı Kanunun genel hükümleri uygulanacaktır.

8- Diğer Hususlar

a) Matrah ve vergi artırımı sonucunda, hesaplanarak veya artırılarak ödenen vergiler, gelir veya kurumlar vergisi matrahlarının tespitinde gider veya maliyet unsuru olarak kabul edilmeyecektir.

Söz konusu vergilerin herhangi bir vergiden indirim veya mahsup edilmesi mümkün olmadığı gibi iade edilmesi de söz konusu değildir.

b) Artırılan matrahlar nedeniyle geçici vergi hesaplanmayacak ve tahsil olunmayacaktır.

c) Matrah ve vergi artırımında bulunan ve bu konudaki şartları yerine getiren mükelleflerin defter ve belgeleri artırıma konu vergi türleri için kendileri adına tarhiyat yapılmak amacıyla incelenmeyecek olmasına rağmen, defter ve belgelere, diğer vergi türleri için inceleme yapılması, üçüncü kişilerle ilgili olarak karşıt incelemeler yapılması, mahkemelerce belli konulara bakılması veya bilirkişilerce ihtiyaç duyulması gibi nedenlerle müracaat edilebilecektir. Bu nedenle, matrah ve vergi artırımından yararlanan mükelleflerin, defter ve belgelerini 213 sayılı Kanun hükümleri uyarınca saklayacakları ve ibraz edecekleri tabiidir.

ç) Defter ve belgeleri üzerinde daha önce vergi incelemesi yapılmış olan mükellefler dilerse vergi incelemesi yapılan yıllar için de matrah ve vergi artırımında bulunabileceklerdir.

d) Matrah ve vergi artırımını yapılmayan yıllar ve dönemler için vergi incelemesi yapılabilecektir.

e) 7440 sayılı Kanunun 5 inci ve geçici 1 inci maddelerine göre matrah ve vergi artırımları, bu Tebliğe ekli bildirim formları ile yapılacaktır.

i) Matrah ve vergi artırımında bulunan mükelleflerin, matrah ve vergi artırımlarının, 7440 sayılı Kanun hükümlerine uygun yapıp yapılmadığı vergi dairelerince araştırılabilecektir. Kanun hükümlerine göre, doğru beyan edilmeyen veya vergi hataları nedeniyle eksik beyan edilen matrah ve vergi artırımları ile ilgili olarak eksik tahakkuk eden vergiler, ilk taksit ödeme süresinin sonunda tahakkuk etmiş sayılacak ve Kanunda açıklandığı şekilde tahsil edilecektir. Diğer taraftan Kanun hükümlerinin ihlal edilmemesi şartı ile mükellefe bildirimde bulunularak eksik tahakkuk eden tutarın bir ay içinde geç ödeme zammı ile birlikte ödenmesi istenecek olup verilen sürede ödeme yapılması halinde eksik tahakkuk eden vergiler açısından Kanun hükümleri ihlal edilmiş sayılmayacaktır.

g) 7440 sayılı Kanuna göre matrah ve vergi artırımında bulunan mükellefler hakkında Kanunun yayımlandığı tarihten önce başlanılmış incelemeler sonucu düzenlenen ve Kanunun yayımını izleyen yedi iş günü içerisinde vergi dairesinin kayıtlarına intikal ettirilen inceleme raporlarında; ilave tarhiyat olmaksızın sadece zarar azaltılması öngörülmesi hâlinde, kabul edilmeyen zarar tutarının öncelikle ilgili dönemde beyan edilen zarar tutarından indirilmesi, bu işlem sonucu 2018 ila 2021 yıllarına ilişkin kalan zarar tutarının %50'sinin ve 2022 yılına ilişkin zararların tamamının müteakip yıl kazançlarından 193 veya 5520 sayılı Kanunun ilgili maddelerine göre mahsup konusu yapılmaması gerekir.

) 7440 sayılı Kanuna göre matrah ve vergi artırımında bulunan mükelleflerin ilgili vergi dairelerine vermiş oldukları bildirim veya yaptıkları beyanlarda yer alan bilgiler herhangi bir vergi türü incelemesi için veri olarak kullanılmayacaktır.

h) Matrah ve vergi artırımını yapılacak yıllarda faaliyette bulunmuş ve gelir elde etmiş olmakla birlikte bu faaliyetlerini ve gelirlerini vergi dairesinin bilgisi dışında bırakan gelir vergisi mükellefleri T.C. kimlik numaralarını, yabancı gerçek kişiler ise varsa yabancı kimlik numaralarını kullanarak artırımda bulunabileceklerdir.

Yabancı kimlik numarası olmayan yabancı gerçek kişiler ile kurumlar vergisi mükellefi olması gerekenler ise vergi dairelerine başvurmak suretiyle alacakları vergi kimlik numaralarını kullanarak artırımda bulunabileceklerdir.

1) Kurumlar Vergisi Kanununun geçici 15 inci maddesi hükümlerinden yararlananların bu Kanunun 5 İnci ve geçici 1 inci maddeleri hükümlerinden yararlanmalarına engel bir durum bulunmamaktadır.

i) Gelir veya kurumlar vergisi matrah artırımında ve katma değer vergisi artırımında bulunan mükelleflerin, artırıma konu dönemlere ilişkin olarak vermiş oldukları "Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu" (Form Ba) ile "Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin Bildirim Formu"nu (Form Bs) artırım nedeniyle düzeltmelerine gerek bulunmamaktadır.

j) Matrah ve vergi artırımlarında, artırıma esas alınacak matrah ve vergi tutarlarının tespitinde Kanunun yayımlandığı tarihten önce verilmiş olan beyannameler ve kesinleşen tarhiyatlar esas alınacaktır.

Buna göre, bu Tebliğin (V/C-1.a) ve (V/C-2.a) bölümlerinde yapılan açıklamalar saklı kalmak kaydıyla, 7440 sayılı Kanunun yayımlandığı tarihten itibaren verilen düzeltme beyannameleri ile Kanunun 4 üncü maddesi kapsamında verilen beyannameler matrah ve vergi artırımının hesabında dikkate alınmayacaktır. Aynı şekilde, matrah ve vergi artırımına konu dönemlerle ilgili olarak ikmalen, re'sen veya idarece tarh edilmiş ve Kanunun yayımlandığı tarih itibarıyla ihtilafli bulunan alacaklarla ilgili olarak Kanunun 3 üncü maddesinden yararlanmak üzere yapılan başvurular nedeniyle tahakkuk eden alacaklar da matrah ve vergi artırımının hesabında dikkate alınmayacaktır.

k) 7440 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkrası ile geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrası hükümlerinden yararlananlar hakkında 213 sayılı Kanunun 367 nci maddesi kapsamında inceleme yapılabilecektir. Buna göre, matrah ve vergi artırımından yararlanılması, matrah ve vergi artırımında bulunulan dönemler de dâhil olmak üzere, 213 sayılı Kanunun 359 uncu maddesinde yer alan kaçakçılık fiillerinin işlenip işlenmediğinin tespiti yönünden inceleme yapılmasına engel teşkil etmeyecektir. Yürütülen bu incelemeler sırasında söz konusu fiillerin işlendiğinin tespit edilmesi durumunda, aynı Kanunun 367 nci maddesi kapsamında cumhuriyet başsavcılıklarına suç duyurusunda bulunulması gerekmektedir. Ancak, bu incelemeler sonucunda matrah ve vergi artırımında bulunulan dönem ve vergiler için tarhiyat yapılmayacaktır.

l) Gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin matrah ve vergi artırımında bulunmuş olmaları, 193 sayılı Kanunun Mükerrer 121 inci maddesi kapsamında vergi indiriminden yararlanmalarına engel teşkil etmeyecektir.

m) 7326 sayılı Kanunlar kapsamında matrah ve vergi artırımında bulunmuş olması bu Kanun kapsamında matrah ve vergi artırımında bulunulmasına engel değildir.

VI- İŞLETME KAYITLARININ DÜZELTİLMESİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER

A- İŞLETMEDE MEVCUT OLDUĞU HÂLDE KAYITLARDA YER ALMAYAN EMTİA, MAKİNE, TEÇHİZAT VE DEMİRBAŞLARIN KAYDA ALINMASI

1-Kapsam

7440 sayılı Kanun uyarınca gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerine, işletmelerinde mevcut olduğu hâlde kayıtlarında yer almayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlar yasal kayıtlarına intikal ettirmek suretiyle, kayıtlarını fiili duruma uygun hale getirme imkânı sağlanmıştır. Kayıtlarda bulunmayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşların kayıtlara intikal ettirilmesine imkân veren düzenleme, bütün gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerini kapsamaktadır. Uygulama kapsamına; serbest meslek erbabı, ferdi ticari işletmeler, adi ortaklıklar, kollektif şirketler, adi komandit şirketler ile sermaye şirketleri, kooperatifler, iktisadi kamu kuruluşları, demir ve vakıflara ait iktisadi işletmeler ve iş ortaklıkları dâhil bulunmaktadır.

Bu kıymetler, bildirim tarihindeki rayiç bedelle değerlendirilmek suretiyle envanter listesinde gösterilecektir. Rayiç bedel, o kıymetin değerlendirme günü itibarıyla normal alım satım bedelidir. Dolayısıyla bu bedel, mükellefin kendisi tarafından bizzat tespit edilebileceği gibi bağlı olduğu meslek kuruluşuna da tespit ettirilebilecektir. Bildirilen kıymetler yasal kayıt süresi içerisinde kayıtlara intikal ettirilecektir.

Bu madde hükmüne göre bildirilecek emtia;

- Alım satım işletmelerinde satışa hazır malları,
- İmalatçı işletmelerde ise hammadde, malzeme, yarı mamul ve mamul malları, ifade etmektedir.

Aynı şekilde inşaat işletmelerinin (yıllara sari inşaat ve onarım işi, kat karşılığı veya kendi adlarına inşaat yapıp satanlar) varsa inşa edilen ve emtia niteliğindeki taşınmazları (daire, dükkan vb.) ile üretimde kullandıkları demir, çimento, tuğla gibi ilk madde ve malzemelerini veya yarı mamullerini de bildirmeleri mümkündür.

Beyan edilecek olan kayıt ve tescile tabi kıymetler, kayıt ve tescil için kullanılan bilgiler (numara, harf, işaret, marka vb.) belirtilmek suretiyle envanter listesinde beyan edilecektir. Kayıt ve tescile ilişkin gerekli bilgileri içermeyen kıymetlerin, beyandan önce ilgili kamu idarelerine başvurularak kayıt ve tescil ettirilmesi ve alınan kayıt ve tescil bilgileri ile beyan edilmesi gerekmektedir. Söz konusu kıymetlerin satışına ilişkin olarak düzenlenecek belgelerde kayıt ve tescil bilgilerine de yer verilecektir.

3- Bildirilen Malların Satış Bedeli ve Amortisman Uygulaması

7440 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrası hükmüne göre kayıtsız mal bildiren mükellefler, bu malları satmaları hâlinde, defterlere kaydedilecek satış bedeli kayıtlı değerinden düşük olamayacaktır. Gerçek satış bedelinin kayda alınan bedelden düşük olması hâlinde, kazancın tespitinde kayıtlı bedel dikkate alınacaktır. Bildirime dâhil edilen amortisman tabi iktisadi kıymetler için amortisman ayrılmayacaktır.

4- Vergisel Yükümlülükler

a) 7440 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca mükelleflerin kendilerince veya ilgili meslek kuruluşlarınca belirlenecek rayiç bedel üzerinden beyan edilerek kayıtlara intikal ettirilecek makine, teçhizat ve demirbaşlar ile emtianın rayiç bedeli üzerinden tabi oldukları oranın yarısı esas alınmak suretiyle KDV hesaplanarak, örneği bu Tebliğ ekinde yer alan (Ek: 18 ve Ek: 19) KDV stok beyanına ilişkin beyanname ve envanter listesi, kağıt ortamında veya 340 ve 346 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğlerinde belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda elektronik ortamda sorumlu sıfatıyla verilecektir. Söz konusu beyan, en geç 31 Mayıs 2023 tarihine (bu tarih dâhil) kadar yapılacak ve tahakkuk edecek vergi de aym süre içinde ödenecektir.

b) 7440 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine göre beyan edilecek özel tüketim vergisi (ÖTV) tutarları, aym fıkrasının (c) bendi uyarınca beyan edilecek KDV matrahını oluşturan rayiç bedelin tespitinde dikkate alınmış olacağından, bu şekilde beyan edilen ÖTV'nin KDV matrahına ayrıca dâhil edilmesi söz konusu değildir.

c) Teslimleri KDV'den müstesna olan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlarla ilgili olarak bu uygulamadan yararlanılması mümkün değildir.

ç) Beyan edilen emtiaya ait hesaplanarak ödenen KDV, 1 No.lu KDV Beyannamesinde genel esaslar çerçevesinde indirim konusu yapılabilecek ancak iade konusu yapılamayacaktır.

Öte yandan, kayıtlarda yer almayan makine, teçhizat ve demirbaşların rayiç bedeli üzerinden hesaplanarak ödenen KDV'nin indirimi ve dolayısıyla iadesi mümkün olmayıp, bu tutar, verginin ödendiği yılın gelir veya kurumlar vergisi matrahlarının belirlenmesinde gider olarak dikkate alınabilecektir.

d) 3065 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin ikinci fıkrasında; fiili ya da kaydı envanter sırasında belgesiz mal bulundurulduğunun tespiti hâlinde, bu alışlar nedeniyle, ziyaa uğratılan KDV'nin, belgesiz mal bulunduran mükelleften aranacağı, bu uygulamaya göre yapılan tarhiyata da vergi ziyayı cezası uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

7440 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine göre, kayıtlarda yer almayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlar için yukarıda (a) bölümünde belirtilen şekilde sorumlu sıfatıyla KDV beyan eden ve ödeyen mükellefler bakımından 3065 sayılı Kanunun söz konusu hükmü uygulanmayacaktır.

Buna göre, söz konusu hüküm kapsamında beyanda bulunan mükelleflere, 3065 sayılı Kanunun (9/2) maddesi hükmü uyarınca belgesiz mal bulundurduğu gerekçesiyle malın emsal bedeli üzerinden cezalı olarak re'sen tarhiyat yapılacaktır.

5- ÖTV Kapsamındaki Mallar İçin ÖTV'nin Beyanı ve Ödenmesi

7440 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (d) bendiyle, ÖTV'nin konusuna giren malları bu madde kapsamında beyan eden ve alış belgelerini ibraz edemeyen mükelleflerin, bu malların beyan tarihindeki miktarı ve emsal bedeli üzerinden geçerli olan ÖTV'yi 31 Mayıs 2023 tarihine (bu tarih dâhil) kadar ayrı bir beyanname ile beyan ederek aynı süre içinde ödemeleri hâlinde, bu mallar bakımından 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun 4 üncü maddesinin (3) numaralı fıkrası hükmünün uygulanmaması öngörülmüştür. Bu şekilde beyan edilerek ödenen ÖTV için vergi cezası kesilmeyecektir.

4760 sayılı Kanun ekindeki her bir liste [(II) sayılı listedeki kayıt ve tescile tabi araçların her biri] için ayrı beyanname verilecektir.

Öte yandan, 7440 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin on dokuzuncu fıkrası kapsamında, mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde mükellefiyet kaydı bulunanların bu madde hükmünden yararlanmak istemeleri halinde bu Tebliğin ekindeki (Ek:20) beyannameyi mücbir sebep halinin sona erdiği tarihi takip eden üçüncü ayın sonu olan 31 Ekim 2023 tarihine kadar vermeleri gerekmektedir. Yapılacak beyan üzerine tahakkuk edecek tutarlar aym süre içinde ödenecektir.

6- Beyan Edilen Kıymetlerin Kayıtlara İntikali

Bilanço esasına göre defter tutan mükellefler, aktiflerine intikal ettirdikleri emtia için ayrı; makine, teçhizat ve demirbaşlar için ayrı olmak üzere pasifte karşılık hesabı açacaktır. Emtia için ayrılan karşılık, ortaklara dağıtılması veya işletmenin tasfiye edilmesi hâlinde, sermayenin unsuru sayılacak ve vergilendirilmeyecektir. Öte yandan, makine, teçhizat ve demirbaşlar ayrıca envantere kaydedilecek ve ayrılan karşılık birikmiş amortisman olarak kabul edilecektir. İşletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler ise beyan ettikleri emtiayı defterlerinin gider kısmına satın alınan mal olarak kaydedeceklerdir.

7- Beyan Edilen Kıymetlerin Ba Formu Karşısındaki Durumu

7440 sayılı Kanununun 6 ncı maddesinin birinci fıkrası kapsamında beyan edilen kıymetler rayiç bedelleriyle, Ba formu vermek zorunda olan mükellefler tarafından söz konusu form ile bildirilmek zorundadır. Söz konusu bildirim işlemi, Ba formunun “Soyadı/Adı Unvanı” bölümüne “Muhtelif Satıcılar (7440 sayılı Kanun Madde 6/1)”, “Vergi Kimlik Numarası” bölümüne (3333 333 333) yazılmak suretiyle yapılacaktır.

8- KAYITLARDA YER ALDIĞI HÂLDE İŞLETMEDE MEVCUT OLMAYAN EMTİA, MAKİNE, TEÇHİZAT VE DEMİRBAŞLAR

1- Kapsam

Kayıtlarda yer aldığı hâlde işletmede mevcut olmayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlara ilişkin hüküm, bütün gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerini kapsamaktadır. Uygulama kapsamına; ferdi işletmeler, adi ortaklıklar, kollektif şirketler, adi komandit şirketler ile sermaye şirketleri, kooperatifler, iktisadi kamu kuruluşları, demek ve vakıflara ait iktisadi işletmeler ve iş ortaklıkları dâhil bulunmaktadır.

2- Belge Düzeni

Madde kapsamında düzenlenecek faturalarda alıcıya ilişkin bilgiler yerine, “Muhtelif Alıcılar (7440 sayılı Kanununun 6/2 maddesi çerçevesinde düzenlenmiştir)” ibaresi yazılacaktır.

3- Değer Tespiti

Faturada yer alacak bedel, emtialar bakımından aynı nev’iden emtialara ilişkin cari yıl kayıtlarına göre tespit edilen gayrisafî kâr oranı, makine, teçhizat ve demirbaşlar bakımından mükelleflerin kendilerince veya bağlı oldukları meslek kuruluşunca tespit edilecek rayiç bedelleri dikkate alınarak tespit edilecektir.

Gayrisafî kar oranının yasal kayıtlardan tespit edilemediği hallerde de, mükellefin bağlı olduğu meslek odalarının belirleyeceği oranlar esas alınacaktır.

4- Vergisel Yükümlülükler ve Muhasebe Kayıtları

Yukarıda açıklanan şekilde faturalanan ve yasal defterlere kaydedilen emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlar ile ilgili işlemler, normal satış işlemlerinden bir farklılık arz etmemektedir. Satış hasılatı yıllık gelir veya kurumlar vergisi matrahının hesaplanmasında dikkate alınacaktır.

Bu kapsamda ödenmesi gereken katma değer vergisi, ilk taksiti beyanname verme süresi içinde, izleyen taksitler beyanname verme süresini takip eden birinci ve ikinci ayda olmak üzere üç eşit taksitte ödenebilir. Kayıtlarda yer aldığı hâlde işletmede mevcut olmayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaş üzerinden hesaplanan KDV’nin beyan edildiği dönemde, ödenecek KDV’nin bu kapsamda belirtilen emtia, makine, teçhizat ve demirbaş üzerinden hesaplanan KDV’yi aşması hâlinde, emtia, makine, teçhizat ve demirbaş üzerinden hesaplanan KDV’ye isabet eden kısım üç eşit taksitte ödenebilecek, emtia, makine, teçhizat ve demirbaş üzerinden hesaplanan KDV’yi aşan ödenecek KDV tutarı ise ilgili dönem KDV beyannamesinin ödeme süresi içinde ödenecektir. Emtia, makine, teçhizat ve demirbaş üzerinden hesaplanan KDV tutarından daha düşük tutarda ödenecek KDV çıkması hâlinde ise ödenecek KDV tutarı üç eşit taksitte ödenebilecektir. Ancak talep edilmesi hâlinde, taksitlendirilebilecek tutarın defaten ödenebilmesi de mümkündür.

Buna göre, kayıtlarda yer aldığı hâlde işletmede mevcut olmayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşla ilişkin faturada ilgili kıymetin tabi olduğu oranda KDV hesaplanacak ve bu KDV ilgili dönem 1 No.lu KDV Beyannamesinin “Matrah” kulaklığının, “7440 Sayılı Kanununun (6/2-a) Maddesi Kapsamındaki Bildirim” tablosuna kayıt yapılarak beyan edilecektir.

Söz konusu beyannamede ödenecek KDV çıkması hâlinde kayıtlarda yer aldığı hâlde işletmede mevcut olmayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşla ilişkin hesaplanan KDV tutarı, “Ödenmesi Gereken Katma Değer Vergisi” tutarından düşülecektir. Bu hesaplama sonucu “Bu Dönemde Ödenmesi Gereken KDV” satırında yer alan tutar, 1 No.lu KDV Beyannamesinin ödeme süresi içinde ödenecektir.

Kayıtlarda yer aldığı hâlde işletmede mevcut olmayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşla ilişkin beyanda bulunanların 1 No.lu KDV Beyannamesinde “Ödenmesi Gereken Katma Değer Vergisi” satırında bir tutar bulunması hâlinde bu Tebliğ ekinde yer alan ek (Ek:21) beyannamenin verilmesi zorunludur. Taksitlendirme imkanından yararlanmayı tercih etmeyenlerin, ilgili dönem beyannamesinin “Ödenmesi Gereken Katma Değer Vergisi” satırında yer alan tutarın tamamını defaten ödemeleri hâlinde, ek beyanname vermelerine gerek yoktur.

Ek beyannamede (Ek:21) daha önce 1 No.lu KDV Beyannamesindeki “Ödenmesi Gereken Katma Değer Vergisi” tutarından, “Bu Dönemde Ödenmesi Gereken KDV” satırında yer alan tutar düşülecek ve kalan tutar taksitlendirilecektir. “Bu Dönemde Ödenmesi Gereken KDV” satırında yer alan tutarın “0” olması hâlinde 1 No.lu KDV Beyannamesindeki “Ödenmesi Gereken Katma Değer Vergisi” tutarı taksitlendirilecektir.

Buna göre, mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde mükellefiyet kaydı bulunanların Kanunun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrası hükmünden yararlanmak istemeleri halinde bu fıkra kapsamında kayıtlarında yer aldığı hâlde işletmelerinde mevcut olmayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlarını fatura düzenlemek ve her türlü vergisel yükümlülüklerini yerine getirmek suretiyle mücbir sebep halinin sona erdiği tarihi takip eden üçüncü ayın sonu olan 31 Ekim 2023 tarihine kadar kayıt ve beyanlarına intikal ettirmeleri gerekmektedir. Bu kapsamda ödenmesi gereken katma değer vergisi, ilk taksiti beyanname verme süresi içinde, izleyen taksitler beyanname verme süresini takip eden birinci ve ikinci ayda olmak üzere üç eşit taksitte ödenir. Ancak talep edilmesi hâlinde, taksitlendirilebilecek tutarın defaten ödenebilmesi de mümkündür.

Kayıtlarda yer aldığı hâlde işletmede mevcut olmayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşla ilişkin beyanlara yönelik örnek hesaplama ve ödeme tablosu aşağıda yer almaktadır.

a) Bilanço Esasına Göre Defter Tutan Mükellefler

Kayıtlarda yer aldığı hâlde işletmede mevcut olmayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaş nedeniyle düzenlenen fatura bedeli muhasebe kaidelerine uygun olarak kayıtlara intikal ettirilecektir. Düzenlenecek fatura nedeniyle kullanılacak borçlu hesap uygulamayı yapan mükellefçe gerçeğe uygun olarak tespit edilecektir. Gerçek durum ile kayıtlar arasındaki farklılık, faturasız satışlardan kaynaklanmakta olup faturasız satılan kıymetlerin karşılığında işletme kalemlerinden birinde artış olması gerekmektedir. Bu artış nakit para, banka, alacak senedi, çek ve benzeri değerler şeklinde olabilir. Dolayısıyla, ilgili kıymet çıkışı karşılığında aktif değer olarak işletmede ne varsa veya işletmede beyan tarihinde bu artış ne olarak görülüyorsa, buna ilişkin hesaplara kayıt yapılması gerekmektedir.

Aktif hesaplarda meydana gelen artışın herhangi bir şekilde tespit edilememesi hâlinde “689 Diğer Olağan Dışı Gider ve Zararlar” (Gelir veya kurumlar vergisi beyannamesinin düzenlenmesi sırasında kanunen kabul edilmeyen gider olarak dikkate alınacaktır.) hesabına borç kaydı yapılacaktır

b) İşletme Hesabı Esasına Göre Defter Tutan Mükellefler

Kayıtlarda yer aldığı hâlde işletmede mevcut olmayan emtia makine, teçhizat ve demirbaşlar nedeniyle düzenlenen faturalar, işletme hesabı esasına göre defter tutan mükelleflerce yasal defterlerine hasılat olarak kaydedilecektir.

5- Kayıtlarda Yer Aldığı Hâlde İşletmede Mevcut Olmayan Emtia, Makine, Teçhizat ve Demirbaşların Bs Formu Karşısındaki Durumu

Kayıtlarda yer aldığı hâlde işletmede mevcut olmayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlar nedeniyle düzenlenen faturalar, Bs formu vermek zorunda olan mükelleflerce, Bs formu ile bildirilmek zorundadır. Söz konusu bildirim işlemi, Bs formunun “Soyadı/Adı Unvanı” bölümüne “Muhtelif Alıcılar (7440 sayılı Kanun Madde 6/2)”, “Vergi Kimlik Numarası” bölümüne (4444 444 444) yazılmak suretiyle yapılacaktır.

C- KAYITLARDA YER ALDIĞI HÂLDE İŞLETMEDE MEVCUT OLMAYAN KASA MEVCUDU VE ORTAKLARDAN ALACAKLARIN BEYANI

1- Kapsam:Bu hüküm, sadece bilanço esasına göre defter tutan kurumlar vergisi mükelleflerini kapsamaktadır.

2- Bilanço Düzenleme ve Beyan

Bilanço esasına göre defter tutan kurumlar vergisi mükellefleri, 31/12/2022 tarihi itibarıyla düzenlenen bilançolarında görülmekle birlikte işletmelerinde bulunmayan;

-Kasa mevcutlarını,

-İşletmenin esas faaliyet konusu dışındaki işlemleri dolayısıyla (ödünç verme ve benzer nedenlerle ortaya çıkan) ortaklarından alacaklı bulunduğu tutarlar ile ortaklara borçlu bulunduğu tutarlar arasındaki net alacak tutarlarını,

-Bunlarla ilgili diğer hesaplarda yer alan işlemlerini

31- Mayıs 2023 tarihine (bu tarih dâhil) kadar vergi dairelerine beyan etmek suretiyle kayıtlarını düzeltebileceklerdir (Ek:22).

Düzeltilme uygulamasında, kasa mevcutları ile ortaklardan net alacak tutarlarıyla ilgili olmakla beraber başka hesaplarda takip edilen tutarların da dikkate alınması mümkündür.

3- Vergisel Yükümlülükler ve Muhasebe Kayıtları

Bilançolarında görülmekle birlikte işletmelerinde bulunmayan kasa mevcutları ve ortaklardan alacaklar tutarları ile bunlarla ilgili diğer hesaplarda yer alan işlemlerini düzeltmek için beyanda bulunan mükellefler, beyan edilen tutarlar üzerinden %3 oranında vergi hesaplayacak ve hesaplanan vergiyi beyanname verme süresi içinde ödeyeceklerdir. Bu süre içerisinde ödenmeyen bu vergiler 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre gecikme zammıyla birlikte takip edilecektir.Söz konusu tutarların beyanı üzerine, defter kayıtlarının düzeltilmesi gerekeceği tabiidir.Beyanda bulunacak mükelleflerin, 31/12/2022 tarihli bilançolarını dikkate almaları gerekmektedir.

Özel hesap dönemi kullanan mükellefler ise 2022 yılı içerisinde sona eren hesap dönemlerine ilişkin olarak düzenleyecekleri bilançolarını esas alacaklardır.

4- Diğer Hususlar

a) 7440 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında ödenen vergiler, gelir veya kurumlar vergisinden mahsup edilmeyecektir.

b) Bu kapsamda beyan edilen tutarlar ile ödenen vergiler, kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edilmeyecektir.

c) Kurumlar vergisi mükelleflerince 7440 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrası hükmü uyarınca yapılan beyanla ilgili olarak, söz konusu tutarların ortaklara dağıtılıp dağıtılmadığına bakılmaksızın kâr dağıtımına bağlı vergi tevkifatına yönelik ilave bir tarhiyat yapılmayacaktır.

ç) Tam tasdik sözleşmesi çerçevesinde daha önceki dönemlerine ilişkin rapor düzenlenmiş bulunan kurumlar vergisi mükelleflerinin, 7440 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi hükmünden yararlanmaları hâlinde, raporu düzenleyen yeminli mali müşavirlerin bu işlemlerle sınırlı olarak sorumluluğu aranmayacaktır.

VII- KANUNUN 3 VE 4 ÜNCÜ MADDELERİNDEN YARARLANANLARIN VERGİYE UYUMLU MÜKELLEFLERE VERGİ İNDİRİMİ UYGULAMASI KARŞISINDAKİ DURUMU

Vergiye uyumlu mükelleflere vergi indiriminin düzenlendiği 193 sayılı Kanunun mükerrer 121 inci maddesinin dördüncü fıkrasında, vergi indiriminden yararlanan mükelleflerin, öngörülen şartları taşımadığının sonradan tespiti hâlinde ilgili vergilendirme döneminde indirim uygulaması dolayısıyla ödenmeyen vergilerin vergi ziyayı cezası uygulanmaksızın tarh edileceği hükme bağlanmıştır.

7440 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında; Kanununun 3 ve 4 üncü maddelerine göre yapılandırılarak kesinleşen tarhiyatlarm, yapılandırma hükümlerinin ihlal edilmemesi şartıyla, vergiye uyumlu mükelleflere vergi indirimi uygulamasına ilişkin mezkur maddenin ikinci fıkrasının (2) numaralı bendinde yer alan şartın ihlali sayılmayacağı belirtilmiştir. Dolayısıyla, 7440 sayılı Kanununun 3 üncü veya 4 üncü maddesine göre yapılandırılarak kesinleşen tarhiyatlar, 193 sayılı Kanununun mükerrer 121 inci maddesinde hüküm altına alınmış “vergi beyannamelerindeki vergi türleri itibarıyla ikmalen, re’sen veya idarece yapılmış bir tarhiyat bulunmaması” şartının ihlali olarak değerlendirilmeyecektir.

Mükellef kurum, kurumlar vergisi yönünden adına yapılan tarhiyatı açmış olduğu davadan feragat etmek suretiyle Kanununun 3 üncü maddesi kapsamında 11/4/2023 tarihinde yapılandırmış ve yapılandırma sonucu tahakkuk eden borcunu da defaten ödemiştir.

Buna göre, Kanununun 3 üncü maddesi kapsamında kurumlar vergisi tarhiyatma istinaden adına tahakkuk ettirilen borcunu yapılandıran ve yapılandırma şartını ihlal etmeyen mükellef kurum, sonraki dönemler için 193 sayılı Kanununun mükerrer 121 inci maddesinde yer alan diğer şartların da sağlanması kaydıyla vergiye uyumlu mükelleflere sağlanan vergi indiriminden faydalanabilecektir.

Diğer bir ifadeyle yapılandırmaya konu edilen tarhiyat, bu mükellef hakkında beyana tabi vergi türleri itibarıyla tarhiyat yapılmamış olması şartının ihlali kapsamında değerlendirilmeyecektir.

VIII- ORTAK HÜKÜMLER

A- TAKSİTLERİN SÜRESİNDE ÖDENMEMESİ HALİNDE YAPILACAK İŞLEMLER

Buna göre, Kanun kapsamında ödenecek tutarların süresinde ödenip ödenmediğine göre borçluların Kanundan yararlanıp yararlanamayacakları aşağıda yapılan açıklamalara göre belirlenecektir.

i) Kanununun 9 uncu maddesinin altıncı fıkrasının birinci ve ikinci cümleleri hükmüne göre; Kanun kapsamında ödenmesi gereken birinci ve ikinci taksitlerin süresinde ve tam olarak ödenmesi koşuluyla, kalan taksitlerden; bir takvim yılında en fazla üç taksitin süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi hâlinde, Kanun hükümleri ihlal edilmiş sayılmayacak ve ödenmeyen veya eksik ödenen taksit tutarlarının borçlunun başvuru sırasında tercih ettiği taksitlendirme süresinin son taksitini izleyen ayın sonuna kadar, gecikilen her ay ve kesri için 6183 sayılı Kanununun 51 inci maddesine göre belirlenen gecikme zammı oranında hesaplanacak geç ödeme zammı ile birlikte ödenmesi şartıyla Kanun hükümlerinden yararlanılacaktır.

Dolayısıyla, Kanun kapsamında ödenmesi gereken taksitlerden;

- Birinci ve/veya ikinci taksitlerin ödeme sürelerinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi,
- Birinci ve ikinci taksitlerin süresinde ödenmesine rağmen bir takvim yılında üçten fazla taksitin süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi,
- Süresinde ödenmeyen veya eksik ödenen taksitlerin geç ödeme zammıyla birlikte son taksiti izleyen ayın sonuna kadar da ödenmemesi,

hâlinde Kanun hükümlerinden yararlanma hakkı kaybedilecektir.

Bu durumda, Kanun kapsamında ödenmesi gereken taksitlerden birinci ve ikinci taksitlerin süresinde ve tam olarak ödenmesi Kanundan yararlanma hakkının devamı için zorunlu olduğundan, taksitli ödeme seçeneğini tercih eden borçluların Haziran ve Temmuz 2023 taksitlerini süresinde ve tam olarak ödemeleri gerekmektedir.

ii) Kanununun 9 uncu maddesinin altıncı fıkrasının üçüncü cümlesi hükmüne göre; matrah ve vergi artırımları üzerine tahakkuk eden vergilerin, taksitli ödeme seçeneğine göre ödenmesinin tercih edilmesi ve birinciyle ikinci taksitin süresinde ve tam ödenmesi şartıyla kalan taksitlerden süresinde ödenmeyen veya eksik ödenenlerin son taksiti izleyen ayın sonuna kadar hesaplanacak geç ödeme zammı ile birlikte ödenmesi halinde bu Kanun hükümlerinden yararlanılacaktır.

Buna göre, birinci ve/veya ikinci taksitin süresinde ödenmemesi ya da bu iki taksit süresinde ödendiği halde diğer taksitlerin son taksiti izleyen ayın sonuna kadar da ödenmemesi durumunda mükellefler hakkında bu Tebliğin (V/E-1) bölümünde yapılan açıklamalara göre işlem yapılacaktır.

iii) Kanununun 9 uncu maddesinin altıncı fıkrasının dördüncü cümlesi hükmüne göre;

- peşin ödeme seçeneği tercih edilmek suretiyle yapılandırılan alacakların tamamının ilk taksit ödeme süresi içinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi hâlinde ilk taksit ödeme süresini izleyen aym sonuna kadar geç ödeme zammıyla birlikte ödenmesi,

- taksitli ödeme seçeneğinin tercih edilmesi ve ilk taksit süresi içinde ödenmesi gereken tutarların süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi halinde yapılandırılan tutarın tamamının ilk taksiti izleyen aym sonuna kadar geç ödeme zammıyla birlikte ödenmesi,

şartıyla Kanun hükümlerinden yararlanılacaktır. Her iki durumda da yapılandırılan alacağa katsayı uygulanmayacaktır.

iv) Kanununun 9 uncu maddesinin altıncı fıkrasının beşinci cümlesi hükmüne göre, taksitli ödeme seçeneğinin tercih edilmiş olması ve ilk taksit ödeme süresi içinde ödenmesi gereken tutarların süresinde ödenmesi halinde kalan taksitlerin tamamının ilk taksiti izleyen aym sonuna kadar ödenmesi durumunda katsayı uygulanmadan Kanundan yararlanılacaktır.

v) Kanununun 9 uncu maddesinin altıncı fıkrasının altıncı cümlesi hükmüne göre, Kanunun her bir maddesi ve alacaklı idareler açısından taksitlendirilen alacaklar için bu fıkra hükümleri ayrı ayrı uygulanacaktır.

vi) Bu Tebliğin (II/D-11) bölümünde de belirtildiği gibi Kanun hükümlerine göre borçlarını yapılandıran belediyeler ile bunlara bağlı kamu tüzel kişiliğini haiz kuruluşlarca ödenmesi gereken taksit tutarlarının, 5779 sayılı Kanuna göre belediyelerin genel bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamı üzerinden ayrılan paylarından tahsil edilmesi gerekmektedir birlikte, 5779 sayılı Kanuna göre yapılacak kesintilerin Cumhurbaşkanınca durdurulması hâlinde, aylık taksitlerin ödeme süreleri kesinti yapılmayan aylar için de durdurulacağından taksit ödemeleri yönünden bu Kanun hükümleri ihlal edilmiş sayılmayacaktır.

2- İhlal Nedeni Olmayan Eksik Ödemeler

7440 sayılı Kanun kapsamında ödenecek taksitlere yönelik yapılan ödemelerde 20,00 TL'ye kadar eksik ödemeler ihlal sebebi sayılmayacaktır. Bununla birlikte, taksit tutarının %10'u 20,00 TL'nin altında ise yüzde %10 tutarına isabet eden tutar kadar eksik ödeme hali ihlal sebebi sayılmamıştır. Ancak, bu tutarları aşan eksik ödemelerin ihlal sebebi olarak değerlendirileceği tabiidir.

Örneğin, Kanun kapsamında 12 eşit taksit seçeneği tercih edilmek suretiyle yapılandırılan alacağa ilişkin taksit tutarı 180,00 TL olmasına rağmen bankaya 19,00 TL eksik şekilde 161,00 TL ödeme yapılmıştır.

Eksik ödenen 19,00 TL, 20,00 TL'yi aşmamakla birlikte, taksit tutarının %10'u olan (180,00 x %10=) 18,00 TL'yi aştığından söz konusu eksik ödeme ihlal sebebi sayılacaktır.

3- İhlal Hâlinde Kanun Hükümlerinden Yararlanma.

Buna göre, Kanun kapsamında taksitlendirilen alacakların Kanunda öngörülen süre ve şekilde tamamen ödenmemesi hâlinde, bu Tebliğin (IV/B-1-ç ile IV/B-3-ç) ve (V/E-1) bölümlerinde yer alan açıklamalar saklı kalmak kaydıyla borçlular yaptıkları ödemeler nispetinde Kanun hükümlerinden yararlandırılacaktır

C- TAHSİLİNDEN VAZGEÇİLEN ALACAKLAR

7440 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasında Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince, onuncu fıkrasında ise büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve büyükşehir belediyeleri su ve kanalizasyon idarelerince takip edilen belli tutarın altındaki alacakların terkin düzenlenmiştir.

-- 7440 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasında "(1) Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince 6183 sayılı Kanuna göre takip edilen alacaklardan, vadesi 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olduğu hâlinde 1/1/2023 tarihi itibarıyla ödenmemiş bulunan ve bir amme borçlusu adına tahakkuk etmiş asli ve fer'i alacakların toplamı tüm tahsil daireleri itibarıyla 2.000 Türk lirasını aşmayanların tahsilinden vazgeçilir. Bu tutarın tespitinde 1/1/2023 tarihi itibarıyla tahsil dairesi kayıtları esas alınır. Bu fıkra kapsamında tahsilinden vazgeçilen alacaklar ile ilgili açılmış davalar, alacaklı tahsil dairesinin alacağın terkin edildiğine ilişkin bildirim üzerine mahkemesince sonlandırılır, bu davalar ile ilgili yargılama gideri, avukatlık ücreti ve fer'ileri karşılıklı olarak talep edilmez. Bu Kanunun yayımı tarihinden önce ödenmiş olan tutarlar iade edilmez." hükmü yer almaktadır.

Bu fıkrada, Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince takip edilmekte olan belli tutarın altındaki alacakların tahsilinden vazgeçilmesine yönelik hükümlere yer verilmiştir.

Anılan fıkra kapsamına;

- Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilmekte olan,
 - Vadesi 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olan,
 - 1/1/2023 tarihi itibarıyla her bir borçlu adına tahakkuk ettiği halde ödenmemiş olan asli ve fer'i alacakların toplamı tüm tahsil daireleri itibarıyla 2.000 Türk Lirasını aşmayan,
 - Tahsil dairelerinin 1/1/2023 tarihi itibarıyla kayıtlarında olan,
- alacaklar girmektedir.

Buna göre, alacak türü olarak; vergiler, vergi cezaları, kaynak kullanımını destekleme fonu alacakları, ecrimisil, madenlerden devlet hakkı, adli para cezaları, idari para cezaları, öğrenim ve katkı kredisi alacakları, yiyecek bedelleri gibi vergi dairelerince 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilmekte olan tüm amme alacakları bütçe ayırımı olmaksızın bu fıkra kapsamına girmektedir.

Fıkra kapsamında tahsilinden vazgeçilen alacaklar ile ilgili açılmış davalar, alacaklı vergi dairesinin alacağın terkin edildiğine ilişkin bildirim üzerine mahkeme tarafından sonlandırılacaktır. Bu davalar ile ilgili yargılama gideri, avukatlık ücreti ve fer'ileri karşılıklı olarak talep edilmeyecektir. Ancak, Kanunun yayımı tarihinden önce tahsil edilmiş olan tutarlar iade edilmeyecektir.

Öte yandan, 213 ve 6183 sayılı Kanunlar ile diğer kanunlarda yer alan sorumluluk düzenlemeleri nedeniyle kefiller, mirasçılar, şirket ortakları ve kanuni temsilciler gibi kişiler asıl amme borçlusunun yanında amme borcunun ödenmesinden sorumlu tutulabilmektedir. Bu kişiler için bu fıkra kapsamında yapılacak terkin işlemlerinde kendi adlarına tahakkuk etmiş olan alacaklar dikkate alınacak olup, sorumluluk kapsamında takip edilen alacaklar dikkate alınmayacaktır.

Ayrıca, fıkra kapsamında yapılacak terkin işlemlerinde 1/1/2023 tarihi dikkate alınacağından, bu tarihten önce tüm vergi dairelerine olan borç toplamı 2.000 Türk Lirasının üzerinde olduğu halde, 1/1/2023 tarihinden (bu tarih dâhil) sonra yapılan ödemeler, terkin veya mahsup gibi işlemler sonucunda borç toplamının 2.000 Türk Lirasına veya bu tutarın altına inmiş olması bu alacağın terkin edilmesini sağlamayacaktır.

Diğer taraftan, 1/1/2023 tarihi itibarıyla tüm vergi dairelerine olan borç toplamı 2.000 Türk Lirasının altında olduğu halde, Kanunun yayımı tarihinde önce bu borçlara karşılık bir ödemenin yapılmış olması halinde bu ödemeler iade edilemeyecektir.

2- 7440 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin onuncu fıkrasında, büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve büyükşehir belediyeleri su ve kanalizasyon idarelerince 6183 sayılı Kanuna göre takip edilmekte olan belli tutarın altındaki alacakların tahsilinden vazgeçilmesine yönelik hükümlere yer verilmiştir.

Anılan fıkraya göre;

- Büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve büyükşehir belediyeleri su ve kanalizasyon idarelerince 6183 sayılı Kanun kapsamında olan,
- Vadesi 31/12/2020 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olan,
- Her bir alacak türü ve dönemi ayrı ayrı dikkate alınarak aslı 250,00 TL'yi aşmayan (tutarına bakılmaksızın bu asıllara bağlı fer'iler dâhil),
- Aslı ödenmiş fer'i alaklardan tutarı 500,00 TL'yi aşmayan,
- Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş olan,

alacaklar ilgili idarelerce başvuru aranılmaksızın re'sen terkin edilecektir.

Buna göre, 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilmekte olan emlak vergileri (bina vergisi ve arazi vergisi) ile taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı, çevre ve temizlik vergisi, damga vergisi, harçlar,

harcamalara katılma payları, vergi cezaları ve idari para cezaları gibi asli alacaklar ile bunlara ilişkin gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i tüm amme alacakları bu fıkra kapsamında terkin edilecektir.

Ancak, bu idarelerin 6183 sayılı Kanun kapsamında olmayan dolayısıyla genel hükümlere göre takip edilen alacakları için bu fıkra çerçevesinde terkin işleminin yapılamayacağı tabiidir.

IX- DİĞER HUSUSLAR

1- 7440 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin on dördüncü fıkrasında, Kanunun 4 üncü maddesinin onuncu fıkrasının (a) bendi kapsamında beyan edilen vergilerin Kanunda belirtilen süre ve şekilde tam olarak ödenmemesi hâlinde bu vergilere ilişkin kesilmesi gereken vergi cezaları için 213 sayılı Kanunun 374 üncü maddesinde yer alan zamanaşımı sürelerinin işlemeyeceği düzenlenmiştir. Ayrıca, aynı fıkroda bu Kanun kapsamındaki alacaklarla ilgili olarak mevzuatlarında yer alan özel hükümler saklı kalmak kaydıyla taksit ödeme süresince zamanaşımı sürelerinin işlemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Bu nedenle, bu Kanun kapsamında yapılandırılan alacaklara ilişkin zamanaşımı sürelerinin tespitinin 6183 sayılı Kanunun 103 üncü maddesinin birinci fıkrasının on birinci bendi hükmü de dikkate alınarak tayin edilmesi gerekmektedir.

2- Bu Kanun kapsamında yapılandırılan ya da Kanunun yayımı tarihinden önce ödenmiş olan vergilere ilişkin vergi ziyai cezalarına yönelik aşağıdaki şekilde işlem yapılması gerekmektedir.

a) Vergi aslının bu Kanuna göre yapılandırılması durumunda, Kanunun yayımı tarihi itibarıyla vergi ziyai cezasının bulunduğu hukuki aşama dikkate alınarak işlem tesis edilecektir. Buna göre, Kanunun yayımı tarihi itibarıyla;

1)) Vergi ziyai cezasının kesilmediği veya vergi/ceza ihbarnamesinin tebliğ edilmediği hallerde vergi aslına ilişkin taksit ödemeleri devam ettiği müddetçe vergi ziyai cezası kesilmeyecek ve vergi/ceza ihbarnameleri tebliğ edilmeyecektir.

Vergi aslının bu Kanuna göre tamamen ödenmesi şartıyla, vergi ziyai cezalarının kesilmesinden ve tebliğinden vazgeçilecektir. Kanun hükümlerinin ihlal edilmesi durumunda ise Kanunun 9 uncu maddesinin on dördüncü fıkrasına göre işlemeyen ceza kesme zamanaşımı süresi dikkate alınarak gerekli işlemler tesis edilecektir.

2)) Vergi ziyai cezası kesilerek vergi/ceza ihbarnamesinin tebliğ edildiği hallerde vergi ziyai cezası için;

1) Uzlaşma talep edilmiş ve uzlaşma talebinden vazgeçilmemiş ise Kanunun yayımı tarihinden sonra uzlaşma sağlanmış olsa dahi, vergi aslının tam ödenmesine müteakip cezanın tahsilinden vazgeçilmesi, Kanunun yayımı tarihinden sonra tahsil edilen bir tutarın bulunması hâlinde iade edilmesi,

11) Ceza indirimini talep edilmiş ve indirim talebinden vazgeçilmemiş ise, Kanunun yayımı tarihinden sonra vergi ziyai cezasına karşılık ödeme yapılmış olması hâlinde vergi aslının bu Kanuna göre tam olarak ödenmiş olması şartıyla, vergi ziyai cezasının tahsilinden vazgeçilerek tahsil edilen tutarın iade edilmesi,

111) Dava açılmış ve ihtilaftan vazgeçilmemiş ise, vergi aslının bu Kanuna göre tamamen ödenmesi şartıyla, ödemenin tam yapıldığı tarihten sonra yargı kararları uyarınca işlem yapılmaması ve idarece de ihtilafın sürdürülmemesi, Kanunun yayımı tarihinden sonra tahsil edilen bir tutarın bulunması hâlinde iade edilmesi,

gerekmektedir.

b) Vergi aslının Kanunun yayımı tarihinden önce tamamen ödenmiş olması hâlinde, Kanunun yayımı tarihi itibarıyla vergi ziyai cezalarının;

1-) Kesilmemiş olması durumunda kesilmesinden, kesildiği hâlde vergi/ceza ihbarnamesi tebliğ edilmemiş olması durumunda tebliğ edilmesinden,

2-) Kesilerek vergi/ceza ihbarnamesinin tebliğ edildiği hallerde; uzlaşma talep edilmişse uzlaşma talebinden, ceza indirimini talep edilmişse indirim talebinden, vazgeçildiği kabul edilerek söz konusu vergi ziyai cezalarının tahsilinden,

3-) Davaya konu (ihbarnamenin ve/veya takip işlemlerinin) olması durumunda borçlunun müracaat etmesi ve ihtilafından vazgeçmesi şartına bağlı olarak bu cezaların ve bunlara ilişkin gecikme zamlarının tamamının tahsilinden,

4-) Kesinleştiği (Kanunun yayımı tarihinden sonra kesinleşenler dâhil) hâlde takibe ilişkin ihtilafın bulunmaması koşuluyla vergi dairesi tarafından re'sen, bu cezaların ve bunlara ilişkin gecikme zamlarının tamamının tahsilinden,

vazgeçilecektir.

3- 7440 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin on beşinci fıkrası gereğince Kanun kapsamına giren alacaklara karşılık;

- Kanunun yayımı tarihinden önce tahsil edilmiş olan tutarlar,

- Kanun kapsamında tahsil edilen tutarlar,

- Kanunun 9 uncu maddesinin dokuzuncu fıkrasında belirtilen tecile ilişkin olarak 6183 sayılı Kanun veya diğer kanunlar uyarınca ödenen faizler,

iade edilmeyecektir.

Ancak, anılan fıkra da yer alan Ancak, bu Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrası kapsamında olup dava konusu edilen tarhiyatlar ile ilk derece yargı merciinde dava konusu edilen idari para cezası ve ecrimisiller karşılık bu Kanunun yayımı tarihinden önce ödeme yapılmış olması hâlinde, ödenen bu tutarlar, ilk derece mahkemesinde esasa ilişkin olarak hiç karar verilmemiş veya verilen kararın bozulması nedeniyle yeniden karar verilmek üzere mahkemesine iade edilmiş davalara konu olacaklar için bu Kanundan yararlanılmak üzere yapılan başvurular ile verilmiş terkin kararları üzerine iade edilebilir. ” hüküm uyarınca, bu Tebliğin ilgili bölümlerinde yapılan açıklamalar dikkate alınarak, Kanunun 3 üncü maddesinden yararlanılmak üzere yapılacak başvurular üzerine gerekli işlemlerin yapılacağı tabiidir.

4- Bu Kanun hükümlerine göre başvuruların belirlenmiş ortamlar üzerinden elektronik olarak yapılması halinde, başvuru tarihi elektronik ortamda başvurunun yapıldığı tarih olacaktır.

Diğer taraftan, yazılı olarak yapılan başvuruların taahhütlü posta veya APS ile gönderilmesi hâlinde postaya verildiği tarih, adi posta ile gönderilmesi hâlinde ise tahsil dairesinin kayıtlarına intikal ettiği tarih başvuru tarihi olarak dikkate alınacaktır.

5- Bu Tebliğin ekleri çoğaltılmak suretiyle kullanılabilir.

6- Kanundan yararlanılarak süresinde ödenen alacaklara, Kanunun 9 uncu maddesinde öngörülen katsayı uygulaması hariç olmak üzere Kanunun yayımı tarihinden sonraki süreler için faiz, gecikme zammı, gecikme cezası gibi herhangi bir fer'i alacak tatbik edilmeyecektir.

7- Kanun hükümlerinden yararlanılmak üzere başvuruda bulunan ve ilgili maddeler uyarınca dava açmamaları veya açılan davalardan vazgeçmeleri gereken borçluların, Kanun hükümlerinden yararlanabilmeleri için ilgili maddelerde belirlenen başvuru sürelerinde, yazılı olarak bu iradelerini belirtmeleri şarttır.

Davadan vazgeçme dilekçeleri ilgili tahsil dairesine, bu Tebliğ uyarınca ilgili idareye verilmesi uygun görülen idari para cezaları ihtilaflarına ilişkin dilekçeler ise ilgili idareye verilecek ve bu dilekçelerin tahsil dairesine/idareye verildiği tarih, ilgili yargı merciine verildiği tarih sayılarak dilekçeler ilgili yargı merciine gönderilecektir.

Kanundan yararlanılmak için elektronik ortamda başvuruda bulunan borçluların, devam eden ihtilaflardan vazgeçtiklerini gösterir ıslak imzalı dilekçelerini başvuru süresi içinde ilgili tahsil dairesine vermeleri gerekmektedir.

Kanun hükümlerinden yararlanılmak üzere başvuruda bulunan ve açtıkları davalardan vazgeçen borçluların bu ihtilaflarıyla ilgili olarak karar tarihine bakılmaksızın Kanunun yayımı tarihinden sonra tebliğ edilen yargı kararları uyarınca işlem yapılmayacak ve bu kararlara ilişkin hükmedilmiş yargılama giderleri ve avukatlık ücreti ve fer'ilerinin bulunması hâlinde bu tutarlar karşılıklı olarak talep edilmeyecektir.

Diğer taraftan, mükelleflerce Kanun hükümlerinden yararlanılmak üzere davadan vazgeçilmesi hâlinde idarece de ihtilafların sürdürülmeyeceği tabiidir.

Öte yandan, Kanunun 9 uncu maddesinin on üçüncü fıkrasında, Kanun hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunulan borçlara ilişkin dava açılmayacağı ve hiçbir mercie başvurulamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Dolayısıyla, Kanun hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunulan alacaklara ilişkin herhangi bir yargı merciine, 213 sayılı Kanunun 124 üncü maddesi kapsamında ilgili idareye, dilekçe ve başvuru hakkı kapsamında Kamu Denetçiliği Kurumu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe Komisyonu dâhil herhangi bir mercie başvurulması, başvurulsa dahi bu başvurular üzerine herhangi bir işlem yapılması mümkün bulunmamaktadır.

8- 7440 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin üçüncü fıkrasında, bazı alacakların da Kanun kapsamında yapılandırılacağı hüküm altına alınmış olup, Kanunun 10 uncu maddesinde Kanun kapsamında yapılandırılarak ödenecek alacaklar, alacaklı idareler de belirtilmek suretiyle bu Tebliğe ekli tabloda (Ek:23) gösterilmiştir.

9-2918 sayılı Kanunun 48 inci maddesinin on üçüncü fıkrasında, alkol, uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin etkisi altında araç kullandığı tespit edilen sürücülerin geri alınan sürücü belgesinin iade edilebilmesi için ilgili kişi hakkında trafik kurallarına aykırılık dolayısıyla verilmiş olan idari para cezalarının tamamının tahsil edilmiş olmasının şart olduğu hükme bağlanmıştır.

Dolayısıyla, Kanun kapsamında borçlarını yapılandıran borçlulara, 2918 sayılı Kanunun 48 inci maddesinin on üçüncü fıkrasına göre trafik idari para cezası borcu bulunmadığına dair yazının verilebilmesi için bu borçların tamamının ödenmiş olması gerekmektedir.

10- 7440 sayılı Kanunun 12 nci maddesi ile 351 sayılı Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurt Hizmetleri Kanununa eklenen geçici 8 inci maddesinde, 12/3/2023 tarihi itibarıyla geri ödemesi başlamış veya takip için vergi dairesine bildirilmiş olan öğrenim ve katkı kredilerinden vadesi geldiği hâlde ödenmemiş bulunanların asıllarına vade tarihleri ile 9/11/2022 tarihi (bu tarih dâhil) arasında geçen süreye gecikme zammı, Yİ-ÜFE tutarı, katsayı tutarı gibi alacakların tatbik edilmeyeceği düzenlenmiştir.

Buna göre, Gençlik ve Spor Bakanlığı Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü tarafından 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilmek üzere vergi dairelerine bildirilmiş ve vadesi 9/11/2022 tarihinden önce olan öğrenim ve katkı kredilerinin taksit vade tarihleri ile 9/11/2022 tarihi (bu tarih dâhil) arasında geçen süreye gecikme zammı, Yİ-ÜFE tutarı, katsayı tutarı gibi müeyyideler uygulanmayacak, tahakkuk etmiş bu mahiyetteki alacaklar terkin edilecektir.

Ayrıca, vergi dairelerine intikal ettirilmemiş madde kapsamındaki öğrenim ve katkı kredileri ile ilgili işlemler Gençlik ve Spor Bakanlığı Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü tarafından yapılacaktır.

Bilgilerinize sunulur. Saygılarımızla

İHSAN AKAR
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR
ULUDAĞ BAĞIMSIZ DENETİM VE Y.M.M A.Ş

Yukarıda yer verilen açıklamalarımız, konuya ilişkin genel bilgiler içermekte olup konu hakkında ek bilgi gerektiğinde bizimle temasa geçmenizi önerilir. Türmob sirkülerinden alınmıştır.
